

Eleccions al Parlament de Catalunya 1995

Programa de Govern

Fem que guanyi l'esquerra

ÍNDEX

I. INTRODUCCIÓ	3
II. LA CATALUNYA DEL FUTUR	7
L'AUTOGOVERN DE CATALUNYA	9
LES FINANCES DE LA GENERALITAT	11
CATALUNYA, PAÍS D'EUROPA	13
CATALUNYA, PAÍS DE TOLERÀNCIA	15
III. EL GOVERN DE CATALUNYA	17
UN GOVERN QUE GOVERNI	19
MESURES PER RENOVAR LA VIDA POLÍTICA DEMOCRÀTICA	20
UNA ADMINISTRACIÓ SIMPLIFICADA I EFICAÇ	20
CATALUNYA DES DE BAIX: L'ADMINISTRACIÓ LOCAL I LA COOPERACIÓ ENTRE INSTITUCIONS	23
ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ, AL SERVEI DE LA DEMOCRÀCIA	26
IV. UN PAÍS, UN TERRITORI	29
L'EQUILIBRI TERRITORIAL	31
LA DOTACIÓ DEL TERRITORI	33
ENDREÇAR EL PAISATGE I PROTEGIR EL MEDI	43
MODIFICAR L'ADMINISTRACIÓ DEL TERRITORI	54
V. ELS CIUTADANS I LA CULTURA	59
CULTURA DIVERSA, CULTURA PLURAL	61
LA LLENGUA, EINA DE CIVILITZACIÓ	63
EL FOMENT DE LA CREATIVITAT	64
UN PAÍS SOLIDARI, UN PAÍS INTEGRADOR	65
VI. ELS CIUTADANS I LA QUALITAT DE VIDA	67
SEGURETAT PÚBLICA I JUSTÍCIA	69
EL DRET A LA SALUT	73
UN COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE LES PERSONES	79
UNA NOVA FORMA DE FER POLÍTICA AMB I PER ALS JOVES	82
ELS DRETS SOCIALS, UN OBJECTIU PER A TOTHOM	86
ESPORT PER A TOTS I ESPORT DE QUALITAT	91
DROGUES: UN COMBAT EN TOTS ELS FRONTS	93
EDUCACIÓ: UNA PROPOSTA PER A LES NOVES NECESSITATS	95
UNA UNIVERSITAT PER A UNA CATALUNYA DE PROGRÉS	98
EL DRET A L'HABITATGE	99
CATALUNYA, PAÍS D'ASSOCIACIONS	103
VII. LA CREACIÓ DE RIQUESA I EL FOMENT DE LA IGUALTAT	105
LA CREACIÓ D'OCCUPACIÓ	107
POLÍTICA RURAL I PESQUERA	109
UNA INDÚSTRIA SANA A CATALUNYA	118
RECERCA I DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, INNOVACIÓ I COMPETITIVITAT	122
EL SECTOR SERVEIS: QUALITAT I COMPETITIVITAT	123
UNA POLÍTICA DE DEFENSA DELS CONSUMIDORS I USUARIS	126

I. INTRODUCCIÓ

Catalunya ha canviat molt en els darrers anys. El canvi s'ha notat en la societat, en l'economia i, també, en la vida política. L'estabilitat democràtica i l'autogovern ens han donat l'oportunitat d'una transformació i modernització sense precedents. Però també és veritat que després de quinze anys de governs conservadors la societat catalana necessita un revulsiu, un canvi, un estímul.

Superar les rigideses, les uniformitats, les actituds excloents. Vet aquí un desig de moltíssima gent. Un nou accent, una nova sensibilitat, un nou estil. Una autèntica alternativa de progrés, una alternativa necessària per tal de retrobar les oportunitats desaprofitades i superar una etapa que avui ja ha perdut empena.

El Partit dels Socialistes de Catalunya ha fet una contribució decisiva al progrés i la modernització de Catalunya. Amb responsabilitats de govern en l'àmbit de l'Estat i de la Catalunya autònoma i en molts i molts ajuntaments, amb una clara voluntat d'integrar i aglutinar amplis sectors de la societat catalana.

El PSC ha representat i representa una àmplia majoria social, que ara proposa d'ampliar fins a crear un consens extens, una sintonia global amb la nostra societat.

El PSC convida ara tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya a participar en un gran projecte de canvi i de transformació. Un projecte que vol portar al govern de Catalunya la majoria del nostre poble, tot garantint les aportacions d'amplis sectors socials: els treballadors i les treballadores, tots aquells que viuen de la seva feina, els joves, les dones, els professionals de la creació cultural, de la recerca i de l'educació, els sectors emprenedors de l'empresariat i el comerç, els sectors progressistes de l'associacionisme i del món professional.

Un projecte que proposem amb entusiasme i que voldriem que fos compartit per tothom amb il·lusió, amb esperança, amb estimació pel país i per la gent.

Un projecte que vol afirmar la solidaritat fraternal de Catalunya amb tot Espanya: fent compatible la defensa irrenunciable de la nostra identitat amb la construcció d'un Estat plurinacional, respectuós dels fets diferencials, que ha estat i és la millor garantia de l'autogovern de Catalunya.

El nostre projecte vol mantenir tots els avantatges ja consolidats, però es proposa noves fites per tal de donar empena i entusiasme a la societat catalana. Hem de donar un nou impuls al govern, canviar prioritats i garantir la diversitat, la pluralitat, la igualtat i la imprescindible cohesió social.

El nostre projecte vol reforçar les llibertats i els drets dels ciutadans, abandonant temptacions de caire paternalista i mostrant la necessitat de configurar un sistema de valors en el qual l'exercici compensat dels drets i els deures de tots aporti la plena maduresa i l'eclosió de les llibertats individuals i col·lectives del nostre poble.

Amb aquest objectiu donem a conèixer el nostre programa de govern, que és, de fet, una invitació oberta a tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

II. LA CATALUNYA DEL FUTUR

de la Generalitat. Establir que els alcaldes són els representats ordinaris de la Generalitat en el seu territori.

6. Potenciar la descentralització del sector públic en tots els nivells, en el marc d'una distribució de la despesa pública entre Estat, Comunitats Autònomes i Corporacions Locals similar a la que existeix en les democràcies federals avançades (50%-25%-25%), corregint el desequilibri actual de manera que augmenti el pes i la importància dels governs locals.

Aquests són els continguts de la nostra proposta federalista. Resumeixen com concebem l'autogovern de Catalunya en el marc d'una Espanya democràtica i en l'horitzó d'una Europa unida.

3. UN MODEL OBERT

La realitat política espanyola és diversa. Les diferents nacionalitats i regions expressen diferents graus de voluntat d'autogovern. La conciliació entre el respecte a aquesta diversitat i l'impuls a un projecte federal ha d'aconseguir-se a partir de l'establiment d'un horitzó federal comú, tal i com l'hem definit amb anterioritat, però sense forçar ni exigir el mateix ritme a totes les CC.AA. Per això, defensem l'establiment d'una estructura oberta i no un model tancat i absolutament uniformitzador.

Per avançar en aquesta direcció cal l'acord bàsic entre les forces polítiques de Catalunya i el diàleg amb el govern de l'Estat. Els socialistes catalans ens refermem en la idea que sols el diàleg i l'acció democràtica poden fer que Catalunya avanci en l'aprofundiment del seu dret a l'autogovern.

4. EIXAMPLAR I APROFUNDIR L'AUTOGOVERN

El model federal —els trets bàsics del qual s'acaben d'exposar— defineix l'horitzó de potenciament i ampliació de l'autogovern que volem assolir. En el termini curt i mitjà d'aquest procés, els socialistes ens fixem l'ampliació de les potestats polítiques i de les competències de la Generalitat per mitjà dels objectius mínims següents:

1. En primer lloc, *la culminació del procés de totes les transferències pendents*, per tal de donar contingut ple a les previsions estatutàries. De la llista actual de 55 traspassos pendents, considerem que són especialment prioritaris els següents: els paradors de turisme, la prestació social substitutòria, el patrimoni documental de la Generalitat situat a l'Arxiu Nacional de Salamanca, el Programa industrial tecnològic i mediambiental, el personal administratiu del ministeri de Justícia assignat als jutjats i tribunals situats a Catalunya, les autopistes pendents i els serveis de rodalies i regionals de RENFE a Catalunya, els serveis de control de trànsit i els ports de Barcelona i Tarragona, entre d'altres. Cal endegar immediatament els estudis d'ordre jurídic, econòmic i de gestió, per tal d'acordar amb el govern de l'Estat la fórmula més idònia de traspàs d'aquests tipus de serveis de la Generalitat.

L'efectivitat d'aquests traspassos s'ha de completar amb noves competències a reclamar a l'Estat, per la via del que preveu l'article 150.2 de la Constitució. En aquest sentit, els socialistes promouem un debat per determinar els àmbits en els quals demanar de forma prioritària l'aplicació d'aquesta via.

2. Els nostres objectius d'enfortiment de l'autonomia tenen també necessàriament la seva traducció a nivell del *finançament de la Generalitat*. La major autonomia política i l'ampliació de competències de la Generalitat han de comportar l'increment corresponent dels recursos econòmics, així com també una major autonomia tributària. Aquest objectiu passa, al nostre entendre, per ampliar l'àmbit de corresponsabilitat fiscal, iniciat amb la figura del 15 per cent de participació en l'IRPF, de manera que els ingressos de la Generalitat depenguin cada vegada més de tributs propis, més que no de les participacions en els ingressos de l'Estat.

3. El protagonisme creixent de les institucions europees en la definició de les polítiques a seguir en diferents àmbits de l'activitat política i administrativa pot tenir com a conseqüència una pèrdua real de les potestats de govern de la Generalitat en aquests àmbits, atès que els mecanismes institucionals vigents no preveuen una participació suficient de les comunitats autònomes en la definició de les polítiques europees. Urgirem, doncs, la definició de procediments idonis per garantir que la Generalitat pugui *participar efectivament en l'elaboració de polítiques europees* que incideixin en el àmbits de competència autonòmica.

Aquests mecanismes s'han de plantejar en un triple nivell: el de la comissió sectorial corresponent Estat-Comunitats autònomes; el de l'atribució al Senat, en la seva condició de cambra territorial, de funcions d'articulació de la voluntat autonòmica en aquesta matèria; i en el d'una major presència directa de la Generalitat davant les institucions europees.

Aquestes mesures que s'acaben d'apuntar suposen unes passes bàsiques en el procés, per a nosaltres imprescindible, d'enfortiment i ampliació de les competències i potestats de la Generalitat.

LES FINANCES DE LA GENERALITAT

1. EL PRESSUPOST ACTUAL

En la situació actual, el pressupost consolidat de la Generalitat de Catalunya s'apropa ja a la xifra de 1,8 bilions de pessetes: es tracta, sens dubte, d'una magnitud realment important. Per tal de copsar-ne l'autèntica incidència podem efectuar tres tipus de reflexions:

— En termes absoluts, equival a unes 300.000 pessetes per habitant o a 1.200.000 pessetes per família i any.

— En termes relatius, només cal recordar que l'any 1991 aquest mateix pressupost era de 1,2 bilions: és a dir, durant els últims quatre anys el creixement ha estat de prop d'un 50%.

— En termes d'incidència en l'activitat econòmica, podem dir que el pressupost de la Generalitat de Catalunya representa el 14-15% del PIB català.

El conjunt de les despeses de la Generalitat, suposant que totes les comunitats autònomes tinguessin un nivell similar al nostre, representen avui aproximadament un 27-28% de la despesa pública total. Aquest és un nivell de descentralització de la despesa pública similar al que tenen altres països amb llarga tradició federal com Estats Units, Alemanya o Suïssa.

2. L'ACORD DE FINANÇAMENT

L'acord de finançament per al període 1992-1996 estableix un model que es caracteritza per:

a) Un càlcul inicial de la participació de les comunitats autònomes en els impostos estatals a partir d'un conjunt de paràmetres que representen algunes millores sobre el sistema anterior.

b) La posició de Catalunya va millorar relativament més, ja que va situar-se en la mitjana dels ingressos per habitant de les comunitats de l'article 151. Abans estava per sota d'aquesta mitjana.

c) S'estableix el concepte de la corresponsabilitat fiscal, que es concreta en el 15% de l'IRPF. A partir d'aquest moment, aquesta corresponsabilitat tindrà una evolució independent de la resta de la participació i es mourà dintre d'uns límits.

d) Aquest procediment s'aplicarà de forma provisional durant dos anys, per tal de revisar-lo posteriorment abans de continuar aplicant-lo.

e) S'estableix així mateix la necessitat de controlar el dèficit i l'endeutament per tal de complir els compromisos establerts en els acords de Maastrich de convergència econòmica.

En el moment de fer balanç de la situació actual, cal tornar a dir novament que el finançament autòmic és un problema complex, la solució del qual requereix temps i voluntat de negociar. Al mateix temps, hem de constatar que el progrés i la consolidació definitiva de l'Estat de les autonomies dependrà en bona mesura del fet que siguem capaços, entre tots, de trobar una solució correcta per a aquesta qüestió.

Malgrat el pas endavant que va representar, és un fet que l'acord de 1992 continua mantenint alguns dels problemes històrics del sistema de finançament autòmic:

— Escàs pes dels ingressos tributaris

— Excessiu pes de les transferències

— Diferències molt acusades entre les comunitats de l'article 151 i les forals.

Si més no, cal senyalar l'aspecte positiu de la introducció del concepte de corresponsabilitat fiscal, que permet enfocar millor el proper pas cap a la solució del model de finançament autònom.

3. EL FUTUR MODEL

És per això que hem de manifestar el nostre acord amb les característiques que assenyalen els experts en les seves conclusions en la primera part de l'anomenat Llibre Blanc:

— Cal un equilibri entre autonomia i solidaritat. El nou model ha d'establir que hi hagi els mateixos ingressos per habitant per als mateixos serveis, al mateix temps que hi ha d'haver els mecanismes per establir la solidaritat entre les diferents autonomies. Cal, però, separar clarament els dos aspectes per tal de no establir noves confusions.

— Les CCAA han de ser plenament responsables de llurs ingressos. Això ha de comportar el desplaçament de recursos que avui es reben via transferències cap a recursos tributaris que, en termes generals, han de ser competència de cada comunitat. En aquest sentit, la transformació del 15% de l'IRPF en un impost autònom sobre la renda de les persones físiques seria un bon pas.

Entenem, però, que cal afegir algun element addicional a aquestes propostes:

— Al mateix temps que s'avança en el nou model, cal també anar fent passes en la igualació dels ingressos per habitant entre les comunitats de l'article 151 i les comunitats forals.

— Cal tenir cura que les reformes que es puguin produir no ens conduixin a duplicar alguns mecanismes administratius o de control. En aquest sentit, caldria veure en el futur les possibilitats del funcionament d'una administració tributària única que treballés per als diferents nivells de govern.

La diferent situació de les comunitats autònomes, amb més o menys competències, amb més o menys voluntat d'accedir a aquest marc de major corresponsabilitat fiscal, podria determinar la necessitat de trobar un marc flexible en el qual cada comunitat autònoma pogués trobar un encaix més satisfactori. En aquesta situació, Catalunya podria avançar en una major voluntat d'autonomia, i per tant de responsabilitat, que consolidés la nostra voluntat d'autogovern.

4. UNA PARTICIPACIÓ ACTIVA EN EL MÓN FINANCER

El eixos bàsics que els socialistes pensem aportar en la política financera de la Generalitat són els següents:

1. Les Caixes d'Estalvi, que gaudeixen d'un gran arrelament popular i d'una implantació molt estesa ocupen un lloc central en el sistema financer de Catalunya. En aquest sentit, farem efectiu el seu paper com a entitats de caràcter social i emprendrem les iniciatives legislatives necessàries perquè aquest caràcter resti palès en els seus òrgans de govern, en els quals han de tenir un pes decisiu persones designades fonamentalment per les corporacions locals representatives dels llocs on les Caixes tenen una implantació més gran.

2. Enfront d'altres opcions polítiques, que propugnen la modificació de la naturalesa jurídica de les Caixes d'Estalvi per facilitar-ne una posterior privatització total o parcial, els socialistes ens oposarem a una alteració substancial del seu caràcter present i defensarem el seu paper determinant en el sector financer de Catalunya i, en particular, la pervivència de la seva obra social.

3. Fomentarem que les Caixes d'Estalvis siguin les entitats financeres que col·laborin més directament amb la Generalitat, especialment en la promoció i finançament dels grans projectes de futur i de present de Catalunya. Es tracta d'aconseguir la canalització dels recursos necessaris per al finançament dels projectes esmentats, sense perjudicar l'equilibri financer i patrimonial de les institucions.

4. Potenciarem la Federació Catalana de Caixes d'Estalvis com a punt de concentració de serveis comuns, en àrees per estimular totes aquelles iniciatives de col·laboració mútua necessàries en un mercat financer cada vegada més ampli i innovador.

5. Pel que fa a la política de fusions, estimularem aquelles que responguin a veritables criteris d'eficiència, rendibilitat i fortalesa de la Caixa resultant, tot vetllant per la seva catalanitat i la conservació dels llocs de treball.

6. La coordinació de l'obra social de les Caixes d'Estalvis constitueix un aspecte en què cal avançar, per aprofitar el volum important de recursos generals. Intensificarem al màxim la col·laboració amb les actuacions al sector públic, per tal de superar les iniciatives estrictament publicitàries.

Atès que un dels déficits socials més importants és el de l'habitatge, s'estudiarà que, amb càrrec a part dels fons de l'obra social, es puguin subsidiar part dels tipus d'interès dels préstecs per compra d'habitatge, per tal d'abaratar-los.

7. L'Institut Català de Finances ha de donar lloc al desenvolupament ampli i a l'aplicació pràctica de les seves funcions, especialment pel que fa a l'actuació coordinada amb les seves entitats bancàries i amb les Caixes d'Estalvis.

8. Potenciarem la vitalitat i l'activitat de les entitats financeres de tipus cooperatiu, amb actuacions associades amb les altres entitats financeres, públiques o privades, per tal d'aconseguir satisfer les necessitats dels sectors específics que desenvolupen aquestes cooperatives.

9. Barcelona i Catalunya han perdut durant els darrers anys, i d'una forma progressiva, poder financer. Per recuperar-lo, revitalitzarem els mercats financers en les seves distintes modalitats, especialment el borsari i el de futurs.

CATALUNYA, PAÍS D'EUROPA

1. UNA OPORTUNITAT I UN REpte

La Unió Europea és la gran oportunitat per tal que Catalunya pugui desenvolupar totes les seves potencialitats. El repte que suposa la integració europea, tal com la defineix el Tractat, ha d'inspirar l'orientació política i de govern de Catalunya.

Catalunya, doncs, ha d'exercir totes les possibilitats d'acció a Europa. A través de l'Estat espanyol, directament al Comitè de les Regions i a través de la seva pròpia presència i projecció exteriors.

Hem de potenciar decididament la conferència sectorial de coordinació Estat-comunitats autònomes per a la definició de la voluntat estatal en matèries europees. I cal reforçar les comissions mixtes Estat-comunitats autònomes. Cal avançar en la possibilitat de presència de les comunitats autònomes acompanyant el representant del govern espanyol als consells de ministres europeus.

La reforma institucional de la Unió donarà, amb tota probabilitat, més capacitat de decisió al Parlament europeu. Així doncs, el diàleg entre el Parlament de Catalunya, el Parlament espanyol i el Parlament europeu ha de desenvolupar-se.

2. LES REGIONS EUROPEES

El Comitè de les Regions ha de ser un dels eixos vertebradors d'Europa. La seva futura actuació ha de poder incidir en un ventall de temes més ampli. La reforma del Tractat de la Unió, prevista per a 1996, ha de reforçar aquest organisme i donar-li rellevància en el sistema institucional comunitari.

Les polítiques comunitàries necessiten de les regions tant per a la seva elaboració com per a la seva aplicació. Europa ha de superar els desequilibris econòmics i territorials. La cohesió econòmica i social de les regions de la Unió és un objectiu de tots.

Catalunya ha d'assumir la responsabilitat de ser un dels motors principals de la cooperació entre les regions d'Europa. Hem de ser al capdavant de la política regional de la Unió i prendre la iniciativa especialment en aquells camps que són definidors d'una política de desenvolupament i de progrés econòmic i social, com els de la cooperació industrial, medi ambient, turisme, intercanvi cultural i formació.

L'AUTOGOVERN DE CATALUNYA

1. UN BALANÇ POSITIU

Els objectius de democràcia i autonomia han estat, a Espanya, històricament units. El pacte constitucional va obrir una pàgina nova en la nostra història, en la qual tots hem dipositat l'esperança que serà possible resoldre els contenciosos de les nacionalitats històriques i transformar i modernitzar l'Estat.

A més de quinze anys de l'aprovació de la Constitució, el procés autonòmic es troba en una cruïlla decisiva. El balanç d'aquest període mostra avanços substancials en els nivells de descentralització assolits. Tenim unes institucions d'autogovern pròpies, amb més anys de vida que no en cap altre moment de la nostra història recent. La Generalitat és l'administració única en matèria d'agricultura, disposa d'àmplies competències en els principals àmbits de l'activitat del sector públic —com la sanitat, l'educació i la política territorial—, i gestiona un volum pressupostari molt significatiu.

Coberta aquesta primera etapa de forma satisfactòria, actualment existeix la consciència que cal donar un pas endavant en el desenvolupament de l'Estat de les autonomies.

2. CAL UN NOU IMPULS

En aquest sentit, els socialistes pensem que cal trobar la resposta als reptes i problemes que se'ns plantegen donant un pas endavant en l'aprofundiment de l'autogovern de Catalunya, dins del marc de l'Estat de les autonomies. Cal donar un nou impuls a l'Estat de les autonomies, reafirmant el pacte constitucional i el compromís de la democràcia espanyola de proporcionar el nivell d'autogovern adequat a les nacions històriques.

Aquest és el propòsit de la proposta federalista. Els continguts polítics de l'autogovern, afirmem els socialistes catalans, han d'avançar en la línia que ens marquen els països federals, com ara Alemanya, Estats Units, Canadà, Suïssa i Àustria.

Certament, la Constitució espanyola no consagra l'Estat federal. Però no impedeix en el marc constitucional que el desenvolupament de l'Estat de les autonomies es realitzi prenent com a punt de referència l'exemple dels Estats federals. En les qüestions bàsiques, l'Estat de les autonomies pot funcionar com un Estat federal. Això ja no depèn de la Constitució sinó de la voluntat de les forces polítiques.

Quan els socialistes fem la proposta federalista ens estem referint, doncs, al que entenem que és essencial: continguts polítics de l'autogovern. Avançar en aquesta direcció és el que ens porta a concretar la nostra proposta en uns punts precisos, en la majoria dels quals ja s'estan realitzant importants avenços:

1. Potenciar la capacitat legislativa i administrativa de les Comunitats Autònomes en les matèries de la seva competència a través d'un sistema de distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes clar, precís i acceptat de forma general.

2. Reformar el finançament autonòmic, per tal d'incrementar el grau d'autonomia financera de les Comunitats Autònomes, compatible amb un objectiu d'igualtat entre aquestes.

3. Fer possible la participació dels governs autonòmics en les instàncies legislatives del poder central a través de la reforma del Senat, i avançar en el desplegament de mecanismes de col·laboració i coordinació entre les Comunitats Autònomes. D'especial importància és la regulació d'un model de participació autonòmica en la gestió del sector públic econòmic de l'Estat, expressament prevista pels Estatuts d'Autonomia.

4. Reforçar el paper de les Comunitats Autònomes com a responsables del desplegament de l'administració en el territori, la qual cosa significa potenciar la seva funció de representants de l'Estat, reformar l'administració perifèrica de l'Estat i estabilitzar adequadament la relació entre el govern autonòmic i els governs locals.

5. Potenciar la cooperació institucional del govern autonòmic amb tot el municipalisme català. Defensar el principi de subsidiarietat com a element inspirador d'una política de delegació de competències per part

Caldrà prioritzar la cooperació amb les nostres regions veïnes, ajudant a superar les antigues fronteres, i desenvolupant les relacions amb aquelles que tinguin característiques econòmiques similars. Catalunya ha de saber crear lligams forts amb el seu entorn i liderar una zona que es va configurant com una de les més actives regions d'Europa.

3. UN NOU MARC ECONÒMIC

La creació d'una zona de lliure canvi entre la Unió Europea i els altres països de la Mediterrània -que s'establirà després de la Conferència de Barcelona- obre noves possibilitats que van més enllà dels aspectes de relació econòmica, i que no podem deixar passar.

S'han d'activar les polítiques industrials i la cooperació interempresarial a Europa. La realitat canvia ràpidament i hem de ser capaços d'adaptar-nos-hi. La internacionalització de l'economia, el mercat únic europeu i la marxa cap a la unió política i monetària requereixen nous i constants replantejaments. L'articulació dels sindicats a escala europea i la recentment aprovada possibilitat de comptar amb comitès d'empresa europeus són passos endavant en aquesta mateixa direcció. Cal donar suport a la inserció de l'activitat econòmica catalana en el marc europeu.

L'assoliment de la unió monetària constitueix un element clau per al futur de Catalunya. Hem de complir els criteris de convergència econòmica en els terminis que assenyalava el Tractat. Aquesta és una responsabilitat de tots que cal veure reflectida en els pressupostos de la Generalitat.

4. LES POLÍTIQUES COMUNITÀRIES

El govern de la Generalitat haurà d'establir mecanismes de gestió i coordinació eficients i eficaços per tal d'obtenir el màxim aprofitament dels programes que la Unió Europea per fer possible tot el que hem exposat.

Els Fons Estructurals (Fons Europeus de Desenvolupament Regional o Feder, el Fons Social Europeu o FSE, el Fons Europeu d'Orientació i de Garantia Agrícola i l'Instrument Financer d'Orientació per a la Pesca) han estat l'instrument principal d'aquest ferm propòsit de cohesió econòmica i social que els socialistes hem incorporat com a element bàsic de la integració europea. Els objectius establerts han estat tant de caràcter territorial —és a dir, ajustament estructural entre les regions menys afavorides, reconversió de zones afectades per crisis industrials i mesures per propiciar-ne el desenvolupament— com d'altres que afecten tota la Unió —combat contra l'atur, adaptació dels treballadors als canvis industrials, etc.—.

Comptem també amb programes d'intervenció directa per tal de propiciar la cooperació transnacional i interregional: desenvolupament rural (programa Leader), cooperació i xarxes transeuropees (programes Interreg i Regen), promoció de l'ocupació, desenvolupament laboral i recursos humans (Now, Horizon, Euroform), per citar-ne els més significatius.

La lluita contra l'atur en un marc de desenvolupament d'acord amb el medi natural és avui un objectiu que compartim amb tota la Unió Europea. Els programes de formació dels joves —i de formació permanent— i els programes d'intercanvi, tant per estudiar com per treballar en d'altres països de la Unió, han de ser potenciats.

Hem d'estar a l'altura dels temps i utilitzar totes les possibilitats que la tecnologia ens ofereix per tal de mantenir-nos connectats amb la resta d'Europa. Els catalans han de conèixer a fons la Unió Europea, les seves institucions, el seu funcionament. El govern de Catalunya facilitarà al màxim que els ciutadans catalans visquin Europa com l'àmbit en el qual desenvolupar la seva activitat. Així doncs, hem de revisar els instruments que tenim actualment per fer-ho, especialment el Patronat Català Pro Europa, que ha d'esdevenir un organisme institucional autènticament representatiu.

La presència de Catalunya a Europa projectarà la cultura, la societat i l'economia catalanes tant al si de la UE com arreu del món. Això no obstant, cal treballar perquè les diferents institucions europees tinguin en compte la nostra realitat i la nostra llengua, el català, una llengua oficial a la Unió Europea i que ha de continuar essent tractada com a tal d'una manera efectiva.

5. EL PRINCIPI DE SUBSIDIARIETAT

Les nostres societats es troben avui davant la necessitat d'una major interrelació europea -i mundial-, causada per la globalització de l'economia i dels nostres principals problemes i interessos, però també per raó d'una creixent necessitat d'afirmar la pròpia identitat. La Unió Europea ha de desenvolupar-se amb criteris d'eficàcia, però també necessita una ànima; ha de ser, alhora, gran i propera. L'arc de la Unió es viu la urgència de revitalitzar la vida política i enfortir la nostra democràcia.

El principi de proximitat —subsidiarietat— que incorpora el Tractat de la Unió ens és un instrument per acostar-nos a la nova realitat. Fent les institucions subsidiàries dels ciutadans i fent que actuïn les institucions més properes a la gent, de manera que només ho facin instàncies superiors en allò que puguin fer realment millor. Treballant des dels municipis i les regions per la construcció de la Unió Europea, i tenint com a norma el principi de proximitat per tal que sigui més eficaç, més transparent, més justa. Apropant les decisions a la gent i tenint alhora respostes globals. Viure junts respectant la identitat de cadascú.

Catalunya ha de treballar amb força per aquesta Europa i serà forta en aquesta Europa.

CATALUNYA, PAÍS DE TOLERÀNCIA

1. TERRA D'ACOLLIMENT

El respecte a la diferència, als drets fonamentals de les persones, la vella idea que tots els homes som germans amb igualtat de drets i deures, són valors assumits per la nostra societat i especialment pels joves. El nostre país, fent honor a la seva condició mediterrània, ha estat una terra d'acolliment, d'integració i de convivència pacífica. Tan certa com això és la necessitat d'estar amatents en la defensa d'aquests valors. Aquest esperit majoritari del nostre poble cal preservar-lo sempre. És aquell esperit que va motivar milers de joves a mobilitzar-se en favor de destinar un 0,7% del pressupost de la Generalitat a la cooperació amb països del Tercer Món o a sortir al carrer per denunciar la guerra absurda i fratricida de Bòsnia.

Darrerament, però, sentim com al nostre entorn broten novament moviments d'ultradreta que practiquen la violència contra tot allò que és diferent. Les agressions a immigrants, homosexuals, desemparats, ja no són anècdotes aïllades. Però no oblidem que el racisme no només és manifesta de forma violenta i criminal. Hi ha racisme subtil i elegant. I hem de dir clarament que tanta intolerància hi ha en aquell qui assassina un magrebi, com en aquell qui l'insulta, que el fa treballar clandestinament tot sotmetent-lo a una nova modalitat d'esclavitud, o que li impedeix l'entrada a un bar musical. El que hi ha darrere és el mateix.

La cultura de l'odi torna amb força a molts indrets de la nostra Europa, i també al nostre país. És una realitat que és viscut amb angoixa i temor en amplis sectors de les nostres societats. Ha esclatat la veu d'alarma, ha arribat l'hora de treballar decididament per guanyar aquest combat. Activament. La passivitat i la ignorància és el principal aliat de la cultura de l'odi, perquè els dona allò que necessiten: impunitat. Cal mobilitzar la societat i, per fer-ho, cal que el govern del país en sigui el precursor.

Un govern que no dubti a donar suport a les campanyes de solidaritat internacional i de foment dels valors de la tolerància i de la diversitat, a entitats que cooperen amb el Tercer Món, que no sigui la darrera administració de l'Estat que destina un 0,7% del seu pressupost a cooperació. Un govern que transmeti valors als infants i joves del país, i no doctrina d'un partit. Catalunya ha de ser capdavantera en la defensa dels valors de la tolerància, la solidaritat i de la diversitat. Hem de fer-ne senyera.

2. EL NOSTRE COMPROMÍS

Per avançar en aquest camí, en el qual també hem perdut molt de temps, els socialistes catalans fem nostres els compromisos següents:

— Destinar el 0,7% dels ingressos propis del pressupost de la Generalitat a cooperació amb el Tercer Món. Aquest és un compromís que tots els partits vam assumir fa quatre anys i que l'actual govern ha incomplert sistemàticament. És una reivindicació assumida per la majoria dels ciutadans de Catalunya, com es va posar de manifest en les mobilitzacions en favor d'aquesta proposta l'any passat. Creiem que ens hem de sentir orgullosos que els joves catalans hagin fet seva aquesta noble reivindicació i que el nostre país hagi apostat decididament per la solidaritat amb els altres pobles del món. Cal que també ho sigui el seu govern. És per aquestes raons, i per l'obligació moral de no oblidar els països on la gana, l'odi i la mort són la norma, que el PSC es compromet a incorporar en el primer pressupost de la propera legislatura aquesta proposta i a col·laborar estretament amb tots els moviments socials que treballen en el terreny de la cooperació per desenvolupar programes d'ajut al Tercer Món.

— Garantir que tots aquells joves entre 14 i 18 anys que ho desitgin, realitzin un intercanvi amb un jove d'un país estranger. El desconeixement genera por, i la por és l'aliat de l'odi. Cal facilitar que tots els joves catalans coneguin altres realitats, tradicions, cultures, races, i que hi convisquin. Que vegin per ells mateixos que som diferents, però alhora iguals. Aquesta no és una iniciativa nova. Diversos països europeus, després de la segona guerra mundial, van promoure intercanvis entre joves de països que havien participat en bàndols diferents. Els resultats van ser extraordinàriament positius. Prioritzarem aquests programes d'intercanvi i esdevindran un dels eixos centrals de les nostres polítiques adreçades als joves.

— Realitzar campanyes sensibilització al conjunt de la població en favor d'aquests valors, i molt especialment als centres d'ensenyament i a les universitats, amb col·laboració d'alumnes i professorat. La passivitat és l'aliat de la cultura de l'odi. Hem d'estar tots amatents. Tots som necessaris per evitar que la intolerància guanyi terreny en la nostra societat. Conscienciar el conjunt del país d'aquesta necessitat és una peça clau en aquest combat. El treball de conscienciació realitzat per entitats civiques ha de ser complementat, sense reserves, pel govern.

— Donar un suport més decidit al conjunt d'entitats que treballen en tasques d'ajut al Tercer Món. No poden continuar essent oblidades, els hem de garantir el protagonisme i els mitjans que mereixen. Catalunya és un país amb un teixit associatiu ric i plural. Ho ha estat sempre. Les entitats que treballen en el camp de la solidaritat estan fent una tasca força important que no és reconeguda des de l'administració. Els manquen mitjans i reben un suport escàs. Invertirem aquesta situació. No únicament amb l'increment de la contribució econòmica, sinó establint vincles de col·laboració permanents, treballant conjuntament i atorgant la gestió de la majoria dels programes d'ajut al Tercer Món.

— Eliminar dels programes de la televisió pública de Catalunya totes aquelles emissions de les quals es desprengui una apologia de la intolerància racial, sexual o de qualsevol altretipus. La televisió és el mitjà de comunicació amb més audiència i que més influeix en importants sectors del país, especialment els infants i els joves. No és tolerable que, des de mitjans de comunicació públics, es permeti la difusió de missatges contraris als valors que la majoria dels ciutadans defensen. De res no serviran les campanyes en favor de la pau, la no violència, el civisme, la tolerància i el respecte, si al mateix temps no mesurem quines programacions s'emeten per la televisió. Els índexs d'audiència no poden esdevenir l'únic criteri de programació d'una televisió pública.

— Imposarem mesures disciplinàries enèrgiques als locals comercials, de lleure o de qualsevol tipus, que impedeixin l'accés per raons racials o d'imatge. No és un fenomen generalitzat, però tampoc no aïllat. Són nombrosos els casos denunciats —i molts més els que no es denuncien— de persones a qui se'ls impedeix l'entrada a un local públic per raó de la seva raça o de la seva imatge. Cal combatre aquest tipus d'actitud. Hem d'eliminar aquests comportaments. Per assolir aquest objectiu les campanyes de sensibilització, també adreçades als locals públics, aniran seguides de dures mesures contra els qui infringeixin greument els mínims drets de les persones d'accés a qualsevol lloc públic.

III. EL GOVERN DE CATALUNYA

UN GOVERN QUE GOVERNI

El govern de CiU s'ha caracteritzat en els últims anys precisament per la seva incapacitat de governar de forma eficaç, de coordinar l'activitat dels diferents departaments o d'actuar segons criteris elementals d'austeritat, eficiència i racionalitat. La mateixa composició del departament de Presidència és una mostra del que acabem de dir: en un departament sense conseller s'hi apleguen, a més de les funcions generals pròpies d'un organisme com aquest, comissionats, secretaris generals, directors generals i organismes autònoms més propis d'altres departaments de la Generalitat (universitats, esports, joventut, dona, etc.). Per contra, aquest mateix departament no assumeix de manera efectiva aquella que hauria de ser la seva funció bàsica: dirigir, coordinar i impulsar l'acció dels diferents departaments del govern de la Generalitat.

Els socialistes volem dur a terme una reforma important de l'estructura actual del govern de la Generalitat, amb la finalitat d'articular un govern que governi efectivament, d'acord amb criteris d'austeritat, racionalitat i coordinació. Les mesures concretes que projectem dur a terme, per assolir aquestes finalitats, són les següents:

1. Una *modificació dràstica del departament de Presidència de la Generalitat*, que serà despulat dels diversos organismes de caràcter sectorial que l'integren actualment (comissionat d'Universitats, secretaries generals de l'Esport i de la Joventut i Institut Català de la Dona, com a mínim). Això farà possible que es pugui concentrar efectivament en la que ha de ser la seva tasca més important: coordinar i impulsar l'acció de govern, i definir i articular les relacions del govern amb el Parlament. A més d'aquestes funcions bàsiques, també es poden adscriure a aquest departament les relatives a l'administració pública i al règim local, atès que es tracta d'àmbits que afecten l'activitat de tots els departaments, i que els socialistes volem potenciar.

Tindrà cura d'aquest departament de Presidència un *conseller en cap*, atesa l'alta significació política de les funcions que li són assignades. La figura del conseller en cap pot permetre, a més, una presidència de la Generalitat més institucional i oberta. D'aquesta manera, el president es podria concentrar més en les funcions de lideratge institucional i polític, mentre que el conseller en cap podria assegurar una coordinació efectiva de l'acció de govern de la Generalitat i potenciar les seves relacions amb el Parlament.

2. La *supressió de diversos organismes governamentals*, cosa que proporcionarà un cert estalvi de recursos públics, a més de millorar la racionalitat en l'organització del govern. A títol d'exemple, els socialistes ens proposem mesures com aquestes:

— Suprimir dos departaments —per la via de refondre els de Governació i Justícia, d'una banda, i de Comerç i Indústria, de l'altra—.

— Suprimir la figura actual dels comissionats. Universitats, per exemple, ha de ser una direcció general que depengui del conseller d'Ensenyament. En qualsevol cas, la figura administrativa d'un comissionat s'ha de reservar per a funcions específiques, d'abast i durada limitats.

— Suprimir la figura actual dels secretaris generals sectorials. Esports i Joventut, per exemple, han de ser també direccions generals, que han de dependre d'una conselleria.

— Refondre o eliminar altres unitats i organismes diversos (refosa de l'Institut d'Estudis Autònomic i l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, integració d'Adigsa en l'Incasol, supressió de l'Incavol, etc.).

3. *Transformació radical del departament de Benestar Social*, que s'ha de convertir en un departament que integri els programes dispersos en altres departaments (per exemple, les polítiques de justícia juvenil), que gestioni efectivament les polítiques socials i que deixi de dedicar-se a campanyes descarades de propaganda política.

Aquest departament ha de tenir com a funcions prioritàries la planificació i ordenació de les polítiques socials públiques i privades, una clara vocació de subsidiarietat que permeti potenciar la gestió municipal i la recerca de fórmules de participació amb les ONG i les entitats d'iniciativa social.

4. *Revisió a fons de l'organització del govern i de l'administració de la Generalitat en el territori*. Els socialistes impulsarem l'aprovació d'una divisió de Catalunya en regions, les quals han de ser el marc únic d'actuació dels diferents departaments i serveis de la Generalitat.

MESURES PER RENOVAR LA VIDA POLÍTICA DEMOCRÀTICA

Diverses circumstàncies han fet que, d'un temps ençà, l'activitat política hagi assolit nivells preocupants de desprestigi i de desconfiança social. En aquest clima, urgeix més que mai prendre mesures de revitalització i enfortiment de la vida política democràtica, que puguin retornar a les nostres institucions la confiança dels ciutadans i les facin més properes a les preocupacions socials. Les mesures que ens proposem d'emprendre en aquest sentit són, entre d'altres, les següents:

1. Elaboració d'una *Llei Electoral de Catalunya*, que haurà de tenir en compte l'experiència de sistemes electorals vigents en els diversos països del nostre entorn i que s'haurà de procurar de tirar endavant amb el màxim consens possible entre tots els grups parlamentaris. Aquesta llei haurà d'introduir mecanismes tendents a fomentar la renovació de les candidatures, a donar un protagonisme més gran als votants per tal d'implicar-los més en el procés electoral i a facilitar la identificació territorial dels diputats, per exemple amb l'elecció directa en circumscripcions petites i salvaguardant la proporcionalitat de l'expressió política del poble català.

2. Creació d'una Agència independent, sotmesa al Parlament, i amb participació de representants de diferents sectors socials, que gestionarà *les campanyes informatives de caràcter institucional* de la Generalitat. Les actuals campanyes institucionals que no són altra cosa que campanyes de propaganda seran suprimides radicalment, com també suprimirem publicacions que no són sinó pura propaganda, com és el cas de "Catalunya comarcal" o de "Catalunya, barri a barri".

3. Articulació d'un mecanisme de control polític i social, que supervisi el procés d'*atorgament de subvencions* amb càrrec als pressupostos de la Generalitat. El govern de CiU ha desenvolupat una política netament clientalista per mitjà de les seves subvencions, amb unes dosis intolerables de dirigisme social i amb manifestacions constants de malbaratament de recursos públics, per la via de les subvencions indiscriminades, sense retre comptes als destinataris. El govern haurà d'atorgar les subvencions amb finalitats molt específiques, en absolut indiscriminades, i ho farà d'acord amb procediments transparents i amb la participació de representants dels sectors socials i econòmics interessats.

Instituirem també procediments similars de control per supervisar els processos de contractació, a partir de quanties determinades.

4. Modificació de l'*estatut de la Corporació Catalana de Radio i Televisió*, amb la finalitat de garantir que els professionals dels mitjans que depenen d'aquest organisme no estiguin sotmesos als actuals o a similars mecanismes polítics de signe partidista. La ràdio i la televisió públiques han de dependre d'un organisme realment plural, amb representació de diversos sectors socials.

5. En un terreny més pròpiament simbòlic, eliminarem també hàbits tan estesos com la reiterada col·locació de plaques d'inauguracions o la proliferació abusiva de les primeres pedres.

UNA ADMINISTRACIÓ SIMPLIFICADA I EFICAÇ

És evident que l'administració pública s'ha de proposar com a objectiu fonamental l'eficàcia i el servei als ciutadans, l'honestetat i la transparència, la permanent modernització i la capacitat de guanyar-se la confiança dels administrats.

Després de més d'una dècada i mitja d'autogovern, la imatge que els catalans perceben avui de l'administració de la Generalitat és molt lluny d'aquest model. Comptant que avui ja es disposa del bloc normatiu essencial en matèria d'administració i funció pública, la realitat és que l'oportunitat històrica de

crear un nou model d'administració que superés vells vicis de funcionament ha estat malaguanyada. No s'ha tret profit de les experiències històriques i s'han produït en canvi errors que van esdevenint un llast insuperable.

Els socialistes ens proposem reformar i modernitzar l'administració pública catalana. En aquest sentit, la reforma ha d'enfocar-se des d'una perspectiva global de separació nítida entre l'esfera política i l'administració, posant al dia els criteris de funcionament, els mitjans materials i els procediments d'actuació, tot i considerant els recursos humans com una peça essencial del funcionament del sistema, adequant els règims de personal als temes a desenvolupar i incrementant permanentment la professionalització dels funcionaris.

En definitiva, una administració més àgil i transparent, al servei d'una societat moderna i de progrés.

1. CONTINGUT DE LA REFORMA

Ja sabem que la Constitució atorga competència exclusiva a l'Estat, entre d'altres, en matèria de les bases de règim jurídic i del règim estatutari dels funcionaris (art. 149.18). Els socialistes iniciarem un camí vers la reforma, tant en el vessant jurídic com en el d'altres mesures que s'expressen a continuació.

Així, doncs, i sota els grans objectius esmentats al principi, definirem més específicament el contingut de la reforma que posarem en marxa, després de fer un estudi en profunditat sobre la situació actual en què es troba l'administració de la Generalitat i la natura de la nova administració a impulsar.

Aquest Llibre Blanc de l'Administració Pública el realitzarem amb la participació dels treballadors públics i dels administrats, arbitrants un sistema àgil de posada en comú i de presa de decisions, mitjançant una comissió creada a l'efecte, que col·labori en la preparació de la proposta que haurà d'aprovar el Parlament.

2. NIVELLS COMPETENCIALS I LEGISLACIÓ

Aclarirem els nivells competencials de les administracions, suprimint dràsticament les duplicitats existents en una mateixa zona geogràfica i per a les mateixes matèries. Descentralitzarem realment l'administració autonòmica a nivell regional. Farem realitat la tan desitjada i necessària autonomia municipal, fent especial èmfasi en les matèries de protecció ciutadana, promoció econòmica i serveis personals i de qualitat de vida.

Reduirem, refundrem i adequarem la legislació actual, dins l'àmbit de les nostres competències, sota els objectius de simplificar el "marasme" actual, adequar-lo a les necessitats existents, agilitar la gestió administrativa, aprofundir la clarificació competencial i l'autonomia de l'administració local i adequar-se als objectius de la reforma a emprendre.

3. FUNCIO PÚBLICA

Una primera constatació és que el Consell Executiu està incomplint la normativa que, amb rang de llei o de norma reglamentària, és de compliment preceptiu. Així, un element clau per garantir la racionalitat i l'eficàcia en el funcionament de l'administració, com és la classificació i la valoració dels llocs de treball, està incomplerta i ha posat en evidència el fracàs del sistema. I més greu encara, tot indica que si s'aborda es farà sense comptar amb la participació de tots els sectors implicats.

No s'han complert tampoc els principis de descentralització i desconcentració de serveis i de funcions, no existeix un model racional i eficaç d'administració perifèrica i l'Escola d'Administració Pública és de fet inoperant.

En definitiva, no ha existit fins ara un model adequat de funció pública. Contra aquestes deficiències, els socialistes ens proposem d'aplicar un conjunt de mesures com les que assenyallem a continuació:

— Modificarem i/o farem de bell nou un paquet legislatiu sobre la funció pública, i impulsarem altres mesures que permetin:

- a) Un nou sistema d'accés, selecció i formació de personal, instaurant mètodes que demostrin les habilitats, aptituds i capacitats, per sobre dels coneixements memorístics.
- b) Una incentivació i responsabilització real dels treballadors públics, sota l'organització de la "Direcció per Objectius", assajant fins i tot la participació en els resultats a nivell de retribució econòmica.

— Reforçarem totes les garanties per tal d'evitar el clientelisme polític, i farem que es compleixin els principis constitucionals d'igualtat, mèrit i capacitat en l'accés i l'exercici de càrrecs i funcions públiques. Això suposarà una delimitació clara dels nivells polític i professional dels llocs de treball.

— Elaborarem una nova Llei d'Incompatibilitats d'Alts Càrrecs que estengui els seus efectes fins a dos anys després d'haver abandonat el càrrec corresponent.

— Crearem una comissió especial de caràcter tècnic i representatiu per procedir a classificar i valorar els llocs de treball.

— Crearem comissions de participació del personal a cada departament, amb la finalitat de prestigiar la Generalitat davant els mateixos funcionaris i de propiciar la participació d'aquests.

— Potenciarem l'Escola d'Administració Pública com a element clau en la selecció i formació de personal de l'administració autonòmica i local, i com a centre impulsor de l'estudi i l'aplicació de les tècniques modernes de gestió pública.

4. POLÍTICA PRESSUPOSTÀRIA

El pressupost de la Generalitat ha assolit els darrers anys un volum de recursos molt elevat. Aquest pressupost és un instrument poderós que ha de permetre que els socialistes puguem assolir els objectius que ens proposem en diferents direccions.

Però un pressupost d'aquest volum ha de ser administrat respectant uns principis que considerem indispensables: neutralitat de l'administració i dels funcionaris respecte a les diferents opcions polítiques; objectivitat en els criteris aplicats en les decisions; transparència de les actuacions pressupostàries i financeres; agilitat administrativa.

Massa sovint el govern de Convergència i Unió no ha respectat aquests principis. Moltes vegades ha semblat que es reproduïen mimèticament els pitjors vicis de clientelisme i patrimonialisme de l'antiga administració centralista. S'ha malaguanyat, doncs, una conjuntura històrica per desplegar una administració sense moltes de les hipoteques que comporta haver de reformar una situació "de facto".

Els socialistes ens proposem recuperar el terreny perdut. Per fer-ho durem a terme les mesures següents:

— Propostes més innovadores i agilitadores que actualment s'estan impulsant en altres llocs.

— Establiment de mecanismes —comissions amb criteris de participació ciutadana: reducció dels marges de discrecionalitat— que garanteixin la neutralitat i objectivitat en la concessió de les ajudes i subvencions a tercers. Creació d'un Registre Públic de les subvencions a entitats i empreses en el qual es donarà informació de la base legal de la subvenció, dels criteris de selecció emprats i de la valoració a posteriori, en el sentit que la finalitat de la subvenció ha restat plenament garantida.

— Realització d'un Llibre Blanc sobre l'actual gestió pressupostària i financera de la Generalitat, amb la finalitat de poder elaborar una proposta que permeti posar fi al malbarament i a la utilització inadequada de mitjans.

5. GESTIÓ ADMINISTRATIVA I PRESSUPOSTÀRIA

Els socialistes ens proposem en aquest terreny l'aplicació de mesures com aquestes:

— La implantació d'un nou concepte organitzatiu, la "Direcció per Objectius", que implica la identificació dels objectius a aconseguir, donar iniciativa a l'elecció dels mitjans a utilitzar i control dels resultats. L'aplicació a l'administració pública d'aquest nou tipus de funcionament pot acabar amb la desmotivació del personal, la ineficàcia, la ineficiència i la descordinació i pèrdua d'esforços. Es tracta de crear centre gestors —equips gerencials—, amb uns objectius clars, autosuficiència de recursos —pressupost

per programes i per objectius— i autonomia de gestió; i tot això coordinat amb la creació de gerències centrals fortes, compostes per uns serveis d'organització, "management" i informàtica, sota una direcció única, per tal de fer possible l'assignació de recursos, el control de resultats i les auditories "a posteriori".

Prèviament i alhora que s'implanti aquest sistema organitzatiu, caldrà realitzar una tasca ingent de racionalització a fons de la maquinària administrativa, analitzant els circuits, anul·lant controls formals innecessaris, informatitzant, etc.

— L'adequació de la legislació existent i elaboració de la que sigui imprescindible per tal de facilitar tot el que s'ha dit fins ara, i especialment el procediment administratiu, la contractació i la gestió pressupostària.

— La posada en pràctica d'un nou concepte d'atenció al ciutadà, introduint una sèrie de correctius que facin satisfactòria i fluïda una relació administrat-administració:

- a) Elaboració d'una Guia de l'Administració de la Generalitat, d'amplíssima difusió, destinada a explicar, de manera clara i pedagògica, les funcions i serveis de tots els òrgans de la Generalitat, i els passos processals que qualsevol ciutadà o entitat cal que segueixi per formular demandes, reclamacions o suggeriments.
- b) Implantació del principi d'Oficina única d'atenció al públic, que eviti el pelegrinatge i la pèrdua de temps dels ciutadans de despatx en despatx.
- c) Creació a cada centre de gerències encarregades de vetllar per la relació amb el públic.
- d) Instauració de mesures efectives de defensa dels ciutadans enfront de les maquinàries administratives, cada dia més poderoses.
- e) Establiment de mesures que garanteixin la plena transparència dels procediments de contractació.
- f) Responsabilitat econòmica efectiva de l'administració pels perjudicis causats als ciutadans com a conseqüència del mal funcionament dels serveis públics, inclosa la lentitud dels tràmits.
- g) Extensió raonable del principi de silenci administratiu positiu.

CATALUNYA DES DE BAIX: L'ADMINISTRACIÓ LOCAL I LA COOPERACIÓ ENTRE LES INSTITUCIONS

Catalunya necessita una Generalitat forta, amb competències àmplies i recursos suficients per assegurar un elevat nivell d'autogovern. Però l'autonomia del poble català no s'acaba pas aquí, sinó que requereix també una administració local forta que actuï de contrapès al poder del govern de la Generalitat i que garanteixi al ciutadà gaudir d'una llibertat que comença en el seu ajuntament.

Per això cal disposar, d'una banda, d'uns camps de joc —és a dir, d'uns àmbits competencials i d'uns recursos financers propis per a cada administració, la local i l'autonòmica— que estiguin perfectament delimitats; i, d'altra banda, d'unes regles de joc —les lleis del Parlament de Catalunya— que siguin respectuoses amb tothom i que evitin, en la mesura del possible, les rivalitats i els enfrontaments estèrils.

La nova organització territorial de Catalunya, ajornada durant tant de temps i considerada des de sempre com un dels eixos bàsics del nostre autogovern, va ser, lamentablement, una gran oportunitat perduda. El govern de CiU va dissenyar un model feixuc, anacrònic i partidista, i va imposar-lo unilateralment contra el paper de totes les altres forces polítiques.

No és estrany, doncs, que els socialistes ens proposem com a objectiu prioritari de govern formular una proposta d'organització territorial de Catalunya que respongui plenament al contingut de l'article cinquè de l'Estatut d'Autonomia, que sigui acordat amb les forces polítiques parlamentàries i que reflecteixi la realitat territorial diversa del país. Un model d'organització que agiliti i approximi l'administració al ciutadà, tot evitant duplicitats administratives i burocràtiques i pressions fiscals innecessàries.

Una de les nostres prioritats principals és, doncs, la reforma de les lleis de Règim Local i Organització Territorial, tasca que volem emprendre en els sis primers mesos de govern. Aquests processos el conduïrem amb la màxima voluntat de consens polític i institucional.

Finalment, i des del nostre punt de vista, el nou model territorial ha de basar-se en una voluntat expressa de cooperació institucional, imprescindible per poder dur a terme els grans projectes d'interès general.

Els socialistes considerem com a principis inspiradors del model territorial els que assenyalarem a continuació.

1. EL MUNICIPI

El municipi és l'ens fonamental de l'administració local i la unitat bàsica de convivència dels ciutadans. La funció principal dels ajuntaments és la representació política dels interessos del poble i la gestió dels serveis i de les activitats que les competències pròpies i obligatòries els atorguen, però també la intervenció directa en tots aquells problemes que afecten els ciutadans.

La funció primordial dels ajuntaments és assegurar que tots els ciutadans, indistintament del municipi on viuen, rebin els serveis necessaris a què tenen dret. Una funció certament difícil, que molts municipis a Catalunya, per raó de la seva capacitat econòmica o demogràfica, no poden complir o només poden fer-ho parcialment.

En aquest sentit, és urgent l'elaboració definitiva d'un Mapa Municipal de Catalunya, amb els objectius següents:

1. Recollir la realitat present dels nostres pobles i ciutats.
2. Analitzar la seva capacitat de prestar els serveis obligatoris.
3. Articular la resolució de nombrosos problemes existents en matèria de límits i d'enclavaments.
4. Estimular la fusió voluntària dels municipis pel tal de contribuir a la superació progressiva del minifundisme actual.
5. Assenyalar les vies possibles d'agrupació municipal per a la prestació dels serveis comuns (mancomunitats, consorcis, etc.)

D'altra banda, els socialistes ens proposem les mesures següents:

- Promoure l'exercici per part dels ajuntaments de les competències públiques que s'executin en l'àmbit local, d'acord amb el principi de subsidiarietat. Més concretament, es traspasarà als municipis la gestió dels serveis d'atenció personal i social i els recursos necessaris perquè puguin ser prestats adequadament.
- Potenciar les viles i ciutats mitjanes, siguin o no cap de comarca, perquè exerceixin de forma efectiva el necessari paper dinamitzador del seu entorn més immediat.
- Fer possible que els municipis més poblats i amb característiques singulars puguin dotar-se, si així ho desitgen, d'una Carta Municipal pròpia per a la seva organització territorial.
- Potenciar la consideració institucional del municipi. En aquest sentit, la llei donarà a l'alcalde la consideració de representant ordinari de la Generalitat en el municipi.

2. LA COMARCA

La comarca ha de configurar-se com un ens d'administració local, al servei dels municipis que la integren i amb un àmbit territorial adequat per assegurar, fonamentalment, la prestació correcta de tots els serveis municipals que no puguin ser assumits amb bones condicions tècniques i econòmiques pels ajuntaments, a part l'exercici de les competències que els delegui la Generalitat.

Revisarem el règim electoral i orgànic de les comarques, per tal de garantir una major representativitat dels ajuntaments i un procediment d'elecció dels consellers més ajustat a la voluntat popular, així com per evitar les situacions de conflictivitat institucional entre municipis i comarques, que han sovintejat tant en els últims anys.

A l'espera de la revisió de la divisió territorial, procurarem homogeneitzar els límits territorials de les diverses administracions (partit judicial, comarca, província...), a fi d'evitar problemes d'adscripció als municipis limítrofs.

3. LES ENTITATS METROPOLITANES

Els socialistes som partidaris de crear agrupacions de municipis basats en fets metropolitans, propis de societats industrials, on es concentra un elevat percentatge de la població del país. Les entitats metropolitanes faciliten l'ordenació urbanística d'àrees intensament poblades, permeten racionalitzar la prestació de serveis bàsics i fan possible la formulació de propostes d'actuació i ordenació econòmica.

En aquest sentit, els socialistes considerem imprescindible l'existència d'un organisme que expressi políticament la realitat metropolitana de Barcelona, doni resposta a les seves necessitats globals i eviti la fragmentació actual. Aquest organisme disposarà d'una Carta on es fixi el seu marc competencial i els seus recursos, i garantirà la representació política de tots els municipis que l'integrin. El seu àmbit territorial serà definit prèvia consulta a tots els municipis adscrits a l'àmbit de l'antiga Regió I.

4. LES REGIONS

L'organització territorial de Catalunya no dona resposta a la necessitat de configurar els òrgans en què ha d'estructurar-se territorialment l'administració de la Generalitat, avui completament centralitzada. Caldrà abordar, doncs, aquest procés sota els principis de descentralització, de desconcentració i d'eficàcia administrativa. En aquest sentit, és imprescindible que les regions coincideixin territorialment amb altres realitats territorials ja configurades —les actuals províncies—, o que aquestes s'adaptin en el futur a les regions, a fi d'evitar l'aparició de nous àmbits administratius que només serveixen per complicar la situació.

5. LES DIPUTACIONS

Segons la legislació vigent, les diputacions tenen assignada una funció de suport i assessorament als municipis —especialment als que disposen de menys mitjans— i de garantia de l'equilibri necessari en les prestacions que els ciutadans han de rebre en el conjunt del territori.

Caldrà adequar les províncies i les diputacions per encaixar-les en el nou model de comarques i regions. En l'aspecte territorial, és clar que no és convenient que hi hagi gaire més províncies llevat d'un àmbit metropolità; i que regions i províncies s'han de fondre en una única divisió territorial. En l'aspecte dels serveis que actualment presten, caldrà que la Generalitat es faci càrrec de la prestació d'aquells que corresponen al seu àmbit competencial, sense que això pugui representar en cap moment una minva dels recursos totals del sector local.

6. ENFORTIR LES INSTITUCIONS DE LA VALL D'ARAN

Es socialistes haram qu'era autonomia aranesa, regida pera Lei 16/90 sigue ua autonomia reau laguens dera autonomia catalana. Dotada damb uns mieis econòmics e tècnics que permétiguen ath territòri aranés arténher es còtes d'identitat e progrès que merite.

Atau madeish revisaram en ambit culturau aqueri acòrds que, per èste presi damb criteris restrictius, limiten eth normau desenvolupament dera lengua e era cultura occitana d'Aran, tant enes ambits acadèmics com sociaus e non garantisen en absolút era sua perviuència.

Tot açò damb era ferma voluntat de colaborar en assolidament des institucions araneses, tà arténher eth nivèu d'eficàcia qu'es ciutadans demoren des administracions.

7. ELS FINANÇAMENT DELS ENS LOCALS

La insuficiència financera és un mal crònic de la nostra administració local, i en particular dels ajuntaments. Per això els socialistes ens comprometem a anar dotant els municipis dels recursos suficients per al desenvolupament de les funcions que realitzin, tant per a les que els són pròpies com per a aquelles que gestionin per delegació d'altres administracions.

La Generalitat farà costat als ajuntaments en la petició d'increment del Fons Nacional de Cooperació Municipal i dotarà de manera suficient el Fons de Cooperació Local de Catalunya, fent-ne partíceps els ajuntaments.

Des del govern de la Generalitat, els socialistes lluitarem per tal d'aconseguir una distribució dels recursos públics de l'ordre del 25% per a les administracions locals, del 25% per a les comunitats autònomes i del 50% restant per a l'administració de l'Estat.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ, AL SERVEI DE LA DEMOCRÀCIA

1. L'ESPAI PÚBLIC DE COMUNICACIÓ

Els mitjans de comunicació constitueixen l'instrument més important en la formació de l'opinió pública i són el vehicle més adequat per a l'exercici de la llibertat d'expressió i el dret a la informació.

Però, actualment, els mitjans de comunicació es veuen sotmesos a múltiples tensions. D'una banda, competeixen entre si per la captació de l'audiència. De l'altra, pugnen per consolidar la seva influència en el sistema cultural, el polític, l'econòmic i l'educatiu. Per damunt de qualsevol altra consideració, i sense menystenir el seu vessant empresarial, els mitjans de comunicació han de ser instruments d'informació pluralista i de formació al servei de la democràcia i del progrés social.

Tot això exigeix que els poders públics democràtics estableixin unes accions de govern que tinguin com a objectiu impulsar una política que garanteixi l'acompliment d'aquests principis bàsics i garanteixi el dret dels ciutadans a rebre una informació plural, sobretot dels mitjans de comunicació públics de Catalunya.

2. EIXOS DE L'ACCIÓ DE GOVERN

L'acció de govern socialista des de la Generalitat es fonamentarà en els principis següents:

- a) La consecució d'un acord ampli entre els diferents col·lectius que participen a l'àmbit de la comunicació de Catalunya.
- b) El suport a la pluralitat com a expressió de les diverses opcions que, en l'àmbit polític, cultural i de les idees, té una societat democràtica.
- c) La democratització i la transparència informativa dels mitjans públics posats al servei del poble de Catalunya i no dels interessos partidistes.
- d) L'impuls de l'ús del català i el seu enfortiment com a eina de comunicació als mitjans de comunicació de masses.
- e) La instauració d'una política de comunicació transparent i eficaç per part del govern de la Generalitat i de totes les seves institucions.
- f) La potenciació de la informació local i municipal com a servei directe al ciutadà.

3. ACCIONS CONCRETES

Les mesures concretes i immediates de govern que adoptarem els socialistes des de la Generalitat seran:

1. Garantir la democratització de la informació i de la programació dels mitjans públics de la Generalitat.
2. Adequar la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió al pluralisme polític i garantir la participació dels diversos sectors de la societat catalana.
3. La potenciació i l'estímul, mitjançant tota mena de suports, a la comunicació municipal i local.
4. La creació dins el Consell Executiu d'una àrea específica destinada als mitjans de comunicació, encarregada de:
 - La planificació i seguiment del desenvolupament de la comunicació global de Catalunya.
 - La informació i la comunicació institucionals, tasques que assumiria el portaveu del govern.
5. La creació de l'Institut Català de Comunicació, destinat a servir d'àmbit de relació als diferents actors de la comunicació a Catalunya.
6. La potenciació de la formació pública sobre la comunicació.
7. La potenciació de l'aprofundiment de la descentralització del servei de RTVE a Catalunya.
8. L'obertura del Canal 33 de RTVC a les iniciatives municipals i locals que asseguri la seva descentralització al territori.
9. La potenciació del desenvolupament de la teledistribució.
10. La potenciació i l'enfortiment de Ràdio 4, així com d'altres mitjans de comunicació d'iniciativa pública, com és el cas de Catalunya Ona Mitjana, que contribueixin a enriquir el pluralisme informatiu i la normalització de l'ús del català en els mitjans de comunicació.
11. La potenciació de la Comissió de Control de la CCRTV, del Parlament de Catalunya, per tal que sigui el màxim òrgan en el qual s'expressi el pluralisme polític de Catalunya en allò que afecta els mitjans de comunicació públics del país.
12. La coordinació amb altres mitjans de comunicació públics de les comunitats autònomes de parla catalana, amb la finalitat d'establir programes conjunts en matèries d'àmbit cultural.

IV. UN PAÍS, UN TERRITORI

L'EQUILIBRI TERRITORIAL

1. MODERNITZAR CATALUNYA

L'estructura territorial de Catalunya està formada per una trama relativament densa, homogènia, de nuclis urbans petits, ciutats de dimensió mitjana i una gran metròpoli que és Barcelona, a l'entorn de la qual s'agrupa la meitat de la població.

La millora de les comunicacions en els últims temps ha permès de disminuir les distàncies entre ciutats i pobles. La quadricula del territori va sent una realitat i el binomi distància-temps dels recorreguts entre tots els nuclis urbans principals s'ha reduït considerablement.

Estem convençuts que el nostre model territorial de la Catalunya moderna necessita més la concertació entre les institucions, l'aplicació del principi de subsidiarietat i la planificació estratègica. Així tindriem una planificació menys rígida i una metodologia més dinàmica i participativa.

1.1. Obrir Catalunya al món

La inserció de Catalunya en l'espai europeu, l'impacte de l'Acta Única, que liberalitza els moviments de capital, de mercaderies i de persones i el procés de globalització de l'economia ens obliguen al doble repte de modernitzar les nostres infraestructures fins a situar-les a nivells de qualitat i quantitat semblants a les del nostre entorn, alhora que a eliminar fronteres administratives i superar barreres geogràfiques. Cal obrir Catalunya al món.

1.2. La Catalunya ciutat

La major mobilitat de persones i de mercaderies i la major difusió de la informació i de les idees fan que els ciutadans participin cada vegada més de tot allò que s'esdevé en el territori. Tot el territori català és com una gran ciutat, el nucli central de la qual és la capital. Així podem parlar, doncs, de Catalunya ciutat. El fenomen que ens ha fet més semblants i més propers ha estat sens dubte la televisió i, en general, les telecomunicacions. Avui tothom, a Catalunya, disposa de les mateixes possibilitats de rebre informació: això és bo, i ens permet de mirar-nos el país de forma diferent.

El model territorial imperant, basat en la confrontació entre la gran ciutat i la resta del territori català, és un model nefast i obsolet. Proclamem els valors positius del conjunt del territori de Catalunya del camp i de les ciutats, perquè ambdós són generadors de riquesa.

La personalitat de Catalunya i les seves potencialitats són afavorides per l'existència d'una Barcelona forta. Això s'ha demostrat recentment amb els Jocs Olímpics, que han estat un esdeveniment afavoridor de la projecció internacional de tot Catalunya.

Si hem definit Catalunya com a ciutat, no ho hem fet pas per oblit de la Catalunya rural. Segons aquesta concepció no existeix una dualitat, ja que el camp català està fortament vinculat a les ciutats, formant un sistema indissociable, i aquest sistema és una unitat urbana. Els desequilibris que es puguin produir s'han de resoldre millorant l'accessibilitat de tots a tot. No hem d'oblidar que certs serveis, per ser eficients, necessiten centralitat però al mateix temps que tothom hi pugui accedir.

Cal precisar que, quan es fixa el concepte de Catalunya ciutat, no vol dir que tot el seu sòl hagi d'estar urbanitzat i ocupat, sinó que existeixi una efectiva comunicació i unes relacions fluides d'intercanvi entre tots els punts de la geografia catalana.

1.3. Solidaritat territorial

Hi ha zones del territori català que requereixen d'unes atencions especials per tal d'aconseguir un major desenvolupament de les seves potencialitats.

Continuaran essent necessaris els plans de muntanya i els plans referits a les comarques d'obligada reactivació, per tal de millorar-hi l'aprofitament dels recursos agrícoles i forestals i incidir sobre un model industrial difús i complementari de l'agricultura.

Fer realitat el model territorial basat en la complementarietat és el camí per a un veritable desenvolupament.

ja que la permanència del discurs que abona el recel entre les parts del territori i la necessitat d'escapçar Catalunya posant traves al desenvolupament de Barcelona, porta forçosament a una pèrdua de posicions de Catalunya sencera en el si d'Europa i del món desenvolupat.

1.4. Qualitat de vida: un objectiu territorial

Els canvis territorials són lents i les polítiques redistributives, difícils d'aconseguir. Per això, el que cal és pensar en millores qualitatives. Equilibrar és posar a l'abast de tots els ciutadans els avantatges que el nivell de renda permet.

Les formes de vida a tots els indrets de Catalunya s'han d'anar homogeneïtzant —cosa que no vol dir pas uniformitzant— perquè el nostre objectiu és aconseguir semblant qualitat de vida, independentment del lloc on es visqui. Aconseguir l'equilibri territorial consistirà, doncs, que tots els ciutadans tinguin cobertes les seves necessitats bàsiques sense tenir en compte el seu lloc de residència, i que puguin decidir de viure en un determinat lloc en funció de les seves prioritats personals electives.

L'equilibri territorial de Catalunya, ha de recolzar sobre quatre principis bàsics:

- Les relacions entre les ciutats i el territori no es poden plantejar en termes de competència.
- Cal millorar continuament el sistema de comunicacions —en el seu sentit més ampli— per resoldre la necessitat d'interconnexió entre les diferents ciutats.

- Cal enfortir el sistema de ciutats intermèdies com a llocs on assentar les activitats especialitzades de manera que esdevinguin complementàries entre elles.

- Barcelona, la gran ciutat, és una peça clau per a la projecció internacional de Catalunya, per a l'atracció de capitals i per a la provisió de serveis.

1.5. La cooperació institucional i dels agents econòmics i socials

Són moltes les experiències positives de col.laboració entre les institucions i els agents econòmics i socials que han comportat un increment i millora de les nostres infraestructures.

Les autopistes, els túnels, les grans obres d'infraestructura hidràulica són el fruit positiu de la col.laboració entre les institucions, i d'aquestes amb els agents econòmics i socials.

Hi ha hagut casos de col.laboració institucional que han demostrat un gran nivell d'èxit en les seves realitzacions. Així, per exemple, la modernització de la ciutat de Barcelona, amb motiu del Jocs Olímpics del 92, no hauria estat possible sense la col.laboració decidida de les administracions, Ajuntament, Generalitat, Estat, i dels agents econòmics i socials. O bé, és el cas també del projecte de transformació de la zona del Delta del Llobregat, que només ha estat viable a partir de la col.laboració institucional.

Malgrat això, la societat catalana ha hagut de suportar massa sovint les conseqüències negatives d'una política de confrontació institucional que s'ha visualitzat d'una manera clara i contundent en l'absència d'un model d'ordenació.

Des del govern de la Generalitat superarem aquestes situacions de confrontació i obrirem vies de diàleg i acord amb les diferents administracions i amb els sectors econòmics i socials per tal d'accelerar i incrementar la inversió en infraestructures.

1.6. El paisatge: clau per endreçar el territori

La bellesa és un objectiu irrenunciable d'una existència que valgui la pena. És un valor. Gran part del nostre esforç personal el dediquem a fomentar o a envoltar-nos de bellesa —la nostra casa, el nostre cos, el nostre jardí o béns similars—, però no dediquem prou esforços a la bellesa col.lectiva, entre els valors de la qual es compta el paisatge.

El paisatge és evolutiu, inestable i canviant. És una realitat de la qual nosaltres també formem part, que es percep de diferent manera en les diferents èpoques històriques.

Els nostres paisatges són uns paisatges viscuts. Nosaltres no som espectadors, estem dins el paisatge. Mitigar els impactes visuals produïts per diverses raons sobre el territori és avui imprescindible, tot i tenir clar que la visualitat i l'estètica és sols alguna cosa però no és suficient. Calen actuacions decidides, fonamentalment en els entorns metropolitans i periurbans.

En el territori no hem de protegir solament les coses —per exemple els monuments—, sinó que cal protegir sobretot els processos —per exemple, un paisatge de ribera—.

Nosaltres participem de la llei de l'evolució i Catalunya ha tingut al llarg de la seva història molts paisatges diferents: abans hi havia menys bosc que ara; abans no hi havia carreteres, ara n'hi ha... El paisatge evoluciona, i cal tenir-ne cura.

La conservació dels recursos presents és una exigència ètica indefugible envers les generacions que ens han de succeir, i és també, sens dubte, una gran prova de maduresa social.

Ens cal fer progressar el paisatge, és a dir, acompanyar-lo, fer una acció conscient i positiva que ajudi tant a curar ferides com a estimular el creixement qualitatiu dels seus valors.

De quins paisatges hem de tenir cura fonamentalment? Doncs, dels marges dels rius, les carreteres, les construccions a pagès, les voreres de carretera, els abocadors, la lluita contra l'erosió, la reforestació i, també, el paisatge urbà i l'arquitectura. Cal lluitar contra els qui no respecten el nostre paisatge, contra els usos abusius del territori, contra els abocadors clandestins, contra els cartells de publicitat incontrolada. Cal eradicar de la nostra societat les actituds que han donat lloc a l'adagi que diu "*bé comú, bé de ningú*".

1.7. La mobilitat: una nova filosofia de l'estratègia territorial

La mobilitat de les persones i les coses i l'accessibilitat al territori han esdevingut avui, en plena civilització de la comunicació, l'eina fonamental per determinar i avaluar les accions polítiques referides al desenvolupament territorial.

La mobilitat fa possible la coordinació necessària entre l'urbanisme, les infraestructures viàries, el trànsit, el transport col·lectiu, el transport privat i l'aparcament, en el marc d'una exigència ecològica orientada cap a la mobilitat sostenible.

La planificació territorial, com a fet dinàmic, només pot ser entesa a partir de la cooperació institucional i la participació ciutadana.

El caràcter globalitzador de la mobilitat i l'ús de plans estratègics -sectorials o territorials- garanteixen, precisament, la cooperació i la participació, fet que ha de permetre una Catalunya més competitiva, tant territorialment com funcionalment.

LA DOTACIÓ DEL TERRITORI

1. ORDENACIÓ DEL TERRITORI

1.1. Compliment del Pla Territorial

Després de més de quinze anys d'exercici de la competència de l'ordenació territorial, Catalunya ha experimentat importants transformacions. L'autogovern ha comportat un fort increment en la inversió en infraestructures, que han suposat un gran canvi, en general positiu, en les relacions entre els territoris.

Això no obstant, els successius endarreriments del Pla Territorial General de Catalunya, fins a la seva aprovació l'any 1995 —amb més de deu anys de retard—, han fet que els diferents plans sectorials i les infraestructures que s'hi preveuen s'aproessin i executessin d'una manera desordenada. Així, el creixement econòmic experimentat ha ocasionat desequilibris econòmics, socials i de qualitat de vida no desitjats entre els ciutadans i els territoris de Catalunya.

En aquest sentit, ens proposem les mesures següents:

1. Revisar els continguts del Pla Territorial General per accentuar-ne les propostes de reequilibri territorial, tot adoptant una metodologia més dinàmica i participativa, tal com ja es fa en els plans estratègics. Això implica una major participació en la seva definició per part dels agents que després hauran d'assumir-lo, tant dels diversos nivells d'administració pública com de sectors privats i de la societat civil, ja que és l'actuació conjunta de tots ells la que dona forma al territori. La participació ha de donar lloc al consens, i el consens ha de fer possible d'actuar en una mateixa direcció.

2. Desenvolupar els nous continguts del Pla per mitjà de la revisió i aprovació dels plans sectorials i

territorials previstos per la llei, com els Plans Territorials d'Infraestructures del Transport (carreteres, ferrocarrils, ports, aeroports, intermodals...), els Plans de Xarxes de Serveis (aigua, serveis energètics i telecomunicacions) i els Plans de Protecció del Medi (sanejament, PEIN i protecció paisatgística). Aquests nous continguts del Pla contemplaran de manera específica propostes que facilitin la interconnexió amb el conjunt de l'Estat espanyol i Europa (TAP, autopistes...).

3. El Pla Territorial General plantejarà diversos escenaris possibles i alternatius de desenvolupament del país, amb les corresponents reserves territorials de sòl.

4. La modificació del Pla incorporarà criteris econòmics en la formulació de les estratègies territorials. També s'acompanyarà d'un pla de finançament de les inversions.

5. Per a la revisió del Pla Territorial i la revisió i aprovació dels plans sectorials i territorials, posarem l'accent en la col·laboració institucional, per tal d'aprofitar al màxim els recursos existents, tant amb el govern de l'Estat com amb l'administració local. Igualment, aquesta col·laboració es farà extensiva al sector privat, a fi d'assolir aquells objectius que siguin compartits. En molts casos, es tractarà d'establir un compromís entre tots els agents implicats en un determinat objectiu, en què cada part jugui el seu paper, però en el qual tots els esforços estiguin orientats en la mateixa direcció. El Pla ha de permetre que aquests diversos objectius siguin compatibles entre si i portin el territori de Catalunya cap a la situació d'equilibri, competitivitat i qualitat de vida que l'àmplia majoria dels ciutadans desitja.

1.2. Urbanisme

Malgrat els esforços realitzats a Catalunya, encara hi ha *municipis sense cap figura de planejament*, fonamentalment a les comarques de Lleida. Alguns d'aquests pobles es troben situats també en zones de fort creixement urbanístic —fonamentalment en la línia de la costa—, de manera que es produeix per tant un creixement desordenat d'aquests territoris.

Avui, a Catalunya, continua encara una política permissiva d'autorització de construccions en sòl no urbanitzable que facilita el desbordament de l'esperit de la llei (naus industrials encobertes per la denominació agrícola, estacions de servei i hoteleres, i equipaments esportius, comercials, grans equipaments comunitaris, habitatges unifamiliars, etc).

No hi ha hagut fins ara mitjans personals i econòmics, ni voluntat política, per portar endavant una política d'inspecció de les actuacions urbanístiques. A més, les actuacions en sòl urbà i urbanitzable se solen realitzar sense una especial atenció a l'impacte visual i paisatgístic en l'entorn urbà, al món rural i en les proximitats de les xarxes viàries. Cal assumir la responsabilitat de mantenir un territori ordenat i que sigui expressió de la cultura d'una societat avançada. Adoptarem, doncs, les mesures necessàries per poder actuar amb eficàcia enfront de qualsevol situació d'indisciplina urbanística i de degradació del paisatge.

L'Institut Català del Sòl hauria de ser un magnífic instrument per a la creació de sòl residencial i industrial. Una anàlisi dels seus resultats ens porta a la conclusió que no està aconseguint els seus objectius. En matèria de sòl residencial, es comporta com un operador qualsevol i no facilita la disponibilitat de sòl públic a preus més assequibles; no té, doncs, un efecte regulador del mercat. Pel que fa al sòl industrial, la política de creació de polígons ha respost massa sovint a l'interès polític de la coalició governant i l'Incasol no aconsegueix de rendibilitzar les seves actuacions, ni econòmicament, ni socialment.

La nostra política urbanística ha de respondre a l'objectiu prioritari de facilitar la consecució del benestar personal en uns pobles, viles i ciutats equilibrades. La pràctica d'un urbanisme integrador de la ciutat amb el seu entorn més immediat ha d'afavorir un nou sistema de relacions entre el nucli urbà i la resta del territori.

1. Farem que tots els municipis de Catalunya tinguin el seu planejament aprovat.

2. Regularem els usos en el sòl no urbanitzable, protegint el sòl rústic, ja que cal preservar els buits estratègics d'un territori que, en molts indrets, comença a estar massa ocupat. Qualsevol sòl no urbanitzable hauria de contemplar els efectes paisatgístics i ambientals.

3. Dins el planejament urbanístic es potenciarà la redacció de plans especials de protecció paisatgística (de protecció de recintes i conjunts artístics, de paisatges, de medi rural, de les vies de comunicació, de zones humides i boscos). L'àmbit d'aquests plans haurà de ser sovint plurimunicipal per tal de comprendre àrees geogràficament i paisatgísticament significatives.

4. Incrementarem els recursos destinats a la inspecció, seguiment i control de l'urbanisme.

5. Potenciem les actuacions de l'Incasol per assegurar que les seves inversions serveixen per

incrementar l'oferta de sòl residencial i sòl industrial i, alhora, provocar un efecte beneficiós per al mercat de l'habitatge i per a l'economia en general, car faciliten l'activitat dels sectors secundari i terciari.

6. Les actuacions de l'Institut Català del Sòl han de ser exemple i referència per a totes les promocions d'urbanització. En aquesta línia, es farà un èmfasi especial en el compliment de totes les exigències urbanístiques derivades del planejament. Així mateix, es potenciarà la qualitat arquitectònica i la innovació, tant de les ordenacions urbanístiques com dels tipus d'edificis a construir.

7. Farem possible que els municipis de més de 25.000 habitants puguin aprovar definitivament els instruments de planejament i de gestió que desenvolupin determinacions del seu pla general.

8. Modificarem la composició de les Comissions d'Urbanisme en el sentit d'una major representació municipal.

9. Farem de l'urbanisme una acció àmpliament participada per part dels ajuntaments, les altres administracions, les entitats ciutadanes, la universitat, els agents econòmics i professionals, etc., de manera que quedin bandejades les pràctiques demiúrgiques i obscurantistes. Amb aquesta finalitat, caldrà potenciar el paper de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya, com a lloc de debat i gestació de nous enfocaments i propostes.

1.3. Infraestructures viàries

1.3.1. Carreteres

Els catalans hem comprovat que durant els quinze anys d'autogovern s'ha realitzat un gran esforç d'inversió en carreteres. Els darrers quatre anys s'han anat consolidant uns quants eixos viaris nous (Eix Transversal, quart cinturó-Mataró-Granollers, autopista del Garraf...) que junt amb d'altres realitzats anteriorment (Eix del Llobregat, Eix de l'Ebre...) fan evident aquest esforç inversor. Algunes d'aquestes obres s'han efectuat amb la col·laboració del sector privat, i s'ha establert doncs una xarxa catalana d'autopistes i túnels de peatge.

Junt amb l'esforç del govern de la Generalitat, el govern de l'Estat ha continuat una important política de millora de les carreteres del seu àmbit competencial, a través del Pla Director d'Infraestructures. La realització de les obres de l'Eix Pirinenc ha suposat una revolució per a les comunicacions de les comarques afectades, la posta en marxa de l'autopista Mataró-Malgrat ha estat una millora llargament anhelada, les obres de la N-II també han estat molt importants i han permès solucionar les travessies de grans ciutats, com en el cas de les variants de Lleida i Girona, entre d'altres.

La política de carreteres a Catalunya, però, manté alguns déficits que cal superar amb urgència. Per això proposem:

1. Mantenir l'esforç inversor en matèria de carreteres.
2. Continuar la política de col·laboració amb el MOPTMA per aconseguir el manteniment de les inversions d'aquest ministeri a Catalunya.
3. Aconseguir que el fons de cohesió de la Unió Europea serveixin per a la realització d'aquelles obres de carreteres que facilitin la connexió de Catalunya amb Europa (Eix Occidental-Eix del Llobregat-Eix Pirinenc-Barcelona-Ripoll...).
4. Continuar la col·laboració amb els sectors econòmics per a la realització de grans inversions que no són possibles només amb l'aportació del sector públic (autopista Malgrat-Lloret, autopista del Garraf...).
5. Distribuir les inversions en carreteres de manera que un 50% sigui per a la xarxa bàsica, un 25% per a la xarxa comarcal, un 15% per a la xarxa local i un 10% per a la xarxa de camins públics.
6. Executar prioritàriament un pla d'eliminació de nusos d'estrangulament de la xarxa viària (Eix Llobregat, accessos a Barcelona, accessos a la Costa Brava, C-246, 1411 Cadí-la Seu/Andorra, i d'altres).
7. Revisar les característiques tècniques dels projectes de les nostres carreteres per reforçar-ne les normes de seguretat.
8. Incrementar les partides destinades al manteniment de la xarxa de carreteres catalanes, amb atenció preferent a la xarxa secundària.
9. Modificar el Pla de Carreteres de Catalunya, adaptant-lo a la Llei 7/93, dotant-lo d'un programa d'actuacions amb calendari i incorporant-hi dins la xarxa bàsica de Catalunya els següents itineraris nous:
 - Pallars-Andorra (per Tor)
 - Artesa de Segre-Tremp (per Comiols)

- Flix-Balaguer (per les Borges Blanques i Mollerussa)
 - Ponts-Guissona-Calaf-Igualada i el ramal Guissona-Solsona
 - Anglès-Girona (com a ramal de l'eix Lloret-Olot)
 - Orriols-l'Escala i Figueres-la Bisbal dins els accessos a la Costa Brava
 - Campdevàdol-Guardiola de Berguedà (per la Pobla de Lillet), dins l'eix subpirinenc.
 - Vic-Berga
 - Sant Feliu de Codines-Mollet del Vallès
 - Sabadell-Sentmenat
 - Terrassa-Castellar-Sant Llorenç
 - Salou-Cambrils, pel camí de Calvet
10. Dins la xarxa bàsica de carreteres de Catalunya, prioritzarem les actuacions següents:
- a) Els eixos d'accés a l'entorn de Barcelona:
- Continuitat del *quart cinturó*, amb revisió del seu traçat pel Vallès
 - Execució de l'autopista del Llobregat (marge dret)
 - N-340, bàsicament en el tram entre el pont de l'Ordal i Molins de Rei
 - Realització de la pota sud de les Rondes
- b) Acabament dels grans eixos de penetració del litoral a la muntanya:
- Eix Occidental de Catalunya, d'Ampost a la Vall d'Aran (a càrrec dels Fons de Cohesió)
 - Eix Lleida-la Seu d'Urgell
 - Eix Tarragona-Artesa de Segre
 - Eix Igualada-Vilafranca del Penedès-Vilanova i la Geltrú
 - *Eix del Llobregat* (Barcelona-Puigcerdà pel túnel del Cadí), ens plantejarem el desdoblament
 - Eix del Cardener
 - Eix del Ter (Barcelona-Puigcerdà per Vic i Ripoll)
 - Variants de l'Eix Lloret-Olot i la seva connexió des d'Anglès a Girona
- c) Continuitat del Pla d'Accessos a la Costa Brava:
- Desdoblament de l'anella Girona-Costa Brava (Girona-la Bisbal-Palamós/ Girona-Llagostera-Santa Cristina-Palamós). Construcció immediata de la variant sud de la Bisbal. *Solució immediata dels trams Montràs-Palamós i Santa Cristina-A-7.*
 - Desdoblament del tram Figueres-Roses
- d) Eixos paral·lels a mar i muntanya:
- Negociació amb l'empresa concessionària de l'A-7 per estendre el tercer carril en els trams de més densitat
 - Perllongació de l'autopista del Maresme A-19 fins a Lloret i fins a Maçanet de la Selva (per concessió)
 - Negociació amb el MOPTMA per acabar el desdoblament de la N-II (Cervera-Igualada, Maçanet-Girona)
 - *Revisió de la concessió i del traçat de l'autopista Sitges-el Vendrell*
 - Acabament de l'Eix Transversal. Proposarem que el tram Vic-Olot pel coll de Bracons sigui un ramal de l'Eix Transversal i que formi part d'un itinerari Lleida-frontera francesa que pugui ser finançat amb fons de cohesió europeus.
 - Acabament de l'Eix Pirinenc
 - Realització de l'Eix Subpirinenc
 - Millora de la N-340 (Barcelona límit amb la Comunitat Valenciana)
 - Millora de la C-246 Barcelona-Valls, amb prioritat en l'eliminació de travesseres urbanes

1.3.2. Peatges

Considerem convenient construir infraestructures viàries a partir de concessions, atès que no és possible el total finançament d'aquestes vies des dels pressupostos públics.

A Catalunya es produeixen greus desequilibris pel que fa als costos de desplaçament per la xarxa viària de peatges, tant pel que fa a carreteres com a túnels. El cost per quilòmetre varia entre 10 i 25 pessetes. Aquestes desigualtats provoquen que les despeses per transportar persones i mercaderies variï segons

l'indret des d'on es produeixi el moviment. Aquest fet s'agreuja quan analitzem els costos d'accedir a Barcelona des de les capitals de comarca més properes: els imports hi són molt variables.

Nosaltres portarem a terme:

a) Una política d'*homogenització i harmonització a la baixa* dels peatges, per tal d'aconseguir en el futur vèncer les dificultats que ara existeixen i tendir a un preu per km. més uniforme, que eviti les injustícies socials i econòmiques en funció del lloc de residència, de treball, d'estudi i d'oci. Tendrem a una política de peatges tous.

b) En cap cas, l'increment dels peatges anuals no superarà l'IPC, a fi de no perjudicar la competitivitat del país i poder equiparar-nos més a d'altres països europeus.

c) En les noves concessions d'autopistes s'aplicaran peatges tous en consonància amb els peatges existents, buscant sempre l'harmonització. No s'aplicaran bonificacions de l'IBI a les concessionàries i es respectaran les competències municipals. Si, excepcionalment, es volen aplicar aquestes bonificacions, el govern de la Generalitat compensarà els municipis afectats.

1.3.3. Seguretat viària

Per diferents raons, el nombre d'accidents i de víctimes a la xarxa viària tendeix a créixer. Sens dubte, aquest fet ha d'ésser una prioritat per al govern de Catalunya. A més de la pèrdua de vides humanes, ja de per si lamentable, hi ha un elevat nombre de persones ferides que, a més de la problemàtica familiar, generen una problemàtica social deguda als costos ocasionats (tractament sanitari, invalideses, pèrdua d'hores de treball). Molts pares, quan els seus fills són fora de casa amb vehicle, no dormen. Catalunya té el 7% de la xarxa de carreteres d'Espanya i, en canvi, pateix el 25% dels accidents de tot l'Estat.

Les nostres propostes van en el sentit següent:

— Donarem compliment estricte a la llei de carreteres quan assenyala que s'elaborarà anualment *un pla de detecció dels punts més perillosos de la xarxa viària* de Catalunya, i es dotarà pressupostàriament cada any.

— Elaborarem *campanyes institucionals contínues* al llarg de tot l'any, especialment de prevenció, utilitzant sobretot els mitjans de comunicació públics.

— Integrarem progressivament *l'educació viària al sistema educatiu*, tal com apunta un informe del Senat.

— Publicarem anualment les pèrdues anuals ocasionades pels accidents de trànsit.

— Intensificarem el control dels vehicles que circulen com a transport públic.

— Impulsarem una política interdepartamental pel que fa a seguretat viària, atès que en un accident conflueixen competències de diversos departaments: Sanitat (ferits), Ensenyament (educació viària), Indústria (ITV) i Política Territorial (carreteres).

— Incrementarem el pressupost de seguretat viària.

— Crearem una *direcció general de Trànsit i Seguretat Viària* per a la gestió i explotació de la xarxa viària i per a la redacció i seguiment del Pla de Seguretat Viària.

— Implementarem competencialment *els Mossos d'Esquadra* en matèria de vigilància i disciplina viària.

1.3.4. Finançament i manteniment

El nivell d'inversions en xarxa viària s'ha de continuar, tant pel que fa a inversió directa dels pressupostos de la Generalitat com en autopistes de peatge, en col·laboració amb el sector privat. Però és evident que cal pensar en un sistema adequat de manteniment de tota la xarxa viària existent.

La xarxa viària és façana del país, i cal que estigui en condicions. Els marges de la major part de carreteres es troben en situació lamentable pel que fa a la neteja. Volem acabar amb aquesta imatge tan dolenta que donem de país quan s'hi circula per carretera, encara que aquest problema de la neteja sigui només una part del manteniment. Cal incidir també en el manteniment tècnic de la via mateixa (millora de l'asfalt, pintura, senyalització, neteja, etc.).

Cal no oblidar que les carreteres tenen també el paper de permetre'ns percebre el paisatge. S'ha d'evitar, doncs, que la publicitat desaprensiva ens malmeti les imatges gratificants que el territori català és capaç d'oferir-nos.

Fins ara, el govern de CiU no ha fet res per mantenir la xarxa existent. Nosaltres ens comprometem a

destinar per al manteniment, cada any, en els pressupostos, *un mínim de diners per quilòmetre de xarxa existent*. El sistema que utilitzarem serà majoritàriament el de concessió.

1.4. Infraestructures de distribució d'energia

Es plantejarà la diversificació de les fonts d'energia i l'extensió de la xarxa de distribució d'aquests al conjunt del territori, i s'incentivarà, quan s'escaigui, les empreses del sector privat que tenen encomanades xarxes energètiques.

1. La xarxa de Catalana de Gas es connectarà amb la resta d'Espanya i, en els punts adients, amb l'europea i amb la que procedeix del nord d'Àfrica (Algèria i Líbia), i s'estendrà gradualment per tot Catalunya, especialment per les zones industrials.

2. Es reforçarà la xarxa elèctrica catalana per satisfer la demanda industrial i domèstica. Així mateix, es farà una proposta temporalitzada de soterrament de la xarxa elèctrica, tant al medi urbà com al rural, per disminuir l'impacte ambiental i eliminar el risc d'incendis.

3. Es potenciarà la xarxa d'oleoductes de Catalunya per millorar l'efectivitat del transport dels derivats del petroli.

4. Es potenciarà l'ús d'energies alternatives i l'eficiència energètica dels sistemes de transformació: l'energia solar, l'energia eòlica i l'aprofitament energètic de la biomassa forestal resultant de la policia del forest existent, per a la qual cosa es fomentaran els programes de R+D i de demostració dels diferents departaments de la Generalitat adreçats a la consecució d'aquest objectiu.

5. Es potenciarà la reconversió de zones agrícoles en declivi o que siguin excedents, en relació amb les quotes agrícoles de la Unió Europea en zones d'agricultura industrial dedicades a la producció de vegetals destinats a l'obtenció de carburants en substitució o complement dels combustibles fòssils. Això sempre que els esmentats cultius siguin compatibles amb la biodiversitat i les xarxes ecològiques presents en el territori.

1.5. Infraestructures de telecomunicacions

Aquesta dècada dels noranta ha esdevingut plenament la de les telecomunicacions, la porta de la societat de la informació que es preveu per al segle XX. La ràpida evolució tecnològica, la liberalització dels mercats, la mundialització de l'activitat econòmica, el desenvolupament del cable, de les telecomunicacions mòbils i dels multimèdia constitueixen els principals factors que plantegen grans reptes a la societat catalana, però que també ofereixen grans oportunitats.

Després d'un llarg i ampli debat, el govern espanyol ha fixat per a l'any 1998 la liberalització total del sector de les telecomunicacions, tant de les xarxes com dels serveis, un cop assolits els objectius d'universalització de la telefonia bàsica (desaparició del concepte d'extraradi i unificació de tota la telefonia com a urbana) i de reajustament progressiu de les tarifes urbanes, regionals i internacionals als seus costos reals.

Per tal que el nostre país arribi en les millors condicions a aquesta data clau, a través dels canvis legislatius i d'estructura dels operadors de telecomunicacions, són necessàries determinades actuacions:

1. Potenciació d'un segon operador —el primer és Telefònica— capaç de competir a escala catalana, espanyola i europea i, per tant, amb els lligams tecnològics i de capital que siguin imprescindibles. Aquest segon operador s'ha de constituir amb el suport i al voltant del sector públic.

2. Establiment de les regles del joc del nou mercat obert —nova llei d'Ordenació de les Telecomunicacions—, que regulin formalment la forma de finançar el servei bàsic universal —de caràcter públic—, la interconnexió de les diferents xarxes i els procediments d'arbitratge entre els operadors.

3. Mitjançant la nova llei, afavoriment del desenvolupament de xarxes urbanes de telecomunicacions per cable, capaces de suportar tots els serveis avançats de telecomunicacions i especialment els de caràcter interactiu. Aquesta llei ha de permetre la iniciativa municipal en la construcció de la xarxa, la participació autonòmica en la concessió de llicències d'explotació dels serveis altres que la TV i l'aprofitament de les infraestructures ja existents.

1.6. Infraestructures ferroviàries

Una política innovadora en matèria d'infraestructures viàries ens obliga a retornar la mirada a la xarxa ferroviària i a incrementar-hi les inversions i les actuacions. També en aquest àmbit, com en el de les carreteres, hem pensat a facilitar la comunicació entre les poblacions catalanes i d'aquestes amb l'Estat espanyol i Europa.

La xarxa ferroviària de Catalunya serà de dos tipus (la xarxa convencional i la xarxa d'alta velocitat) i les mesures que proposem són les que s'assenyalen a continuació.

1. La xarxa convencional de Catalunya està formada per la línia Barcelona-Vic-Ripoll-Puigcerdà; les línies Barcelona-frontera francesa, Barcelona-Tarragona límit Comunitat Valenciana, Barcelona-Sant Vicenç-Lleida, Barcelona-Tarragona-Lleida-límit Aragó, Barcelona-Tarragona-Móra-Aragó, Barcelona-Manresa-Lleida, el ramal Lleida-la Pobla de Segur, la xarxa metropolitana, Barcelona-Terrassa (FGC) i Barcelona-Sabadell (FGC), Barcelona-Igualada (FGC), Barcelona-Manresa-Sallent (FGC). S'estudiarà àmpliament la viabilitat de la xarxa prevista Mataró-Granollers, Vilafranca del Penedès-Vilanova i la Geltrú, Mollet del Vallès-Sabadell-Terrassa-Martorell (FGC).

2. Sobre la xarxa convencional es desenvoluparà el servei de metro "express" regionals, a les zones de l'entorn metropolità, el Camp de Tarragona (metro de superfície Tarragona-Reus) i el Baix Penedès, l'entorn de Lleida-Balaguer i l'entorn de Girona-Figueres.

3. La xarxa convencional es farà compatible amb la xarxa europea. Prioritzarem l'accés al port i a l'aeroport de Barcelona.

4. La xarxa d'alta velocitat catalana es construirà en col·laboració amb el MOPTMA i connectarà les ciutats de Girona, Barcelona i Lleida i l'àrea metropolitana del triangle Tarragona-Reus-Valls, entre si i amb les capitals europees i amb Madrid (per Saragossa). Es crearà un gran centre intermodal de transports a l'estació de la Sagrera, a Barcelona.

5. Es transformarà la línia Barcelona-València en línia alta per a velocitats de 220 km/hora, també en col·laboració amb el MOPTMA.

6. D'acord amb els principis de mobilitat de la població i intermodalitat del transport, proposarem una solució definitiva per a la línia Barcelona-Puigcerdà.

7. Fomentarem, mitjançant l'urbanisme concertat amb els ajuntaments, la integració del ferrocarril a les ciutats, potenciant-ne els aspectes de centralitat i reduint els efectes barrera que pugui suposar.

8. Col·laborarem amb les altres administracions, i especialment amb el MOPTMA, en l'elaboració d'un pla d'eliminació de passos a nivell.

9. Prioritzarem l'accés del ferrocarril al port i a l'aeroport de Barcelona.

10. Promourem la realització de les següents propostes específiques en matèria de serveis ferroviaris:

a) Establir, amb l'acord de les parts implicades, l'autoritat única del transport a l'àrea metropolitana de Barcelona, per tal d'aconseguir la integració tarifària i el bitllet únic.

b) Convertir els serveis de rodalies de Barcelona, Girona i Tarragona en serveis que, per la seva freqüència i el seu horari, siguin com el metro.

c) Ampliar la xarxa del servei de trens regionals Catalunya Express fins que representi el 50% dels serveis regionals.

d) Connectar Barcelona amb València en dues hores i mitja, a partir de 1997, amb un servei d'alta freqüència de pas de trens.

e) La millora del sistema de l'intercanvi de mercaderies a la frontera de Port Bou garantirà la compatibilitat de les xarxes per al transport de mercaderies i contenidors.

1.7. Ports, aeroports i heliports

1.7.1. Ports

1. Plantejarem reforçar el port de Barcelona com a un dels grans centres de distribució del sud d'Europa, doblant la superfície de servei i creant una zona d'activitat logística (Z.A.L.) i especialitzant-lo en la mercaderia general i el tràfic amb contenidors.

2. Es planificarà conjuntament l'activitat dels ports de Barcelona i Tarragona, com els dos grans ports de Catalunya, i per evitar la duplicació de serveis. El port de Tarragona s'especialitzarà en el moviment d'hidrocarburs, de productes del petroli, de líquids i sòlids a l'engròs.

3. Els ports comercials de Palamós, Vilanova i la Geltrú i Sant Carles de la Ràpita i els ports industrials de Vallcarca i Alcanar es milloraran per continuar la seva activitat.

4. Els ports es relligaran amb les xarxes de transports i amb les centrals integrades de mercaderies.

5. Es potenciarà la infraestructura dels molls amb activitat pesquera: Llançà, el Port de la Selva, Roses, l'Escala, l'Estartit, Palamós, Sant Feliu de Guíxols, Blanes, Arenys de Mar, Vilanova i la Geltrú, Tarragona, Cambrils, l'Ametlla de Mar, Sant Carles de la Ràpita i Calafell.

6. S'exclourà la construcció de ports esportius en zones protegides i en tots aquells llocs on puguin afectar negativament el paisatge, l'extensió de les platges o la dinàmica natural de la zona.

1.7.2. Aeroports i heliports

Potenciarem la constitució d'un sistema aeroportuari català que es basi en la col·laboració dels diferents aeroports:

1. L'aeroport de Barcelona serà un aeroport de categoria internacional, apte per a vols transoceànics.

2. Els aeroports de Girona, Reus i Sabadell formaran el sistema aeroportuari primari d'interès general.

3. La xarxa d'aeroports secundària estarà formada pel conjunt d'aeroports públics i privats aptes per a l'aviació. L'aeroport de la Seu d'Urgell es potenciarà com a aeroport apte per a la Seu i Andorra.

4. La xarxa heliportuària preveurà un heliport o helisuperfície per comarca.

5. Tots els aeroports públics han de tenir un òrgan de direcció en el qual participin l'administració autonòmica, la local i les institucions econòmiques de la zona d'influència.

1.8. Transports

— Potenciarem el transport col·lectiu. Elaborarem una llei de Finançament del Transport Col·lectiu, amb el manteniment de cobertura del cost per part del beneficiari directe i amb el compromís institucional a tots els nivells de la cobertura de la resta.

— Planificarem els transports en coordinació amb l'urbanisme, el trànsit i l'aparcament, en base al nou concepte de la intermodalitat de la mobilitat i l'accessibilitat. Invertirem anualment un determinat percentatge del Producte Interior Brut.

— Elaborarem un nou reglament del Taxi per a Catalunya, el qual contemplarà l'especificitat territorial i noves formes de gestió.

— Potenciarem l'eliminació de les barreres arquitectòniques. Apostarem decididament per la mobilitat universal.

— Potenciarem nous sistemes de transport (metro lleuger, tramvia, etc.) lligats a la promoció industrial del país.

2. POLÍTICA HIDRÀULICA

La política hidràulica ha d'anar vinculada a la territorial. En aquest sentit, cal recordar que la manca de política territorial impedeix la correcta planificació de les necessitats hídriques i genera fets consumats, des economies i tensions socials.

L'aigua es un bé escàs, públic i mal repartit en el temps i en l'espai. És també un recurs renovable i essencial per al desenvolupament econòmic del país. Així doncs, gaudir de l'aigua és un dret i mantenir-la neta una responsabilitat.

No és possible de resoldre els problemes d'aigua només a partir de mesures estructurals (inversions en obra), sinó que cal tenir molt en compte les mesures de gestió, fonamentalment l'estalvi i la reutilització. D'altra banda, l'aigua no és barata perquè té uns costos de captació, uns altres de distribució i uns altres de sanejament, tots ells importants.

Ens cal a Catalunya una administració hidràulica moderna adaptada al moment actual i que contempli el cicle de l'aigua de forma unitària.

Els socialistes portarem a terme una política d'aigües basada en el principi de solidaritat interterritorial, que permeti resoldre definitivament el problema d'abastament d'aigua potable i industrial a tots els municipis de Catalunya. Concretament, proposem les mesures que assenyalen en els epígrafs que segueixen:

2.1. El preu de l'aigua. El rebut.

— Ens comprometem a elaborar un rebut de l'aigua més entenedor tenint en compte que el preu ha d'incloure el que costa captar l'aigua, el que costa distribuir-la i el que costa depurar-la.

— Presentarem al Parlament, al començ de la legislatura, una *lleï d'aigües de Catalunya* que refongui les disposicions en rigor i aportï nous criteris.

— Redefinirem les funcions de la Junta d'Aigües. Fonamentalment, la Junta formularà el Programa d'Obres Hidràuliques, l'executarà i cobrarà el cànon hidràulic. La seva naturalesa jurídica s'adaptarà a l'empresa pública catalana.

— El preu de l'aigua ha de ser coherent amb els principis següents:

- a) Afavorir l'ús racional del recurs.
- b) Considerar la seva condició de bé de primera necessitat.
- c) Incloure els costos de disponibilitat, utilització i sanejament.

2.2. Programa d'Obres Hidràuliques

— El Programa d'Obra Hidràuliques serà un document que integri les inversions a portar a terme en un període determinat per resoldre els problemes d'aigua i aconseguir uns determinats objectius de qualitat, de distribució i de seguretat davant les inundacions. En relació amb el Programa d'Obres Hidràuliques, cal precisar els aspectes següents:

- a) Es finançarà amb el cànon hidràulic i amb aportacions dels presupostos de la Generalitat.
- b) Eliminarem el règim de cofinançament tan complicat que preveu la llei actual.
- c) Amb els ingressos esmentats, la Junta d'Aigües executarà el programa, excepte les obres d'abastament en baixa.

d) El programa contindrà obres relatives a abastament en alta, lluita contra les inundacions, arranjament de lleres, reutilització d'aigües depurades, foment de l'estalvi d'aigua i aprofitament de tota obra que es faci com a possible xarxa de protecció d'incendis.

El cànon hidràulic serà l'únic concepte d'inversió en el cost de l'aigua neta, i els altres conceptes actualment existents s'eliminaran.

2.3. Pla Hidrològic de les Conques Internes

El Pla Hidrològic de les Conques Internes dona com a resultat un dèficit d'aigua a la Catalunya central. Ens cal aportar-lo al govern de l'Estat al més aviat possible perquè s'integri en el Plan Hidrológico Nacional i es contempli una solució per a aquest dèficit.

Coordinarem el pla hidrològic amb el pla de sanejament per aconseguir el màxim estalvi i reutilització de les aigües.

2.4. Sanejament i reutilització de l'aigua

— El sanejament de les aigües brutes que són abocades indiscriminadament als rius, rieres i mar, constitueix una prioritat de primera magnitud per als socialistes.

— Recuperarem la vida dels nostres rius i el plaer de gaudir-ne.

— Elaborarem conjuntament amb els ajuntaments un Pla de recuperació de les lleres i marges dels rius perquè les ciutats i els pobles que ara viuen d'esquena als rius, canviïn la seva fisonomia. És possible i absolutament necessari.

— El riu no pot ser considerat com una mera font d'aigua. Cal definir una política específica de protecció dels rius, que superi el concepte de cabal ecològic i proposi la protecció ecològica del riu. Aquesta política pot ser definida amb els criteris següents:

- a) Limitació de les extraccions d'àrids.
- b) Manteniment i protecció dels recursos subterranis.
- c) Protecció dels marges naturals i la vegetació de ribera.
- d) Fixació de cabals ecològics adients.

— Impulsarem la reutilització de les aigües depurades, ja sigui amb destí a jardineria, agricultura, refrigeració industrial, cabals ecològics o recàrrega d'aqüífers.

— Redactarem un pla de sanejament de purins per resoldre aquesta greu problemàtica que es presenta en algunes comarques de Catalunya.

— Actuarem contra els abocaments fets als rius i al litoral, fins a aconseguir la total descontaminació de les platges catalanes.

— Elaborarem un pla específic per aconseguir que totes les poblacions de més de 2.000 habitants estiguin connectades a una xarxa de sanejament.

— La gestió de l'aigua ha d'incorporar les capacitats i competències de l'administració local i la complicitat activa de tots els estaments usuaris, de forma que s'assoleixin criteris de gestió tendents a l'estalvi i aprofitament òptim del recurs. En aquest sentit, impulsarem la constitució de mancomunitats de municipis per tal que esdevinguin administracions actuant de sanejament i facilitin la gestió òptima del recurs i el control d'abocaments al medi. També promourem la constitució de comunitats d'usuaris compromesos en la gestió integral dels seus cabals concessionals.

— Actualment, la Junta de Sanejament és un organisme dedicat a la contractació d'obres. En la nostra proposta, la Junta ha d'incorporar criteris de gestió coordinats amb la política hidràulica general i de prestació de suport tècnic-econòmic als agents gestors de l'aigua. Al seu torn, la política hidràulica incorporarà els criteris ambientals derivats de les Primeres Directrius Comunitàries i els que, a nivell de Catalunya, determinin el Pla Territorial Generali la planificació sectorial del recurs.

— Amb caràcter immediat, els inspectors de la Junta de Sanejament col·laboraran amb les administracions actuant per garantir les funcions de policia, vigilància i imposició de sancions als infractors per abocaments impropis al medi.

— Revisarem el Pla de Sanejament i declararem tots els rius zones sensibles, corregint així allò que està previst actualment per als trams baixos del Besòs i del Llobregat.

2.5. Qualitat de l'aigua

Sense els serveis més bàsics coberts (electricitat, aigua, clavegueram, telèfon i accessoris) no es pot parlar d'igualtat d'oportunitats dels ciutadans del nostre país. En aquest sentit, ens proposem de resoldre urgentment el subministre d'aigua potable a tots els municipis del país i incrementar la qualitat de les aigües mitjançant la coordinació estreta entre el pla de sanejament i el programa d'obres hidràuliques.

2.6. Estalviar aigua

Un dels principals objectius de tot el planejament i gestió de l'aigua és fomentar l'estalvi. En aquest sentit, cal prendre mesures en les direccions següents:

- Millorar els sistemes de consum de tots els electrodomèstics
- Millorar i ajudar els processos industrials amb l'objectiu de reduir el consum de l'aigua
- Utilitzar per regar i carregar aqüífers, sempre que sigui possible, aigües rentilitzades
- Millorar la xarxa de distribució per evitar pèrdues.
- Fomentar en l'agricultura els cultius comercials que s'adeqüin al clima i a les condicions del sòl. Reconvertir els camps no productius.
- Implantar en agricultura el reg per goteig sempre que sigui possible.

ENDREÇAR EL PAISATGE

I PROTEGIR EL MEDI

1. CONSIDERACIONS GENERALS

1.1. El medi ambient, una actuació prioritària de govern

L'actuació damunt el territori és una tasca de govern permanent. Les concentracions urbanes, especialment al litoral, les comunicacions, la interconnexió de serveis i d'infraestructures, el turisme de masses, cerquen espais on situar-se. Avui és una irresponsabilitat actuar sense que totes les polítiques integrin el medi ambient a l'obra de govern i fins i tot seria imprescindible disposar de plans de gestió mediambiental per no continuar degradant de manera irresponsable el nostre país.

La internacionalització de la problemàtica ambiental resulta cada dia més evident, com s'han encarregat de posar en evidència alguns casos molt coneguts: accidents com Seveso, Txernòbil o Bonpal, efectes sobre el planeta com el forat de la capa d'ozó, el sobrecalfament de la terra, l'efecte hivernacle, etc.

Aquesta presa de consciència a nivell mundial s'ha posat de manifest durant la Cimera de la Terra celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992 i ha provocat la realització de programes d'actuació com el V Programa de Medi Ambient de la Unió Europea, dedicat al desenvolupament sostenible. Però l'aportació més significativa de la cimera de Rio és que, si bé els problemes són globals, cal actuar de forma local.

Un govern de Catalunya responsable ha de tenir en compte aquestes consideracions, per preservar el nostre país per a les generacions futures, per respecte als ciutadans que convivim en un espai afectat per les decisions que s'adopten i per la responsabilitat compartida amb els altres països del món en la solució dels grans problemes ambientals que afecten el planeta.

Hem d'introduir modificacions en el nostre model de desenvolupament i consum. Hem d'avançar cap a un model de desenvolupament ecològicament sostenible si volem garantir un futur a les properes generacions. Si a la dècada dels seixanta el Club de Roma alertava sobre els límits del creixement econòmic, l'informe Brutlan de Nacions Unides i posteriorment la Cimera de la Terra han posat de manifest que es tracta de créixer de forma diferent. La relació economia i ecologia és estreta i inseparable. Els recursos no renovables són limitats i no es poden usar de forma arbitrària ni es poden degradar per fer-los inservibles.

La preocupació pel medi ambient ha superat les barreres dels grups minoritaris per passar a ser un fenomen ciutadà. Avui ja no s'identifica el medi ambient només amb la protecció de la natura sinó que es concreta amb la realitat quotidiana en què vivim. L'interès per l'ecologia urbana i la seva relació amb l'entorn és la preocupació més important, juntament amb l'ocupació i la seguretat per part dels ciutadans. L'innegable interès actual per la qualitat del medi ambient i, en especial, del medi ambient urbà forma part de la interacció de dos temes de màxima importància:

- a) La qualitat del medi natural, que vol dir preservar l'aigua, l'aire, el sòl i els éssers vius.
- b) La qualitat ambiental de les ciutats i del paisatge que les envolta, que suposa un desenvolupament amb una planificació racional i integradora, centrada en els ciutadans i en el seu benestar.

La qualitat de vida de les persones que es troben a les comunitats urbanes està condicionada per la relació d'aquests dos grans temes, tal com es posava de manifest en el Primer Principi aprovat a la Conferència de Nacions Unides celebrada a Estocolm: "La persona té el dret fonamental a la llibertat, la igualtat i el gaudi de condicions de vida adequades en un medi de qualitat, que li permeti de menar una vida digna i fruit del benestar, i té l'obligació solenne de protegir i millorar el medi per a les generacions presents i futures". El primer programa de Medi Ambient de la Unió Europea insistia en la vinculació del medi ambient i la qualitat de vida, i denunciava el creixement quantitatiu a qualsevol preu. Preu que, gairebé sempre, equivalia a més contaminació de les aigües, de l'aire i del sòl i a més afectació a la salut de les persones.

Hem d'aconseguir que el medi ambient formi part de totes les polítiques de govern per assolir un creixement harmònic en un marc de desenvolupament sostenible. Això no invalida que, alhora, existeixi una administració ambiental forta, vertical, que permeti influir de manera decisiva en l'administració horitzontal. En aquesta línia és important, a Catalunya, que les competències mediambientals més decisives estiguin concentrades en una sola conselleria.

1.2. La protecció de la natura i del medi ambient: una necessitat per a la qualitat de vida

Els socialistes catalans volem manifestar el nostre convenciment que no pot existir qualitat de vida sense un model de desenvolupament econòmic que situï el medi ambient i la protecció de la natura com a element vertebrador de tot el procés.

Malgrat existir un ampli consens sobre el diagnòstic de la situació mediambiental i sobre el model necessari a aplicar, podem comprovar que la crisi ambiental augmenta i que les mesures adoptades des del govern de Catalunya o no arriben o bé, quan ho fan, la degradació moltes vegades ja és irreversible. Manca una política global mediambiental per a Catalunya, coordinada amb l'Estat i les comunitats autònomes veïnes. Els rius continuen baixant bruts i pudents, els residus industrials continuen essent abocats de forma incontrolada, el medi natural i el paisatge es degrada per actuacions especulatives o per manca de planificació adequada de les infraestructures i no s'aconsegueix frenar el deteriorament progressiu del litoral.

Volem fer una crida a la participació de tots els sectors socials i ciutadans per redreçar aquesta situació: el canvi és possible. Cada dia són més nombrosos els col·lectius preocupats per la situació mediambiental que expressen la seva voluntat de participar en la recuperació i la protecció del nostre medi ambient. També els sectors econòmics i les organitzacions dels treballadors, cada vegada més, manifesten la seva corresponsabilització per cercar solucions positives. El paper de les Organitzacions No Governamentals (ONG) ha estat i ha de continuar essent fonamental a l'hora d'avançar en la millora i protecció de la natura i el medi ambient.

1.3. Per un desenvolupament sostenible a Catalunya

Existeixen postures radicalitzades i confrontades sobre les activitats econòmiques i sobre les infraestructures. Uns proposen un creixement econòmic imparable i els altres proposen la paràlisi de tota activitat que pugui afectar l'entorn natural. Ambdues posicions són rebutjables per inoperants i negatives, àdhuc per als objectius que diuen defensar.

Per això, cal superar la dicotomia economia-medi ambient i avançar en la integració d'ambdós plantejaments. En aquest context apareix concepte del *desenvolupament sostenible*, com un intent d'harmonitzar els dos termes.

Fins ara, les polítiques ambientals han estat fonamentalment correctives, és a dir, que s'intenta pal·liar a posteriori el dany causat. S'ha d'implementar una política econòmica de producció neta, de producció mínima de residus, de control i gestió dels residus produïts, poc consumidora de recursos no renovables, estalviadora d'energia, reutilitzadora de matèries usades i amb empreses adaptades a l'entorn.

Un marc ambiental integrador és un nou plantejament global que exigeix la redefinició d'objectius: no es tracta de desmuntar el sistema de producció ja existent, sinó d'incorporar un conjunt de variables per aconseguir una producció qualitativament millor. En última instància, la política econòmica ha de perseguir el major creixement de l'economia que sigui compatible amb l'equilibri ambiental més alt. L'adaptació de les empreses i la incorporació a la seva comptabilitat dels costos ambientals és la millor garantia de futur per a l'empresa i per als llocs de treball. Una empresa que no adapti el seu procés productiu a aquesta nova dinàmica nacional i internacional està hipotecant la seva viabilitat i la seva competitivitat. Tard o d'hora serà acusada de competència deslleial. Les patronals i els sindicats han de ser agents molt actius en aquesta transformació positiva de les empreses per tal d'incorporar el medi ambient al seu procés productiu.

1.4. Medi ambient i llocs de treball

Aquest procés necessari de reestructuració sectorial —que cal escometre per tal de poder fer compatible creixement econòmic i una major estabilitat ambiental— comporta l'aparició de nous llocs de treball. Alguns d'ells vindran del mateix sector, ja que els processos de reestructuració i l'aplicació de les noves tecnologies implicaran la reconversió de llocs de treball anteriors. D'altres, però, seran nous.

La presa en consideració dels factor ambientals en els processos econòmics de producció fa que s'hagin d'adoptar noves formes de veure el procés, amb la introducció de nous *inputs* i la internalització dels residus o externalitats ambientals que es puguin produir.

Apareixen, doncs, noves professions, que fins ara no eren tingudes en compte dins el procés econòmic, però que ara n'esdevenen una part essencial. Ja no es tracta, només, dels tradicionals controls de qualitat

del producte per tal de fer-lo més atractiu i competitiu de cara al consumidor, sinó que el producte tingui també, en el seu si, la part de compatibilitat amb el medi ambient.

Les ciències ambientals sorgeixen, doncs, com a nous estudis que cal potenciar de cara a establir el marc d'actuació d'aquestes noves professions i poder orientar i formar els nous llocs de treball.

1.5. L'educació ambiental i la participació

L'objectiu fonamental de l'educació ambiental és la formació dels ciutadans. Per això els continguts d'aquesta educació han d'incloure els elements necessaris per orientar i estimular la participació ciutadana, de manera que la informació adquirida, els valors assumits, siguin el principi de noves conductes socials.

Els objectius bàsics de l'educació ambiental són:

1. Obtenir una comprensió de l'estructura complexa del medi ambient, resultat de la interacció dels seus aspectes físics, biològics, socials i culturals. Per tant, ha de proporcionar als individus els mitjans per interpretar la interrelació d'aquests elements en el temps i en l'espai.
2. Ressaltar la importància del medi ambient en el desenvolupament, tot oferint alternatives de desenvolupament que siguin respectuoses amb el medi ambient.
3. Donar a conèixer la situació actual del medi ambient, natural i urbà, mitjançant el contacte directe i la visita als espais naturals i a les infraestructures mediambientals (parcs naturals, depuradores, infraestructures de tractament de residus, etc.).
4. Posar de manifest les responsabilitats de cadascuna de les parts afectades: administracions, empreses i particulars. Fer assumir una actitud de corresponsabilitat i solidaritat de tots els sectors relacionats.

Els socialistes, doncs, fomentarem l'educació ambiental activa i, en el moment d'aplicar-la, donarem un paper fonamental a les organitzacions no governamentals.

1.6. Turisme verd i protecció de la natura

Una de les activitats econòmiques que en el seu desenvolupament té fortes repercussions ambientals és l'activitat turística. En aquest sentit, el nostre és un país eminentment turístic, afavorit per un paisatge i unes condicions climatològiques bones, cosa que ha provocat que el sector turístic sigui, en l'actualitat, un dels primers sectors econòmics de la nostra economia.

Tanmateix, el seu desenvolupament ha estat territorialment desequilibrat, amb una forta concentració en determinats paratges de la costa i dels Pirineus, principalment. Aquest fet ha provocat sovint efectes negatius per a aquests paratges, com a conseqüència del model de massificació i intensificació imperant. Un model que ha comportat un creixement urbanístic lligat a fenòmens especulatius superior al que aquest territori és capaç de suportar.

Això ha comportat inevitablement repercussions ambientals negatives, no ja només a nivell territorial sinó, fins i tot, de pautes de consum. I són precisament aquestes conseqüències les que han anat sensibilitzant la societat cap a noves formes alternatives de consum turístic, més respectuoses i integrades amb l'entorn en què es desenvolupen.

Així neix el concepte de turisme verd o turisme ecològic, en la mesura que la realització de l'activitat turística comporta a la vegada una predisposició, tant pel que s'ofereix com pel que es demana, de respecte i sensibilitat envers el medi.

Es tracta de potenciar el contacte amb la natura i l'aire lliure, i de cercar alternatives al lleure que siguin sostenibles amb l'entorn. Diverses són les formes que aquest turisme adopta, des de l'agroturisme fins al turisme esportiu. Totes elles suposen la revaloració del territori i àdhuc la possibilitat de nous recursos econòmics per a economies desfavorides.

La política de protecció d'espais hauria de comportar la realització de programes de desenvolupament ecològic i equilibrat de les àrees d'influència. Impulsarem, doncs, programes d'aquest tipus, en els quals també hauran de jugar un paper fonamental el turisme verd, l'impuls de la indústria de productes propis i artesanals i el desenvolupament de les activitats tradicionals de la zona.

2. LLUITAR CONTRA LA CONTAMINACIÓ, IMPULSAR LA RESTAURACIÓ

2.1. La gestió de residus

La generació de residus a Catalunya continua creixent per manca d'una política decidida que n'aturi la producció. Els plans de residus vigents estan molt endarrerits i mancats de sistemes de finançament clars per a la seva aplicació. D'altra banda, els objectius dels plans estan emmarcats per la minimització i per l'ús dels millors sistemes de tractament dels residus produïts, per tal que els efectes en l'entorn siguin els mínims.

La llei vigent marca uns objectius en coherència amb les directives europees i que es poden resumir: a) reducció de la quantitat i la perillositat dels residus en origen; b) reutilització com a matèries primeres; c) reciclatge de la major quantitat possible; d) revaloració dels residus no recuperats, incloent-hi la recuperació energètica dels residus; i e) dotació d'infraestructures necessàries per al tractament correcte del rebuig.

Al capdamunt d'aquest sistema integral de gestió de residus municipals trobem *la reducció dels residus en origen*. La no producció de residus és la solució ideal per a una gestió amb un mínim d'impacte ambiental. Però qualsevol mesura en aquest sentit s'escapa dels àmbits de l'administració, ja que implica el conjunt de la societat i significa un qüestionament de molts hàbits de consum, la qual cosa ara per ara, és, en el millor dels casos, utòpic i certament poc realista. Tot i així, com a horitzó, la reducció de residus en origen és una qüestió a potenciar sempre, mitjançant campanyes d'informació, normes legals, etc.

La *reutilització* és una estratègia a mig camí entre la reducció i el reciclatge. Reutilitzar vol dir tornar a utilitzar simplement amb una prèvia recollida selectiva. La reutilització per excel·lència és la dels envasos de vidre, però també es poden reutilitzar components d'electrodomèstics si se'n fa una recollida adequada.

El *reciclatge* és una necessitat en el tractament dels residus amb uns objectius ambientals clars. És un sistema que permet estalviar recursos no renovables escassos i aprofitar, fonamentalment, la matèria orgànica per a la recuperació de sòls, qüestió no gens menyspreable en un país amb greus problemes de desertificació i erosió de sòls. Aquest sistema necessita implementar un sistema de recollida selectiva eficaç, en el qual la participació ciutadana és imprescindible, i una sortida posterior dels productes reciclats. Els socialistes implementarem un sistema de recollida selectiva operatiu que permeti recuperar el màxim de fraccions (cartró, vidre, piles, etc.) i realitzarem un programa específic per a la utilització del compost.

La revaloració dels residus que no es poden reciclar es farà per mitjans tèrmics que permetin una recuperació energètica i que garanteixin la innocuïtat del procés.

L'*abocament controlat* és el sistema amb més inconvenients, ja que requereix grans extensions de terrenys amb l'impacte ambiental conseqüent, s'hi produeixen líquids (lixiviats) altament contaminants que poden afectar les aigües subterrànies i hi ha una combustió irregular i incompleta dels residus que ocasiona considerables problemes ambientals. Per aquests motius, l'abocador controlat és considerat com l'últim graó del sistema de gestió integral de residus municipals i és el lloc on s'han d'abocar les restes de residus que han passat per les altres fases de tractament.

2.1.1. El Programa de Gestió de Residus Municipals

El Programa de Gestió de Residus Municipal vigent proposa una minva dels residus, un reciclatge global del 40% l'any 2.000, la incentivació de la recollida selectiva i el compostatge de la matèria orgànica.

Tanmateix, aquest programa *s'ha d'ajustar a la realitat del món local català*. Cal que el govern de la Generalitat financii les infraestructures necessàries i els sobre costos d'explotació per evitar un increment en el rebut de les escombraries. Així mateix, per portar a terme el programa cal promoure la constitució de mancomunitats intermunicipals.

El problema dels residus urbans no pot deixar de banda els envasos i embalatges. La Unió Europea ha aprovat una directriu sobre aquesta matèria que faculta els estats membres a dotar-se d'instruments econòmics per afrontar el problema. Caldrà, doncs, i en col·laboració amb el MOPTMA, el laborar una llei estatal d'envasos i embalatges que en faciliti l'aprofitament, fonamentada en els punts següents:

- Els envasadors han de reduir el pes i el volum dels embalatges, per augmentar el seu cicle de vida o seleccionar matèries aptes per al seu reaprofitament.
- Els circuits comercials afavoriran les condicions de reutilització o reciclatge dels envasos que comercialitzin.
- Els consumidors cooperaran en la recollida selectiva dels materials susceptibles de ser reutilitzats.

— Cal crear un sistema de finançament del tractament dels residus d'envasos que aportí els diners necessaris al sistema públic i que els posi a disposició dels municipis per sufragar aquest cost.

2.1.2. *Residus hospitalaris*

A Catalunya hi ha un problema important d'eliminació i recollida dels residus hospitalaris i farmacèutics. Cal millorar el sistema de recollida i, per a l'eliminació, cal revisar els sistemes actualment en funcionament, modificar el tractament final, sobretot en el cas concret dels hospitalaris de caràcter infecciosos, i recórrer a la incineració a alta temperatura per evitar contagis i garantir la seguretat, com a la majoria dels països europeus.

2.1.3. *Residus industrials*

Caldrà revisar el Pla de Residus Industrials vigent i accelerar-ne el compliment. És imprescindible posar en funcionament la planta de tractament de residus especials de Constantí i reformular el sistema de deposició controlada, tant pel que fa a residus admissibles com a tècniques de preparació (inertitzacions, solidificacions, etc.) i règim de funcionament, tendint cap a una titularitat pública dels abocadors industrials i de totes aquelles instal·lacions que tenen una implantació indefinida.

El programa específic de residus especials d'origen domèstics (piles, fluorescents, pintures, neveres, aerosols i d'altres) s'haurà de reformular establint prioritats per a una gestió i eliminació correctes i fixant mecanismes logístics i financers que garanteixin la plena eficàcia del sistema. La recollida d'aquests residus haurà de concertar-se amb els municipis, aprofitant la xarxa de recollida municipal i les deixalleries.

2.2. Contaminació d'aigües

L'aigua, un cop utilitzada, és abocada generalment amb la seva càrrega de deixalles, les quals utilitzen el cicle de l'aigua i contaminen no sols els rius i els estrats subterranis sinó també els oceans. La primera font de contaminació té com a origen la sobreexplotació de la capacitat de dilució i d'autodepuració dels rius. Quan augmenta la quantitat de residus, l'oxigen de l'aigua es fa insuficient perquè els microorganismes puguin degradar les deixalles contingudes. Així, l'acumulació de residus asfixia els rius, i és la causa del deteriorament de la qualitat de l'aigua, de les pudors, de la mort dels peixos, etc.

També s'ha de tenir en compte l'augment de les aigües utilitzades i abocades per les indústries i per l'agricultura moderna, que dona origen a una altra forma de contaminació, produïda per compostos tòxics que són poc o gens biodegradables (metalls pesats, plaguicides, etc.), i també per la ramaderia, que dona lloc a importants quantitats de purins.

A més, la contaminació de les aigües afegeix problemes que fins ara han estat subestimats. Així, mentre la contaminació dels rius és, teòricament, reversible, la de les aigües subterrànies ho és difícilment, ja que la seva capacitat d'autodepuració és més dèbil per raó de l'escassetat d'oxigen en aquest medi.

També cal destacar la insuficiència d'aigua. Veiem com davallen els nivells freàtics per causa, en bona part, que les tres grans àrees de consum d'aigua —l'agricultura, la indústria i les ciutats— han disparat la seva demanda des dels anys setanta. Per tot això es fa necessària la reducció del consum. Les indústries més avançades ja estan donant exemple i redueixen el seu consum en reciclar l'aigua i tornar-la a utilitzar. A les àrees urbanes, en canvi, l'estalvi d'aigua és certament més complex, però això no ens ha de desanimar i s'han de fer esforços tendents a un ús més racional de l'aigua en les ciutats.

Una política de gestió de l'aigua ha d'adoptar un enfocament integrat, que consideri la població i l'aigua com a parts relacionades d'un tot més gran. Així, la qüestió no seria tant com podem explotar més rius per satisfer la nostra demanda insaciable, sinó quina és la millor manera de satisfer les demandes humanes que, a més, s'adapti més bé a les exigències ecològiques dels sistemes aquífers i que no n'atempti la integritat.

El consum racional, el reciclatge i la reutilització són eixos de tota política de gestió de l'aigua, a fi de promoure els principis fonamentals de l'ús sostenible dels recursos d'aigua.

2.3. Contaminació atmosfèrica

Un dels problemes mediambientals més significatius a les zones urbanes és la contaminació de l'atmosfera. L'atmosfera pot resultar contaminada per una sèrie molt àmplia de processos, alguns d'origen natural i d'altres forçats per la intervenció humana. Els mecanismes de dinàmica atmosfèrica han suportat

la contaminació d'origen natural durant tota la vida del planeta; però l'aparició de la contaminació produïda per l'espècie humana està resultant una sobrecàrrega dels mecanismes estabilitzadors de l'atmosfera.

Dintre de la contaminació d'origen humà podem distingir una contaminació clàssica, herència del segle XIX, típica de les grans aglomeracions industrials i produïda, fonamentalment, per les emanacions d'indústries químic-metal·lúrgiques i per la combustió del carbó, i una contaminació moderna que correspon a l'era dels hidrocarburs, produïda per les emanacions dels motors d'explosió. Un dels problemes de contaminació urbana més greus el constitueix, justament, el control d'aquesta última contaminació.

El control dels nivells d'emissió és una de les activitats fonamentals en una política de control atmosfèric. Caldrà, doncs, revisar els plans de descontaminació atmosfèrica en aquelles zones on són previsible variacions dels índexs respecte dels plans primerament aprovats (Flix, Montcada, Cubeta de Sant Andreu i d'altres) i formular-ne de nous en altres zones on es detecti un repunt de contaminació i on calgui l'anàlisi de contaminants no controlats fins ara.

2.4. Contaminació acústica

La contaminació acústica es produeix fonamentalment en les zones urbanes i en les zones industrials, per la mobilitat i el transport. S'ha d'aconseguir que, en la seva tecnologia, els vehicles incorporin dispositius silenciadors cada vegada millors i que les barreres i pantalles acústiques de qualsevol via de comunicació formin part dels estudis d'impacte d'aquests espais. Cal, també, que els locals públics compleixin les normes constructives que obliguen a l'ús de determinats materials que disminueixen substancialment el soroll en els locals.

S'ha de potenciar la redacció de *mapes de sorolls* a escala municipal, tenint en compte especialment el trànsit.

2.5. Contaminació lluminosa

En determinats espais públics, ja siguin carreteres, autopistes, avingudes, places o edificis il·luminats, es produeix durant la nit un excés d'il·luminació artificial que, a més d'ésser molt costós econòmicament, dona lloc a un consum d'energia excessiu, innecessari i perjudicial per al medi. A més del dispendi econòmic es produeix la pèrdua d'un cel pur que forma part del nostre paisatge habitual.

Aquest problema mediambiental té solució, i passa fonamentalment per utilitzar *pantalles* que condueixin la llum cap a on sigui necessari, evitant la dispersió màxima i utilitzant *bombetes de vapor de sodi*.

Proposem que els nous projectes d'urbanització de qualsevol obra incorporin un estudi relatiu al sistema d'il·luminació que tinguin en compte fonamentalment aquestes dues variables. Al mateix temps cal substituir progressivament els sistemes existents per aquests nous.

3. ENERGIA

3.1. Estalvi energètic

Des d'una perspectiva ambiental, l'objectiu és tendir a la disminució del consum energètic per mitjà d'una eficàcia energètica més gran.

L'explotació de la gamma de possibilitats existents d'augmentar el rendiment energètic pot doblar les quantitats estalviades i reduir a menys de la meitat els costos corresponents. Aquest replantejament exigeix una nova infraestructura de subministrament de conjunts integrats, basats en tècniques modernes. Sovint, les tècniques rendibles estan infrautilitzades per manca de demanda dels consumidors i per manca de canals de distribució adequats. Cal, doncs, una decisió política que incentivi l'eficàcia i l'estalvi energètic.

Reduir les despeses energètiques de les edificacions és un dels reptes d'una gestió energètica sostenible a la ciutat. S'ha de trencar amb les dinàmiques que consideren més importants els costos inicials en la construcció d'un edifici que els costos del seu manteniment a llarg termini.

En els edificis s'ha de tenir en compte no només el disseny, sinó també la seva forma de funcionament global. Com que les despeses energètiques al llarg de la vida de l'edifici vénen a ser equivalents als costos inicials de construcció, un augment de només un petit percentatge en el seu rendiment energètic es tradueix en un notable avantatge econòmic.

Cal intensificar les investigacions dedicades a l'eficàcia energètica i difondre, simultàniament, els desenvolupaments actuals mitjançant la presa de consciència ciutadana i les mesures legals adients que facin viable la implantació de tota la sèrie de tècniques i mètodes d'estalvi energètic que tenim a l'abast. I és que, probablement, l'eficàcia energètica és l'energia alternativa més important i més rendible.

3.2. Ecoauditories urbanes

Les ecoauditories urbanes deriven del dictamen de la Comissió Europea aprovat pel ple de la Comissió de Regions el 20 de juliol de 1995, sobre Política Urbana i Actuacions Urbanes Comunitàries. Aquest dictamen posa de manifest el dèficit en política urbana del Tractat de la Unió Europea, amb la paradoxa que un 71% de la població de la UE viu en nuclis urbans de més de deu mil habitants.

Pel que fa al medi ambient, el dictamen recalca l'existència prèvia de mesures de la mateixa UE, adreçades a l'àmbit urbà, com ara el Llibre Verd sobre Entorn Urbà, el cinquè programa d'actuació en matèria de Medi Ambient, el programa Life i el projecte triennal de "ciutats sostenibles", elaborat pel grup d'experts de la UE sobre l'entorn urbà. L'actuació que proposa el dictamen se centra en l'apartat 3 de l'article 130 R del Tractat de la Unió Europea, que no recull l'especificitat dels problemes ambientals a les zones urbanes.

Aquests problemes resulten de la combinació dels factors següents, com a mínim: contaminació atmosfèrica, gestió del trànsit, manca d'espais oberts, sòls contaminats, contaminació acústica, contaminació dels rius, canals i estuaris, conservació de l'energia i habitatge.

L'efecte resultant de la combinació no és equivalent a la mera suma dels diferents factors i les seves seqüeles, i sovint resulta agreujat per defectes estructurals de la forma urbana i l'ús del territori que envolta la ciutat. Això fa que l'anàlisi del fenomen urbà esdevingui un cas específic i molt més complex que no pas les auditories sectorials de tipus industrial fetes fins ara. Aquesta forma específica d'anàlisi i diagnòstic del funcionament urbà és l'*ecoauditoria urbana*, i el coneixement que dona és essencial per dissenyar polítiques de benestar social en el col·lectiu que habita la ciutat.

L'extensió generalitzada de les ecoauditories en tot l'àmbit de Catalunya és la primera fase d'una política que porta, indefectiblement, a la revisió del Pla Territorial General vigent, que no sap respondre a qüestions com ara la repercussió ambiental des de nous sistemes urbans de reequilibri per a cada àmbit funcional, la variació de l'escenari mediambiental en desenvolupar-se les infraestructures i models de transport proposats o les conseqüències que sobre l'eficiència energètica del conjunt i de cada àmbit funcional tenen les formulacions dels diversos serveis urbans.

4. PROTECCIÓ DE LA NATURA

4.1. Espais naturals

El nostre medi natural està *totalment humanitzat*. No hi ha res que no sigui resultat de l'acció de l'home, i arreu trobem la seva petjada. El mateix Montseny és la *montanya d'ametistes* (Guerau de Liost) i un símbol més enllà del seu valor biològic i ecològic: el medi natural, doncs, com el patrimoni artístic, els costums o les tradicions, és un *fet cultural*. Els ecòlegs així ho certifiquen quan admeten que la successió ecològica humanitzada, que és la nostra, es mou per referents culturals.

Els paisatges del nostre medi natural són indissociables d'aquesta humanització. Com a país, tindrem el paisatge que ens proposem tenir: paisatge ve de país. És un fet nacional. Ens identifica. Com la llengua.

Catalunya posseeix un gran patrimoni de medi natural, amb més d'un 40% de superfície forestal, enfront del 25% d'Espanya, el 27% de França o el 35% dels Estats Units. La biodiversitat present en el nostre territori comprèn prop de 3.000 espècies de plantes superiors i més de 800 espècies de vertebrats. Les tres grans classes de bioregió europees —mediterrània, centro-europea i boreal— hi són presents. Catalunya és, doncs, un *compendi* del medi natural europeu, i el Montseny ho torna a ser, dins Catalunya, en tant que una ascensió fins al Turó de l'Home permet gaudir de les tres zones climàtiques i biològiques esmentades.

El PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) es proposa de protegir prop d'un 20% del territori català: ho fa en forma d'un arxipèlag de zones protegides, no vinculades entre si. Cal, doncs, vincular-les i protegir tot el medi natural, sense excepció, en diverses gradacions. La biodiversitat guanya o perd espècies en funció

de la *dinàmica territorial global*, i no depèn només dels àmbits específicament protegits.

Els perills per al nostre medi natural tenen dos vessants, un de tècnic i un altre d'econòmic. En el vessant tècnic, hi trobem els processos urbanitzadors, les infraestructures mal traçades, els incendis, la desertització i la contaminació, singularment de rius i aqüífers. En el vessant econòmic, hi trobem la crisi del sector primari (l'emigració del camp a la ciutat) i el caràcter secundari, les àrees de forta activitat econòmica —com les ciutats—, respecte de les quals el medi natural apareix sovint com un àmbit residual, expectant, a l'espera d'incorporar-se a la dinàmica econòmica que aquelles indueixen.

Les solucions passen fonamentalment pel control urbanístic dels processos especulatius del sòl i per la minimització dels impactes de les infraestructures.

En l'àmbit econòmic, la viabilitat del medi natural, ultra les activitats agrícoles, forestals i ramaderes que puguin ser rendibles, passa pel foment d'un turisme de qualitat —per al qual convé de preveure serveis i infraestructures adequades— i per la promoció de productes autòctons la potenciació dels quals sigui funció d'una imatge de qualitat *associada a l'origen*, per tal de fer-los competitiu dins la banda més selectiva —l'alimentació, per exemple— o per la seva especificitat dins la gamma dels productes optatius.

4.2. Protegir i conservar el medi natural

Crearem el gran Parc Nacional dels Estanys del Pirineu a l'entorn de l'actual Parc Nacional d'Aigüestortes, ampliant-lo considerablement, amb un pressupost anual no inferior als 1.000 milions de pesetes, amb un programa de protecció real, infraestructures suficients i un programa de desenvolupament sostenible que millori les condicions de vida dels hàbitats de la zona.

Ens proposem també la creació i dotació immediata dels Parcs Naturals de Cap de Creus i Serra de Rodes, les Gabarres, l'Alta Garrotxa, la Serra de Marina, el Montsant i la Serra de Prades, el Massís dels Ports (Tortosa Bessit) i el Montsec. Avançarem en l'aprovació dels plans especials de la resta d'espais inclosos en el PEIN i els dotarem d'una classificació específica.

Protegiem les zones de la costa, inclosos les aigües litorals, i zones humides de més interès, com les costes del Cap de Creus, Montgrí i Medes, aiguamolls del Baix Ter, cap de Begur i els Ullastres, l'Ardenya i zones litorals de les comarques tarragonines. Ampliarem l'actual Parc Natural del delta de l'Ebre, declararem zones protegides els estanys —com els de Banyoles i Sils— i establim una normativa protectora sobre les zones dels embassaments.

Establim zones protegides a les riberes dels rius, per preservar la fauna i la vegetació de ribera, aconseguir la màxima qualitat d'aigua i mantenir el cabal ecològic dels rius.

4.3. Restaurar les zones degradades i lluitar contra l'erosió

— Recuperarem els espais de ribera i el domini públic dels rius, estanys i litoral, per a zona de reserva natural i espais lúdics. Tornarem la vida als rius.

— Recuperarem el paisatge deteriorat per les infraestructures (carreteres, elèctriques, telefonia, pedreres...) i establim programes de restauració a termini mitjà.

— Restaurarem les àrees degradades pels abocaments il·legals de residus industrials, de la construcció i domèstics.

— Incorporarem en els programes forestals objectius de lluita contra l'erosió.

— Combatrem la inserció d'espècies no autòctones dels nostres ecosistemes, especialment les de caire destructiu, i intentarem minimitzar al màxim els efectes d'aquelles que ja han estat introduïdes

4.4. Protegir el litoral

El litoral català ha patit un procés d'ocupació territorial que l'ha desfigurat de forma irreversible. La pressió demogràfica estable i la turística és de les més elevades d'Europa i el procés urbanístic ha construït una autèntica muralla des de Port Bou fins a Alcanar: resten només unes quantes "illes" que s'han revalorat pel seu caràcter d'ésser les úniques.

La Cimetera de Rio va plantejar la necessitat d'implementar una gestió integrada per a les zones costaneres, per tal de poder abordar amb rigor la multiciplitat de problemes ambientals que es produeixen en un espai tan vulnerable.

A nivell de la Mediterrània s'ha aprovat l'Agenda Med 21, que ha plantejat un conjunt de mesures de gestió integrada del litoral a aplicar pels diferents estats i per les administracions que disposen de les competències mediambientals.

Cal fer un Pla Territorial Parcial del Litoral que contempli la capacitat de càrrega d'aquesta zona, les activitats econòmiques, els creixements urbanístics i la protecció dels espais de més valor ecològic que encara resten, tot dintre d'una visió de gestió integrada del litoral.

El creixement urbanístic de la primera línia de mar s'ha d'aturar, i s'ha d'ordenar el creixement de la segona línia contemplant els usos del territori i la seva connexió amb el mar. S'han de crear espais especialment protegits, com s'especifica a l'apartat de "protegir i conservar el medi natural". Impulsarem la concreció de la llista de "Zones Especialment Protegides d'Importància Mediterrània" (llista ZEPIM) del programa de Nacions Unides "Pla d'Acció de la Mediterrània (PAM)", i demanarem la inclusió de dos espais singulars que encara disposen d'un bon estat de conservació, d'acord amb la petició realitzada pel III Fòrum Ambiental de la Mediterrània que va reunir vuitanta organitzacions no governamentals de disset països de la Mediterrània:

— ZEPIM del Cap de Creus, Serra de Rodes i l'Albera

— ZEPIM del Delta de l'Ebre.

Els socialistes catalans donem suport a la proposta aprovada a la Conferència del PAM celebrada a Barcelona el juny de 1995 de constituir un Fons per a la Conservació i la Gestió Integrada del Litoral, així com als acords de la Cimera de la Terra de Rio sobre la Gestió Integrada del Litoral.

5. EL MEDI AMBIENT AL TERRITORI

5.1. El medi ambient a l'àrea metropolitana de Barcelona

L'àrea metropolitana de Barcelona concentra una diversitat de problemes territorials, econòmics, socials i mediambientals. Un dels reptes més importants que té es trobar solucions a les repercussions a l'entorn natural i al propi medi urbà que provoquen les activitats urbanes i industrials metropolitanes.

Els objectius d'una gestió mediambiental progressista han d'anar dirigits a mantenir i augmentar el benestar humà en general, així com la qualitat de vida dintre del marc de realització d'un desenvolupament humà i econòmic, en contraposició a les concepcions que posen per damunt del benestar la preservació d'equilibris ecològics. L'estratègia d'una gestió mediambiental metropolitana ha de convergir en un desenvolupament sostenible. Això implica establir una continuïtat entre el desenvolupament, les activitats humanes i la perdurabilitat del medi natural i dels seus recursos. Implica també, però, un canvi de tendència en el *comportament ciutadà*, en el sentit que aquest comportament ha de reflectir una consciència de la finitud dels recursos naturals i, a més, assumir que el consum d'aquests recursos no es pot fer a costa d'altres persones ni de les generacions següents.

Malgrat que el territori metropolità està format per un important *continuum* d'edificacions i infraestructures, existeixen encara importants espais naturals (Parc de Collserola, Serralada de Marina, etc) i significatius parcs metropolitans (del Litoral, de les Aigües, etc). Aquesta tendència a contrarestar les zones urbanes amb més espais verds és positiva, no sols des del punt de vista de la qualitat de vida immediata, sinó que també actua positivament sobre els ciutadans en permetre que es valorin els avantatges ambientals, estètics i psicològics d'un entorn el més natural possible.

Una de les actuacions públiques més significatives que té lloc actualment a l'àrea metropolitana de Barcelona és el *Pla d'Actuació en Infraestructures i Medi Ambient del Delta del Llobregat*. Aquest Pla té com a motor la necessària expansió del Port de Barcelona i implica també l'ampliació de l'aeroport del Prat i una millora substancial de les infraestructures ferroviàries i viàries. Paral·lelament, i tenint en compte que aquestes infraestructures alteren zones de valor ambiental, es realitza una altra gran operació a nivell ambiental: consisteix, d'una banda, en un pla de recuperació de les riberes del riu Llobregat i de regeneració de les zones lliures properes al delta del Llobregat i, d'altra banda, en la construcció d'unes infraestructures mediambientals tan necessàries com la *depuradora metropolitana del Llobregat* i la *planta de tractament tèrmic* de residus municipals.

Un aspecte fonamental de la gestió mediambiental és la *informació al ciutadà* sobre les motivacions i

problemes d'aquesta gestió. Per això, la gestió mediambiental metropolitana ha de tenir en compte la informació i la sensibilització ciutadana de cara a les problemàtiques mediambientals. L'educació ambiental és un pilar bàsic de la informació ambiental, l'estratègia formativa en diferents grups d'individus. Des d'aquest punt de vista, i d'acord amb les categories acceptades a la conferència de les Nacions Unides sobre Educació Ambiental de Tbilisi, s'ha de distingir entre la formació dirigida als escolars, la dirigida a la població en general i la dirigida als professionals i experts. En cadascuna d'aquestes categories cal emprar metodologies i mitjans específics.

5.1.1. Demanda d'aigua a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

L'ordenació adequada de l'abastament d'aigua a l'àmbit metropolità necessita una coordinació que només es pot produir mitjançant un únic organisme, amb participació suficient dels municipis, que tingui com a objectiu garantir l'abastament així com la qualitat de l'aigua subministrada.

Una política ambiental de gestió de recursos hidràulics ha de tenir en compte, a més de les aigües superficials i dels aqüífers, conceptes com la reutilització de les aigües, la recàrrega d'aqüífers i d'altres. Els costos del cicle de l'aigua han de ser sufragats pels seus usuaris, en la seva integritat, tot i que aquest criteri no implica que s'hagi de carregar a les generacions actuals els increments de capacitat d'abastament que seran d'utilitat per a les generacions futures.

El balanç de demanda/recursos actual a l'àrea metropolitana de Barcelona, pel que fa a l'abastament d'aigua, aconsella comptar, en un futur pròxim, amb cabals procedents d'altres conques per equilibrar els balanços de la zona centre, on es troba l'àrea metropolitana de Barcelona.

5.1.2. Sanejament dels rius Besòs i Llobregat

La millora de la qualitat de les aigües dels rius metropolitans (Besòs i Llobregat) continua essent un dels objectius més importants del sanejament de les aigües residuals. El principal objectiu de sanejament ambiental a l'àrea metropolitana de Barcelona és la millora substancial de les aigües dels rius, encara molt deficient després de dotze anys d'execució del Pla de Sanejament de Catalunya, malgrat l'esforç efectuat pels municipis. Rebutgem la qualificació del Pla de Sanejament que defineix els trams baixos d'aquests rius com a espais morts. Modificarem el Pla de Sanejament per declarar-los, a l'igual que els altres de Catalunya, com a zones sensibles.

5.1.3. Contaminació atmosfèrica

El trànsit és el principal agent causant de la contaminació de l'atmosfera metropolitana. Per això, són objectius prioritaris la disminució del transport privat i la potenciació del transport públic que utilitzi racionalment l'energia, i que permetran la disminució progressiva de la contaminació atmosfèrica, així com l'augment de la qualitat de l'aire a l'àmbit metropolità. També cal tenir en compte el soroll associat al trànsit com a forma de contaminació urbana. La reducció de la contaminació industrial ha de ser, també, un objectiu d'atenció preferent, mitjançant l'aplicació de les tècniques de control adequades.

5.1.4. Residus

L'execució d'un sistema de gestió integral de residus municipals comprèn conjuntament mesures de reducció, reciclatge, revaloració energètica i abocament de subproductes. La instauració d'un sistema de recollida selectiva és el primer pas per al reciclatge de residus i per a la seva reutilització.

L'objectiu d'assolir un sistema integral de gestió de residus municipals necessita, per a la seva realització, una estructura de gestió basada en el concepte d'Autoritat Metropolitana Única, que evitarà l'actual dispersió en la gestió de les diferents instal·lacions metropolitanes, dispersió que genera duplicitats i dualitats administratives.

El nostre compromís passa també per tancar la planta del Garraf al més aviat possible i construir una incineradora, tenint en compte la revaloració energètica de part dels residus.

5.1.5. Espais naturals

La qualitat de vida metropolitana està directament relacionada amb la protecció del medi ambient. Per això, és fonamental aprofundir en l'assoliment d'un *continuum* verd des de la Serra de Collserola fins la

Serralada de Marina, mitjançant el pla del Congost, que unirà ambdós espais verds. Aquest *continuum* també s'ha d'estendre a les costes metropolitanes, amb la construcció de passeigs marítims des de Castelldefels fins a Montgat, així com a la recuperació dels rius com a espais naturals i la restauració de les zones degradades per incendis i per l'acció humana.

L'espai agrícola del Baix Llobregat és una zona periurbana de veritable interès mediambiental que contribueix a l'equilibri territorial per la seva configuració paisatgística, a la vegada que conforma una corona de protecció de les zones humides protegides del Delta i de recàrrega de l'aqüífer profund del Llobregat. Cal, doncs, conservar aquest espai amb aquesta funció agrícola que ara té.

5.1.6. Educació ambiental

L'educació ambiental, juntament amb la participació ciutadana, han de ser els pilars d'un sistema d'informació ambiental que permeti una consciència més gran dels problemes del medi ambient i de les seves possibles solucions. Per això cal que es potenciï, sempre, qualsevol mesura encaminada a un millor coneixement per part del ciutadà.

5.2. El medi ambient a les Terres de l'Ebre

Les terres de l'Ebre són un territori eminentment agrícola. El percentatge de població ocupada en el sector primari, si el comparem amb la mitjana catalana, és sis vegades superior i la renda familiar disponible per càpita és inferior a la mitjana de Catalunya. Aquestes terres tenen, però, unes característiques especials: hi ha molta aigua, disposen del 10 % dels espais protegits de Catalunya, el delta més important d'Espanya, una important indústria energètica, mar i muntanya i una situació estratègica.

D'altra banda, la localització de les dues nuclears d'Ascó, junt amb les infraestructures dels embassaments, repartits al llarg del curs del riu, han fet d'aquest indret un *centre servidor d'energia* per a la resta del país.

Per millorar i desenvolupar aquestes comarques, els socialistes proposem un seguit de mesures que portarem a terme en els propers quatre anys:

- Declarar Parc Natural la zona dels Ports de Tortosa-Beseit.
- Potenciar el turisme verd, que respecti la natura i que doni a conèixer aquest 10 % d'espais protegits, fonamentalment el Delta.
- Reforestació de les zones cremades i adequada política del medi.
- Actuar contra la regressió i la salinització progressiva del Delta de l'Ebre, tot mantenint el cabal ecològic necessari.
- Dotar de més i millors recursos el Parc Natural del Delta.

5.4. Polítiques mediambientals a les ciutats: millorar la qualitat ambiental urbana

La ciutat, considerada com a ecosistema urbà, ha de ser un nucli de màxima atenció per millorar la qualitat ambiental i de vida dels seus habitants. El medi ambient urbà afecta la majoria dels nostres ciutadans durant la major part del seu temps. A més, des de la ciutat es pot agredir el medi enviant residus a l'exterior, contaminant l'aire i l'aigua, consumint energia i recursos naturals. Per millorar la qualitat ambiental de les nostres ciutats i àrees urbanes, es col·laborarà intensament amb l'administració local.

La nostra tradició històrica, el nostre arrelament a la terra, la dimensió del nostre país, ens han de permetre donar exemple de construcció d'un entorn ideal per a la vida de les persones, respectant el medi ambient.

Europa espera de les seves ciutats que ofereixin un entorn agradable per a la vida i que redueixin llur aportació en el procés de contaminació global.

La nostra estratègia mediambiental a les ciutats passa, entre d'altres, per les actuacions següents:

1. Auditories energètiques dels edificis públics.
2. Reducció del consum d'enllumenat públic.
3. Utilització d'aigües de sortida de depuradora per a reg de parcs i jardins.
4. Extensió de la recollida selectiva.
5. Facilitar l'ús i la mobilitat de les bicicletes a les ciutats.
6. Promoció del transport públic.
7. Elaboració de mapes de soroll i aplicació de mesures per reduir-lo.
8. Producció i plantació d'espècies autòctones i mediterrànies en els espais públics.
9. Balanç verd en totes les actuacions urbanístiques sobre el paisatge urbà.
10. Promoció dels parcs i jardins com a espais per a l'educació ambiental.

MODIFICAR L'ADMINISTRACIÓ DEL TERRITORI

1. BARCELONA, CAPITAL DE CATALUNYA

En un procés d'unificació política i econòmica europea adquireix un gran relleu el factor de la competitivitat internacional del sistema productiu català. En aquest sentit, i en una economia europea que tendeix a expandir-se cap al sud, Barcelona apareix com un àrea metropolitana d'àmbit internacional que serà el nus d'articulació entre els grans eixos d'activitat econòmica situats a l'àrea mediterrànea i a la conca de l'Ebre.

Per aconseguir aquest objectiu, és bàsic assolir amb èxit la culminació dels grans projectes contemplats en el Pla del Delta del Llobregat, el TGV i la ZAL (Zona d'Activitat Logística).

Barcelona és també una peça cabdal per l'atracció de capitals foranis i per la provisió de serveis. Com a capital de Catalunya, Barcelona ha de ser capaç d'establir un flux de recursos i serveis al conjunt de sistemes urbans de la resta del territori.

2. ÀREA METROPOLITANA I REGIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA

L'àrea metropolitana de Barcelona és un important centre de relleu internacional i és la porta sud d'Europa en el Mediterrani occidental gràcies a la vertebració i diversitat del seu territori, així com per l'eficiència i dinamisme del seu conjunt social.

L'àrea metropolitana tendeix a configurar-se com la "nova ciutat central", mentre que la regió metropolitana tendeix a ésser "la nova ciutat metropolitana". El Pla Territorial General de Catalunya així ho defineix.

Els efectes positius del creixement, resultat de la progressiva vertebració del territori metropolità, així com el major àmbit funcional dels problemes metropolitans que s'estenen més enllà de l'àmbit administratiu de les institucions creades a partir de les lleis d'ordenació territorial de 1987, reclamen una modificació de l'actual model organitzatiu per tal d'adaptar-lo a la nova realitat i que tendeixi a la simplificació administrativa.

S'ha de potenciar la Mancomunitat de Municipis com a instrument de coordinació política de l'actuació local en tot l'àmbit metropolità. *L'àrea metropolitana com a factor de competitivitat i progrés econòmic i social.*

El territori metropolità és un espai on es desenvolupen una sèrie d'activitats en comú, tals com el treball, l'habitatge, el transport, els serveis. Sense la col·laboració de totes les institucions, els problemes metropolitans no poden ser abordats. Farem que la col·laboració institucional sigui una realitat.

2.1. Habitatge

És un fet que creix la demanda d'habitatge protegit, atesa l'escassetat del sòl i l'alt nivell de preus. Cal, doncs, la promoció de nou sòl i de nous habitatges, així com polítiques de conversió de la segona residència en habitatge principal, de rehabilitació, d'entrada en el mercat dels habitatges desocupats i de foment del lloguer. Cal experimentar nous tipus d'habitatges socials, més d'acord amb les necessitats d'una societat evolucionada, en la qual s'ha reduït el nombre de membres de les unitats familiars. Cal promoure habitatges per als joves, per a la gent gran i per a les persones que viuen soles.

2.2. Mobilitat i transport

Una de les principals característiques d'aquest espai és la mobilitat interna de persones i serveis. Els intercanvis residència-treball i residència-oci són una realitat interna metropolitana. Cal, doncs, implementar un sistema de mobilitat sostenible en què el vehicle privat, el transport col·lectiu, les infraestructures viàries i l'aparcament siguin un model integrat, i això per tal d'aconseguir un canvi que potenciï el transport col·lectiu, el transport alternatiu (bici i moto) i la mobilitat a peu. Cal, per fer-ho possible, una autoritat única del transport i la integració tarifària.

2.3. Actuacions més destacades en col·laboració amb les administracions locals

- Elaborarem i aprovarem el Pla Territorial Metropolità i el Pla Intermodal de Transports, perquè siguin instruments eficaços per a l'ordenació i el desenvolupament del territori metropolità.
- Constitució d'una autoritat única que gestioni les rondes de Barcelona.
- Actuacions en la línia de costa per completar els 40 quilòmetres de passeig marítim metropolità de Montgat a Castelldefels.
- Extensió de les actuacions de Collserola a la serralada de Marina i la serra de Sant Ramon.
- Recuperació dels espais fluvials metropolitans amb la construcció de 60 quilòmetres de passeigs fluvials i la realització de 1.000 Ha. de parcs de ribera. Aquestes actuacions suposaran la plantació d'un milió d'arbres en vuit anys.
- S'incrementarà la xarxa de parcs metropolitans fins a assolir 500 Ha. en vuit anys i s'actuarà conservant i mantenint l'espai lliure, transformant-lo cada cop més en espai públic a l'abast de tots els ciutadans.
- S'actuarà a les zones no acabades de la ciutat metropolitana (rieres, vies de contacte entre municipis, urbanitzacions perifèriques...)
- Es promourà nou sòl urbanitzat per reequilibrar els actuals nuclis i es construiran 3.000 habitatges protegits a l'any en el conjunt de l'àrea metropolitana durant aquest proper mandat 1995-1999.
- Actuacions viàries tendents a integrar la ciutat construïda i els nous creixements amb les autopistes i artèries bàsiques, en especial les connexions locals i les noves infraestructures viàries del Pla del Llobregat i del Besòs.
- Potenciar el quart cinturó per articular els nuclis de la segona corona.
- Connectar millor el transport públic entre la primera i la segona corona de ciutats, especialment amb trens de curta distància.
- Reestructurarem i remodelarem integralment els barris de la Catalana i la Mina, a Sant Adrià de Besòs.
- Per a la distribució de mercaderies cal executar infraestructures al Prat i a la Sagrera
- La implantació de noves xarxes com la fibra òptica, la televisió per cable, perquè dinamitzin el territori.
- Pla del Delta del Llobregat
- Pla del Marge Dret del Besòs
- Creació d'una xarxa d'aparcaments públics metropolitans per tal de fomentar la intermodalitat.
- Extensió de la xarxa metropolitana de transport públic allà on sigui més necessari. Metro lleuger al Baix Llobregat, metro a Nou Barris i a la Zona Franca, foment de les rodalies de RENFE.
- Tarifa integrada i extensió de la targeta rosa a tots els sistemes de transport col·lectiu de la metròpoli (incloent-hi els Ferrocarrils de la Generalitat i RENFE).

3. TERRES DE L'EBRE: UNES TERRES DE CAMP I AIGUA

Les terres de l'Ebre, constituïdes per les quatre comarques del Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, són una de les parts desfavorides de Catalunya. Suposen el 10% del territori català pel 2,5% de la població.

Els socialistes presentem tot un seguit de línies i estratègies bàsiques per promoure la millora d'aquestes terres.

Avui sabem que tenim: molt camp, poca població i envellida; una taxa d'activitat i renda bastant per sota de la mitjana catalana; una situació realment estratègica, al centre del triangle Barcelona, Saragossa i València; aigua però poc aprofitada; el 10% dels espais protegits de Catalunya; el delta més important de la península; i una indústria energètica.

Sabem, també, allò que no volem per a demà: ni un territori més desequilibrat, ni que progressivament davalli la població, sobretot per la marxa dels joves. Per això, i a més a més de les que ja s'han exposat en el capítol destinat al medi ambient, presentem les següents propostes globals a desenvolupar en els propers quatre anys:

- Crear una marca de productes agraris i turístics "Terres de l'Ebre".

- Iniciar a la zona estudis d'ensenyament superior.
- Dotar l'Institut de les Terres de l'Ebre de majors recursos i capacitat per actuar.
- Potenciar un turisme de qualitat —turisme verd, turisme d'interior—, mitjançant una oferta atractiva i acurada.
- Potenciar en el sector agrícola la producció de productes d'alta especialització, així com la correcta comercialització i promoció de productes de la terra, tots amb denominació d'origen.
- Introduir el planter d'arbrat com un nou conreu alternatiu.
- Promoure activament la implantació d'indústries a la zona.
- Potenciar la rehabilitació d'habitatges en els nuclis existents i afavorir la segona residència.
- Desenvolupar l'aqüicultura i donar suport als productes pesquers i piscícoles.
- Facilitar l'accés als serveis mínims obligatoris de tots els municipis i nuclis habitats.

Aquestes mesures les portarem a terme amb una aportació anual, per als propers quatre anys, de 8.000 milions anuals de pessetes dels pressupostos de la Generalitat.

4. ZONES DE MUNTANYA. PEL PROGRÉS DE L'ALT PIRINEU

4.1. L'Alt Pirineu

Des de la recuperació de l'autonomia a Catalunya, les comarques de muntanya han sofert un procés contradictori. D'una banda, a partir del desenvolupament del turisme, algunes d'elles han millorat la seva posició relativa en el rànquing de renda per càpita dins de Catalunya. Però, aquest fet s'ha produït simultàniament amb la consolidació de greus desequilibris interns: mentre dotzenes de valls laterals es desertitzen, apareix de forma puntual en altres el fenomen de la massificació turística. Alhora, s'ha aguditzat amb força la profunda crisi de l'agricultura i la ramaderia, i el sector industrial no hi té una presència significativa.

El govern de la Generalitat ha fet coses en el Pirineu (hospitals, CAPS, escoles, poliesportius, carreteres...), que han millorat el nivell general d'equipament, però no hi ha hagut, durant els últims quinze anys, un projecte coherent per al conjunt del Pirineu, no hi ha hagut una política global de muntanya malgrat l'existència d'una llei específica (la Llei d'Alta Muntanya, aprovada per unanimitat de totes les forces polítiques el 1983 a partir d'una proposició de Llei del PSC), llei que s'ha complert en la forma però no en el fons.

Dins del Pirineu català destaca un conjunt de sis comarques (l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Cerdanya, els Pallars Jussà i Sobirà, i la Val d'Aran) que tenen característiques homogènies i que es diferencien clarament de la resta: és l'*Alt Pirineu*. La Val d'Aran té, a més, la singularitat del seu estatus especial dins de Catalunya, definit en la Llei d'Aran, apartir d'una història, una cultura i una llengua pròpies.

En relació amb aquest 20% del territori ubicat al triangle nord-occidental de Catalunya, la política del govern de la Generalitat ha de desenvolupar tres grans línies d'actuació:

1. L'aprofundiment en la consideració de l'Alt Pirineu com a àrea de vocació terciària (dedicada al turisme i als serveis), però amb una voluntat equilibradora dels sectors productius, que cal traduir en una política decidida, tant pel que fa a la reconversió i modernització del sector primari (agricultura i ramaderia) com al desenvolupament d'una indústria petita en dimensions i adequada a les especials característiques de la muntanya.

2. La consideració del conjunt del Pirineu, i en especial de l'Alt Pirineu, com el gran pulmó de Catalunya i, per tant, l'establiment de línies de protecció efectives de la seva riquesa paisatgística i ecològica.

3. La potenciació de la funció del Pirineu com a gran frontissa entre Catalunya, Andorra i França, amb tot el que això significa a l'hora d'afavorir el protagonisme dels pirinencs en la nova etapa històrica d'establiment de relacions econòmiques i socials, cada vegada més estretes, amb els nostres veïns del nord.

Per assolir les fites que acabem d'explicitar, calen aquestes mesures:

- a) El *reconeixement de l'especificitat de l'Alt Pirineu* com una àrea funcional de planificació dins el Pla Territorial General de Catalunya. Cal considerar l'efecte extremament negatiu provocat pel fet que, en aquesta eina de planificació —pensada fins a l'any 2025—, les comarques de l'Alt Pirineu estiguin partides entre l'anomenada "Catalunya Central" i les dites "Terres de Ponent", que tenen característiques físiques, climàtiques i socioeconòmiques tan diferents.

b) Elaborar amb caràcter urgent un *Pla Estratègic de l'Alt Pirineu*, a través d'una adequada sistematització tècnica, però propiciant la participació directa de la societat pirinenca estructurada, per tal que, a través d'un debat suficient, pugui definir-se el rol que li correspon dins de Catalunya, i a cadascuna de les valls dins del mateix Pirineu.

c) Crear l'*Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu* —a semblança del que ja existeix per a les comarques de l'Ebre—, perquè les institucions i la societat civil disposin en tot moment dels elements tècnics adequats per a prendre les decisions que corresponguin en cada moment, en un marc social i econòmic tan ràpidament canviant. El PSC ha presentat en dates recents una proposició de llei al respecte al Parlament de Catalunya.

d) Impulsar la marca "*Pirineus*", com a marca de qualitat per al turisme, l'artesanía, els productes agroalimentaris, etc... El govern de la Generalitat ha de ser motor, en connivència amb les institucions locals i amb la iniciativa privada, de la consolidació de la denominació d'origen pirinenca.

Del funcionament d'aquest seguit de línies de caire general n'han d'emanar un conjunt de propostes concretes que podran ser prioritzades i que donaran com a resultat la possibilitat de la formulació i l'aplicació d'una política amb visió de futur, que superi la pràctica dissortadament habitual de les actuacions puntuals de caràcter dispers que ni aporten l'ecessària sinèrgia ni ajuden a vertebrar el territori. Entre d'altres:

— Cal assegurar, com un imperatiu inajornable de solidaritat, que tots els nuclis de població de l'Alt Pirineu disposin dels serveis mínims essencials (electricitat, telèfon, sanejament, etc), abans de l'any 2.000.

— Cal afrontar una decidida política d'ordenació i modernització de les estructures agràries i ramaderes amb l'establiment d'incentius suficients a l'empresa familiar agrària, i amb el foment de l'associacionisme dels joves pagesos.

— Cal desenvolupar una genuïna política forestal (a l'Alt Pirineu el 70% del bosc és de propietat pública), amb la reintroducció de les pràctiques silviculturals lamentablement abandonades des de fa uns anys, i la creació d'un mòdul de formació forestal especialitzat en el bosc pirinenc. El futur del Pirineu és també el futur del seu bosc, avui tan maltractat.

— Cal un programa generós de foment del turisme verd i d'orientació del desenvolupament turístic cap a la qualificació i singularització de l'oferta pirinenca, que s'allunyi de la massificació i l'excessiva proliferació de les segones residències.

— Cal progressar cap a l'especialització productiva de les diverses valls i la incentivació de l'establiment d'activitats industrials en aquelles que objectivament reuneixin les condicions més adequades.

— Cal potenciar el municipi com a nivell essencial de representació dels ciutadans i afavorir la mancomunitat voluntària entre ells per tal d'assolir una més eficaç prestació dels serveis públics.

— Cal una revisió consensuada de les Lleis d'ordenació territorial i en especial de la Llei Comarcal, amb l'objectiu de despolititzar els consells comarcals, millorar la cooperació amb els ajuntaments i entre les respectives comarques, i reduir despeses inútils i burocràcia.

4.2. El Prepirineu

Les comarques de muntanya situades al Prepirineu (Bergueda, Ripollès, Solsonès), després de patir un abandonament important de l'agricultura com a conseqüència de la seva industrialització, han sofert en els darrers anys la pràctica destrucció del seu teixit industrial i s'han convertit pràcticament en un desert econòmic. L'única excepció és precisament l'activitat nascuda dels serveis destinats a l'elevat nombre de persones —el més alt en xifres relatives de tot Catalunya— prejubilades, subsidiades o preceptores de la incapacitat laboral transitòria.

L'obsolescència del model econòmic tradicional d'aquests territoris fa necessària l'aplicació de polítiques de dinamització, per tal d'aconseguir un desenvolupament econòmic i social d'aquestes comarques i evitar-ne el despoblament i la regressió.

Calen, doncs, plans que ajudin a recuperar el teixit econòmic, diversificant-lo, per tal de fugir del monocultiu que havien patit històricament. Al mateix temps, s'han de promoure noves activitats, especialment les que aprofitin els recursos d'aquestes comarques: els productes agroalimentaris (embotits, carn natural del Pirineu, bolets, confitats...), el medi natural i el paisatge (turisme verd, activitats d'aventura) i el patrimoni artístic i històric (romànic, arqueologia industrial, turisme cultural...).

Perquè tot això sigui viable, cal dotar aquestes comarques de totes aquelles infraestructures de què estan mancades o mal dotades i de polítiques actives que permetin el seu aprofitament.

V. ELS CIUTADANS I LA CULTURA

CULTURA DIVERSA, CULTURA PLURAL

Molt més que altres dimensions de la vida social, la cultura és sens dubte un fet viu, un fenomen complex i canviant. Així doncs, per definició, la cultura constitueix una realitat sempre inacabada, sempre diversa, sempre plural, sempre necessitada de la innovació.

En els darrers anys, la pràctica dels governs de CiU ha procurat d'instalar una visió de la cultura catalana centrada en uns valors tradicionals, inamovibles, aparentment poc permeables a les noves influències externes i a la mateixa diversitat interna de la societat catalana. Les realitats o les visions que escapaven a aquesta concepció estreta i restringida han estat simplement ignorats, com si una actitud política oberta que procurés d'incorporar-les pogués posar en perill la uniformitat i la perennitat del model oficial de la nostra identitat cultural col·lectiva.

Aquesta visió reduccionista, conservadora, de la cultura, fa crisi ostensiblement. Si alguna realitat social escapa a un enfrontament impossible, aquesta és precisament la cultura. Les cultures, caldria dir més aviat, car la diversitat i la pluralitat constitueixen un tret essencial de la realitat cultural en una societat com la nostra.

Avui, les tendències del mercat i la potència dels grans instruments mediàtics —bàsicament d'arrel anglosaxona— tendeixen a conduir cap a una uniformització creixent de la cultura. En aquest context, les cultures nacionals apareixen clarament com a garanties de la pluralitat, són un patrimoni irrenunciable de la humanitat en contra de l'uniformisme. En aquest sentit, cal evitar el reflex de les polítiques defensives que enquisten, així com la mera defensa d'un proteccionisme sense projecció, i procurar en canvi de prendre la iniciativa cultural.

Les cultures nacionals, que per elles mateixes no tenen força suficient per fer-se un lloc al sol, s'han d'inserir en el marc de les polítiques culturals europees. El nivell europeu ha de permetre una escala de projecció i de trampolí molt superior, que alhora doni competitivitat i alè suficient a la pluralitat cultural europea, a la diversitat de cultures nacionals que inclou.

Per als socialistes, les cultures nacionals han d'ésser enteses com un punt de partida, com un marc obert i permeable, i no com uns motllos rígids i prefixats que condempnen a les tenebres exteriors allò que no se'ls ajusti adequadament. Afirmem, doncs, el principi de la cultura oberta a la diferència i a la pluralitat cultural, nascudes entre nosaltres per raó de causes diverses, tals com el fet migratori, la universalització mediàtica o el fet creatiu.

A continuació s'assenyalen els criteris bàsics que guiaran l'acció dels socialistes des del govern de la Generalitat. Per la seva extensió i detallisme, hem optat per no incloure en aquestes pàgines la relació minuciosa dels programes que aplicarem en cadascun dels aspectes sectorials. Aquests programes seran objecte d'una publicació específica.

LES INDÚSTRIES DE LA CULTURA

1. UNA VISIÓ ESTRETA I UN BALANÇ MIGRAT

Tots els pobles consideren la llengua i la cultura com un element fonamental de la seva identitat. Catalunya, per les circumstàncies particulars de la seva evolució històrica, ha accentuat encara més aquest tret distintiu. És per això —i, també, perquè el mercat internacional de la cultura tendeix cap a un uniformisme creixent— que el govern de la Generalitat ha de col·locar la política cultural com una de les seves grans prioritats, com un dels eixos que ha de marcar la seva obra de govern.

Sembla que, en principi, aquest criteri és àmpliament compartit per tothom a Catalunya, i certament

aquesta va ser la pràctica d'altres experiències històriques en les quals va ser possible un cert autogovern del nostre poble. Per contra, i d'una manera paradoxal per a un govern que s'anomena nacionalista, aquesta no ha estat ni de bon tros la pràctica dels quinze anys de governs de CiU. Més enllà de la retòrica habitual en aquesta matèria sensible, el pes de la política cultural en el conjunt dels pressupostos de la Generalitat ha estat sempre realment molt baix, gairebé irrisori —entre un 1,2 i un 1,6%— i, per si fos poc, encara ha disminuït perceptiblement en la darrera legislatura.

D'altra banda, el balanç de tots aquests anys és realment migrat, presidit per una gestió mancada de prioritats i espectacularment allunyada de la gran renovació conceptual que s'ha anat produint en els darrers temps entorn de les polítiques culturals. En síntesi, i més enllà d'algunes iniciatives esporàdiques, els governs de CiU s'han limitat a dur a la pràctica una visió cada vegada més estreta i caduca de la cultura, a administrar de forma rutinària un pressupost petit —en termes relatius—, a repartir sense ordre ni concert un gran nombre de subvencions i a executar amb una lentitud exasperant les grans infraestructures culturals que el país necessitava.

2. ACARAR EL REpte INDUSTRIAL

És urgent, doncs, un canvi de rumb en la política cultural de la Generalitat de Catalunya. D'entrada, s'imposa sens dubte la necessitat de concretar efectivament en els pressupostos i en l'acció de govern la prioritat que mereix la cultura. Però cal també, i amb idèntica urgència, revisar a fons la mateixa concepció de la política cultural que s'ha seguit fins ara.

Els límits clàssics de la política cultural s'han fet estrets. Amb la internacionalització del mercat cultural i mediàtic, només estaran en condicions de perviure i de fer-se sentir aquelles cultures que puguin assentar-se en una forta potència industrial i tecnològica que els sigui favorable. En aquest sentit, la tradició de Catalunya com a seu d'indústries de la cultura que depassen de molt els seus límits lingüístics —la indústria editorial, per exemple— es configura avui com una clau de futur decisiva per a la cultura catalana. És i serà cada vegada més important garantir-ho en tots els camps, molt especialment en el de les indústries audiovisuals.

Tanmateix, cal constatar que, en els darrers anys, hem retrocedit sensiblement en aquest ordre de coses: aquesta ha estat, de fet, una dimensió inexistent en els plantejaments de política cultural del govern de CiU. En aquest sentit, les mesures adoptades han estat clarament erràtiques i els diners esmerçats s'han revelat insuficients per influir d'una manera efectiva en un panorama industrial francament preocupant.

Tres exemples significatius, entre d'altres, il·lustren la situació precària de la indústria cultural catalana. En primer lloc, continua la recessió de l'oferta editorial en català, alhora que es manté la tendència restrictiva de les ajudes de la Generalitat en favor del llibre. En segon lloc, les discogràfiques catalanes no aconsegueixen d'aixecar el vol i ocupen només un 5% del mercat espanyol. Finalment, l'aportació del cinema català a la producció espanyola representa actualment només un 8%, quan només deu anys enrere significava el 32%.

És inexcusable, doncs, d'emprendre de manera immediata la fixació i l'impuls d'estratègies, acordades entre instàncies públiques i privades, destinades a la implantació i a la promoció de les indústries de la cultura a Catalunya.

3. ACTIVAR EL PATRIMONI COM A FACTOR ECONÒMIC

El patrimoni cultural és assimilat massa sovint, encara, a un pes mort, a una bretxa per la qual se'n van els recursos econòmics sense donar beneficis proporcionals de cap ordre. Algunes experiències impulsades des de l'administració local mostren, per contra, nous camins; entre nosaltres, particularment, el cas capdavanter d'Empúries.

El patrimoni cultural —sovint en relació amb el patrimoni natural— és un capital decisiu si es relaciona amb les dinàmiques econòmiques i turístiques. Pot tenir un paper central en el decantament d'estratègies territorials integrades. I, per aquesta via, pot esdevenir també un mecanisme de generació de recursos i

d'autofinançament, tot obrint possibilitats noves tant en favor de la difusió com de la investigació. Cal posar en marxa els processos d'elaboració i de diàleg que permetin estendre aquest tractament del patrimoni allí on sigui possible.

4. PROMOURE LA SUBSIDIARIETAT SOCIAL

El principi de subsidiarietat no s'acaba pas en un nivell concret de l'administració, sinó que ha de plantejar-se també envers la societat. Això, que val per a qualsevol esfera de l'actuació pública, és especialment urgent i necessari en el terreny de la cultura.

En aquest sentit, cal promoure vies de cogestió o de delegació de la gestió d'alguns serveis culturals en favor del teixit social, així com vies de concertació de voluntats i d'esforços al servei de projectes precisos d'interès general. I això tant pel que fa als associacionismes i voluntariats com pel que fa als nous mecenatges.

Cal acabar, doncs, amb el clientelisme —la “repartidora”—, que avui és encara un mecanisme pervers que envileix la societat civil, així com amb el partidisme i el jacobinisme administratiu, que neguen tota autonomia i tendeixen a encallar els processos i les institucions culturals en la contingència política. Els governs de CiU els han practicat sense mesura i s'han omplert la boca cínicament de lloances a la societat civil. La relació de vassallatge ha de deixar pas a la lliure cooperació en favor de la cultura i dels ciutadans.

LA LLENGUA, EINA DE CIVILITZACIÓ

1. EL NOSTRE MODEL LINGÜÍSTIC

El model lingüístic que els ciutadans i ciutadanes de Catalunya vàrem donar-nos a la transició democràtica és avui un model innovador de referència a nivell europeu. Es tracta d'un model que no es basa tan sols en la promoció de la llengua pròpia del país, sinó també, i al mateix nivell, en el respecte i garantia dels drets lingüístics de les persones. És a dir, normalització de la llengua catalana i oficialitat del català i del castellà. Cal preservar aquest model i la dinàmica d'unitat civil que vol garantir. En alguna ocasió, les accions o omissions del govern han estat contraproduents.

Un element central del model lingüístic vigent, incorporat l'any 1983 pels socialistes i el conjunt de l'esquerra, és el principi de la unitat escolar, que evita la separació dels infants a l'escola per raó de la llengua i que fa impossible qualsevol segregació. És el model de l'escola comuna, que implanta de forma progressiva la llengua catalana com a llengua vehicular de l'ensenyament, que garanteix el ple coneixement, per part de tota la població escolar, tant del català com del castellà i que ofereix l'atenció en la llengua de l'infant en els primers passos de l'ensenyament, sense perjudici de l'aplicació opcional dels mètodes d'immersió lingüística.

Els socialistes, doncs, estem en contra tant de la doble xarxa escolar —una per a catalanoparlants i una altra per a castellanoparlants—, car és un germen de divisió social i de conflicte lingüístic, i estem en contra, igualment, de qualsevol desatenció envers els drets lingüístics de l'infant.

2. PER L'“AUTOGOVERN SOCIAL” DE LA NORMALITZACIÓ

En els darrers temps, la llengua catalana ha avançat notablement en el camí de la seva normalització, per bé que hi ha molt de camp per córrer, encara, en el terreny de l'ús social i en la presència del català en sectors molt específics (administració de justícia, etiquetatge, premsa diària, àudio-visuals, món de l'empresa, etc.).

Cal doncs prosseguir encara en el mateix esforç, evitant acceleracions contraproductives, aplicant escrupolosament el model que hem exposat i cercant en tot moment el consens polític i social que va aconseguir-se entorn de la Llei de 1983.

Pel que fa a l'aplicació de les polítiques normalitzadores de l'ús social de la llengua, els socialistes propugnem l'"autogovern social" dels processos, per compte de les centrals sindicals, de les associacions, etc., tot evitant els dirigismes i els reglamentismes als quals han tendit els governs de CiU. En aquest sentit, cal una tasca pacient i seriosa de diàleg amb els agents socials de cada indret per establir objectius i mètodes, per concertar programes normalitzadors que siguin fruit de la suma de voluntats i que siguin capaços de generar la concurrència d'esforços.

A més del consens polític, cal construir i renovar, dia a dia, el consens social: només l'impuls de la societat pot fer possible la normalització del català.

3. REFORMA DEL CONSORCI

D'altra banda, cal renovar els mecanismes i criteris de concurrència de les administracions, govern i ajuntaments. La via per fer-ho és la reforma immediata del Consorci de Normalització Lingüística, a fi de donar-li una direcció autònoma i de reformular el sistema de finançament dels programes en funció de les necessitats. En qualsevol cas, la qüestió bàsica és que el Consorci esdevingui la plataforma exclusiva per establir i impulsar la traducció territorial de les polítiques de normalització de la llengua.

Només de la mà dels ajuntaments, com a institució més propera als ciutadans i més lligada a la realitat social de cada indret, serà possible l'establiment de programes basats en l'impuls de la societat, és a dir, participatius i eficaços.

EL FOMENT DE LA CREATIVITAT

1. UNA ALIANÇA PER LA CULTURA I LA CREACIÓ

Sovint sembla que la creació artística i la producció cultural perden peu a la nostra societat davant les lògiques que imposen les noves realitats tecnològiques i mediàtiques. Es fa imprescindible girar el sentit de les coses i dotar-se de capacitat per explotar, al servei de la cultura i de la llibertat, les immenses possibilitats democratitzadores que la societat telemàtica comporta.

En aquesta direcció, es fa inajornable la concurrència entre les polítiques públiques i les voluntats de creadors i productors de cultura. La posada en comú d'anàlisis sobre cada sector de l'activitat cultural, l'establiment acordat i l'impuls mancomanat de polítiques al servei d'objectius imaginatius, capaços de vincular els diversos nivells d'actuació necessaris: creació-producció, docència, difusió. El *Consell de les Arts i de la Cultura*, que els socialistes ens proposem de promoure, ha de ser la plataforma que articuli permanentment aquest diàleg i faci possible aquesta acció de conjunt.

2. ORDENAR I POTENCIAR L'EDUCACIÓ ARTÍSTICA

La LOGSE ha obert possibilitats prometedores perquè l'ensenyament obligatori jugui un paper decisiu en la formació de la sensibilitat artística dels infants. Caldrà preveure els mecanismes de suport necessaris perquè aquesta perspectiva docent pugui desenvolupar-se al màxim.

Pel que fa als estudis artístics superiors, la imprevisió del govern ha estat total. I és evident que aquesta és una qüestió cabdal per al futur de la creació i de la producció al nostre país. Caldrà normalitzar la docència artística a Catalunya, a partir de les realitats preexistents, i propiciar models de consens amb cada sector i amb les altres administracions implicades en cada cas. Aquesta és una de les grans apostes que cal fer perquè la nostra cultura tingui futur i incrementi el seu valor universal.

UN PAÍS SOLIDARI, UN PAÍS INTEGRADOR

1. REEQUILIBRAR ELS SERVEIS TERRITORIALS

L'imperatiu bàsic de democratització de la cultura passa, en bona mesura, per estendre en el territori les condicions materials que fan possible l'accés dels ciutadans a la cultura. Això comporta l'establiment planejat de serveis culturals bàsics proporcionats a les diverses poblacions i l'establiment dels mecanismes i els recursos destinats a alimentar-los i a articular-los en "sistemes nacionals". Això exigeix la concurrència i la cooperació dels diversos nivells de l'administració, cadascun des del seu àmbit competencial.

En aquest terreny, s'ha fet notar especialment la interferència immobiliària de les actuals lleis d'ordenació territorial i la necessitat de superar aviat aquesta situació.

Els "sistemes nacionals" que han de prendre forma de cap a cap del territori són els tres següents:

1. *Sistema de lectura pública*, capaç de dotar els ciutadans de vies immediates d'accés qualificat a la cultura i a la informació, tant local com universal.
2. *Sistema de difusió artística*, capaç de consolidar circuits estables de difusió escènica i musical per tot el territori i d'incidir en els processos de formació de la sensibilitat artística a l'ensenyament obligatori.
3. *Sistema de museus i patrimoni cultural*, capaç de reordenar els museus i el mapa d'arxius a Catalunya i de propiciar polítiques imaginatives de dinamització del patrimoni.

2. IMPULSAR EL GRESOL CULTURAL

La nostra tradició de "país de marca", de país de trànsit, ha dotat especialment els catalans com a societat oberta i integradora, com a societat-gresol. De manera que Catalunya té avui molt a oferir com a pauta per a l'Europa de les immigracions i dels conflictes ètnics i culturals. En matèria de cultura, cal preservar el principi segons el qual és catalana tota manifestació cultural que arrela a Catalunya, sigui nascuda aquí, hagi vingut de fora o se l'hagi inventada algú. Així ha succeït en el passat i així ha de ser en el present i en el futur.

I cal preservar també un altre principi: l'imperatiu d'unitat civil, amb la voluntat d'evitar la cristallització de qualsevol aïllament, tot propiciant el funcionament del nostre gresol cultural. El tot no pot ser la suma de parts estanques, sinó la fusió de totes elles. Des del govern, no sempre s'ha estat a l'altura d'aquesta tradició, com ho posa de manifest el plantejament aïllador al qual condueix la política clientelar o el plantejament excloent que es fa, per exemple, amb el Congrés de Cultura Popular i Tradicional.

VI. ELS CIUTADANS I LA QUALITAT DE VIDA

SEGURETAT PÚBLICA I JUSTÍCIA

1. SEGURETAT PÚBLICA

L'exercici de les llibertats cíviques necessita un marc de seguretat ciutadana que garanteixi aquestes llibertats i protegeixi els drets personals i col·lectius. Una política progressista de seguretat pública s'ha d'entendre fonamentalment des del vessant preventiu i, en segon terme, dissuasiu, i no únicament des de l'angle de la intervenció repressiva, necessària per a la salvaguarda dels ciutadans però no suficient.

D'altra banda, cal considerar que, quan tractem el problema de la seguretat, els paràmetres estadístics, tot i ser importants, no reflecteixen necessàriament la percepció que tenen els ciutadans sobre la qüestió. No n'hi ha prou amb disminuir el nombre de delictes. Cal, a més, incrementar el sentiment col·lectiu de protecció i seguretat.

Millorar la seguretat pública significa desenvolupar la prevenció i incrementar l'eficàcia de l'acció policial, però requereix també implicar al conjunt de la societat en aquests esforços.

Els socialistes ens proposem les mesures que assenyalen en els apartats següents:

1.1. Prevenció

Estimular, estructurar i coordinar una política de prevenció que integri les administracions als diferents nivells i els sectors socials i ciutadans més importants. Crearem el Consell Nacional de la Prevenció, dotat d'un fons que permeti desenvolupar programes concrets d'abast territorial, tal com fan els països europeus més avançats en aquesta matèria. Estimularem la constitució dels Consells Locals de Prevenció en aquells municipis que, per les seves característiques, ho requereixen, presidits per l'alcalde i integrats per les organitzacions veïnals de comerciants o d'altres de caràter ciutadà.

Aquests Consells Locals serviran per posar en comú programes i propostes d'actuació entre els representants de les forces de seguretat i les organitzacions socials. La seva missió serà articular coordinadament iniciatives i realitzar-les en els terrenys de l'ensenyament, els serveis socials, el tractament de les drogodependències, la política de joventut i de menors, les mateixes actuacions policials, etc.

1.2. Exercici de les competències

Exercir des del govern de la Generalitat les competències que li corresponen. En matèria estrictament policial, cal desenvolupar el següent:

a) *Enfortir el nivell local de la policia*, desenvolupant allò que està previst a la Llei de Coordinació de les Polícies Locals. Posar en marxa els mecanismes tècnics i operatius de suport logístic per facilitar l'actuació dels cossos municipals de policia, especialment en aquells municipis amb escasses dotacions. Propiciarem l'establiment de convenis amb els municipis que no disposin de policia municipal.

b) *Impulsar l'Escola de Policia de Catalunya*. Aquesta Escola elaborarà un programa de formació permanent de la policia autonòmica i de les polícies locals, establint un "pla de carrera" que prefiguri els mecanismes de promoció interna, d'accés als comandaments, d'especialització etc. D'altra banda, establim, d'acord amb la Junta de Seguretat de Catalunya i per mitjà de conveni amb el ministeri de l'Interior i Justícia, cursos de formació permanent per a les forces i els cossos de seguretat que prestin els seus serveis a Catalunya.

c) *Garantir una millor eficàcia de la policia autonòmica*. Després del desbloqueig de la Junta de Seguretat i dels importants acords entre el ministeri de l'Interior i Justícia i la Generalitat per al desplegament de la policia autonòmica en diferents comarques de Catalunya, caldrà avançar en un Cos de Mossos d'Esquadra més ben organitzat i preparat. Així mateix, coordinarem la seva actuació amb la resta de cossos policials, per tal d'impedir que operacions coincidents no s'entrebanquin mútuament. Establirem un marc positiu de relació amb la judicatura que permeti avançar en les funcions de policia judicial.

1.3. Coordinació de la policia a Catalunya

En aquest terreny, la principal preocupació serà l'eficàcia en l'actuació policial, sense caure en el parany de la confrontació o la competetivitat entre els diversos cossos. Un treball coordinat i de cooperació entre policia autonòmica, policies locals i policia de l'estat requereix la voluntat de les institucions de treballar plegats i l'establiment dels òrgans institucionals adequats.

La darrera etapa de la Junta de Seguretat de Catalunya ha de permetre impulsar plans de treball operatius i iniciatives concretes que permetin un millor aprofitament d'esforços i recursos, així com el desenvolupament progressiu i harmònic de les accions de seguretat ciutadana de l'administració de la Generalitat.

D'altra banda, impulsarem la constitució de les Junes Locals de Seguretat com a òrgans de coordinació dels cossos policials que actuen a nivell municipal.

1.4. Plans de Protecció Civil

En matèria de Protecció Civil, proposem fonamental les mesures següents:

- Desenvolupar plans específics de Protecció civil a nivell local i a nivell català.
- Prioritzar el Plaseqta (Pla de Seguretat de les indústries químiques de Tarragona), especialment en aquells aspectes que fan referència a la informació a la població.
- És imprescindible que arreu del territori existeixin plans detallats d'intervenció i inventari de recursos per fer front a eventuais problemes derivats de catàstrofes naturals o de grans accidents. Caldrà implicar en aquesta tasca les associacions municipalistes i establir un sistema estable de treball conjunt amb els serveis de Protecció civil dependents de l'Estat. En aquesta línia, serà necessària la col·laboració en l'aplicació del PENTA (Pla d'emergència nuclear de Tarragona), atès que la competència correspon a l'administració de l'Estat.

2. JUSTÍCIA I DRET

No hi ha dubte que, en aquests darrers anys, la preocupació per la situació de l'administració de Justícia ha estat una constant en molts sectors de la nostra societat. Per tant, la millora d'aquesta administració ha de ser un objectiu prioritari de qualsevol govern, i més encara de governs progressistes.

A Catalunya, aquesta situació s'ha agreujat a causa de l'elevat nombre d'assumptes que tenen les oficines judicials, jutjats i tribunals, així com la manca de personal o la situació de vacants o de provisionalitat en què es troben una part d'elles.

Durant aquests darrers anys s'han produït fets rellevants per al desenvolupament de l'administració de Justícia a Catalunya: la constitució del Tribunal Superior de Justícia, òrgan màxim de la magistratura a Catalunya, ha significat la recuperació d'una institució pròpia; el traspàs de competències dels mitjans materials de l'administració de Justícia a Catalunya; la sentència del Tribunal Constitucional sobre la Llei Orgànica del Poder Judicial i de la Llei de Demarcació i Planta Judicial...

La recent modificació de la Llei Orgànica del Poder Judicial també contribuirà al desenvolupament d'una administració de Justícia més arrelada a les comunitats autònomes i a la Constitució.

En aquesta nova etapa, els socialistes portarem a terme una política que ens permeti assolir el grau més elevat de competències d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, per fer possible una gestió de l'administració més propera als ciutadans i pal·liar els dèficits històrics que té a Catalunya.

En aquesta línia formularem un programa anual que serà sotmès a l'aprovació del Parlament.

2.1. Tribunals i planta judicial a Catalunya

2.1.1. El mapa i la planta judicial a Catalunya

El Parlament aprovarà una llei de capitalitat dels partits judicials ubicats al territori de Catalunya.

2.1.2. Gestió de recursos de personal

En relació amb aquesta matèria, la Generalitat desplegarà una acció que reforci la vinculació del personal judicial al territori de Catalunya.

En aquest sentit propugnem crear un sistema que permeti, d'acord amb el Consell General del Poder

Judicial i allò que estableixi la Llei Orgànica del Poder Judicial, institucionalitzar la promoció de jutges, magistrats i altre personal judicial vinculats a la realitat social catalana.

Seràn exercides totes les competències estatutàries reconegudes, per tal d'aconseguir en tot moment la plena provisió de totes les places vacants, instant les corresponents convocatòries i vetllant perquè en tot cas siguin exigits el requisits de coneixement del dret propi de Catalunya i de la seva llengua.

S'accelerará el traspàs del personal de l'administració de Justícia a Catalunya a la Generalitat, tenint en compte els deures i les obligacions dels treballadors.

2.1.3. Gestió de recursos materials

Caldrà iniciar un pla de modernització i millora del funcionament de l'oficina judicial, dotant-la dels mitjans necessaris perquè pugui complir la seva funció.

2.1.4. La normalització de la llengua catalana a l'administració de justícia

Els socialistes vetllarem pel compliment estricte dels drets i deures que corresponen al personal de l'administració de Justícia i de tots els ciutadans, en relació amb la utilització del català com a llengua cooficial i pròpia. Esmerçarem tots els mitjans possibles a fi de facilitar a tot el personal el coneixement de la llengua catalana, així com dispositius suficientment àgils per a la traducció al català o castellà de les actuacions o documents judicials quan s'escaigui.

2.2. Mesures legislatives

Els socialistes presentarem al Parlament un conjunt de projectes legislatius concrets, tant en l'àmbit civil com en el processal i administratiu.

En matèria de dret civil, la darrera legislatura ha representat una aturada en el procés de modernització del Dret Català, atès que el govern de la Generalitat solament ha presentat un únic projecte de llei davant el Parlament.

Per tant, la tasca de modernització del dret civil català ha de ser un dels objectius prioritaris d'un govern de progrés. En aquesta línia caldrà modificar alguns aspectes de la Compilació, així com algunes lleis especials aprovades en les anteriors legislatures.

El Dret Civil Català, respectant la seva important tradició jurídica, haurà d'adaptar-se als canvis que ha anat experimentant la societat catalana, a fi de tenir els instruments legals adequats a la nova situació.

Per això, més concretament, caldrà aprovar una Llei que contempli el reconeixement legal de les parelles de fet, per tal de tenir en compte les noves necessitats familiars en una societat més plural.

Així mateix, presentarem un projecte de llei que modifiqui els preceptes de la Compilació de Dret Civil de Catalunya que contenen, encara avui, disposicions discriminatòries de la dona (tals com el dot i figures afins) o dels fills.

També caldrà modificar la Llei del règim econòmic del matrimoni, per tal que incorpori més correccions al règim de separació de béns.

Respecte a la política de menors, impulsarem la legislació vigent referida a l'atenció i protecció dels infants i adolescents, farem més racionals les polítiques de prevenció, tractament i reinserció de la delinqüència i impulsarem els sistemes de mediació que ajudin a avançar cap a una política menys judicialitzada.

En la perspectiva d'un govern de progrés, propugnem igualment l'aprovació d'un conjunt de projectes que tornin a situar la facultat legislativa del Parlament en l'avantguarda del Dret i de la seva realitat social: una Llei d'Arrendaments Rústics, una Llei de Protecció del Comprador Immobiliari, una llei reguladora de l'exercici de determinades professions titulades, lleis que desenvolupin les competències de la Generalitat en matèria d'associacions de caràcter docent, cultural, artístic, benèfic o assistencial...

3. POLÍTICA PENITENCIÀRIA

L'acció dels socialistes en matèria de política penitenciària tindrà l'objectiu fonamental de crear les condicions materials i socials més favorables per tal de garantir que el sistema penitenciari serveixi èticament per a la reeducació i reinserció social de l'intern.

3.1. Crear les infraestructures necessàries

A causa de la massificació, una bona part de la població reclusa es troba en unes condicions penoses de vida. Aquesta situació fa impossible de dur a terme els processos de tractament establerts per la normativa vigent, a la vegada que constitueix un atemptat a la dignitat de les persones. Posar remei a aquest estat de coses és la prioritat principal de la política penitenciària dels socialistes.

En aquest sentit, establim de seguida un Pla de construcció de nous centres per a la creació de 3.000 noves places. Es traslladaran del seu actual emplaçament les presons de joves de la Trinitat, d'homes (Model) i de dones (Wad-Ras). S'habilitaran o es crearan establiments adequats per acollir els joves delinqüents de 16 a 18 anys.

3.2. Millorar les condicions existents

Es procedirà a millorar les condicions de vida existents als actuals centres i es centraran les actuacions en la millora de la sanitat i higiene, la seguretat, el tractament de drogodependències, el control de l'entrada d'estupefaents i les activitats recreatives, culturals i esportives.

3.3. Adequar el tractament penitenciari

El tractament penitenciari és el conjunt d'accions individualitzades sobre el penat amb la finalitat d'apartar-lo de la reincidència i afavorir la seva reinserció social. És el repte essencial d'una política penitenciària moderna. Si al final del tractament l'intern és capaç de dur una vida sense delictes i subvenir a les seves necessitats, el sistema penitenciari haurà fet un gran servei a l'individu i a la societat.

Per tal d'aconseguir el major grau d'eficàcia en el procés de reinserció i reeducació, els socialistes ens proposem de dur a terme les actuacions següents:

- Reforçar els equips d'observació i tractament, de cara a garantir que les seves progressions de grau es tractin puntualment i que l'intern estigui en tot moment assabentat de la seva situació.
- Incrementar els equips de psicòlegs per permetre el coneixement científic de la personalitat de cada intern.
- Impulsar l'organització del treball penitenciari a tots els nivells, ja que el considerem l'instrument fonamental de tot el procés de reinserció social de l'intern. S'impulsarà també la creació de llocs de treball exteriors als recintes penitenciaris i es crearan cooperatives de treball, mitjançant convenis de col·laboració amb altres institucions i entitats socials.
- Procedir a la construcció de 500 noves places de règim obert per tal que tot intern que reuneixi les condicions exigides pugui accedir sense retard a aquest tipus d'establiment.

3.4. Articular una política de personal d'acord amb les necessitats

En matèria de política personal, les actuacions aniran encaminades a augmentar la seguretat dels funcionaris de servei interior; a donar suport a l'activitat sindical; a ampliar les actuals plantilles; a reduir el percentatge d'interins. Mereixeran especial atenció la formació i reciclatge del funcionari, l'aplicació del catàleg de llocs de treball i la provisió de llocs de treball amb participació sindical, per tal d'assegurar una promoció professional lliure d'eventualitats. Es crearà l'Escola de Formació per a Personal de les Institucions Penitenciàries.

3.5. Promoure una política de prevenció

Existeixen factors circumstancials i ambientals que influeixen en certs comportaments delictius. Una política penitenciària moderna no pot limitar-se a allò que passa exclusivament dins les parets de les presons. Per això, els socialistes endegarem una política concertada d'actuació en certs barris marginats de les grans ciutats, en matèria d'habitatge, de serveis socials i educació. En el mateix sentit, crearem una xarxa ben travada d'assistència als encarcerats i als seus familiars, coordinadament amb les institucions públiques i privades.

3.6. Millorar la situació de les dones recluses

Els darrers anys la població penitenciària femenina ha experimentat un creixement molt accentuat. Aquesta circumstància ha agreujat la situació de massificació en què viuen les dones. Les mares amb infants

a càrrec han de ser allotjades en establiments especials separats dels grans centres penitenciaris. Es constituïran també les seccions obertes de mares amb infants, en habitatges integrats als barris.

3.7. Atenció a les víctimes de delictes

Per tal de proporcionar a les víctimes d'un delictes l'assessorament legal i l'atenció psicològica, emocional i social que necessiten, es crearà el Servei d'Atenció a les Victimes de Delictes, en el marc d'un programa que ha de contemplar la seva implantació a tot el territori.

EL DRET A LA SALUT

1. LA SALUT, EL MILLOR CAPITAL

Per a la major part de persones, la salut constitueix el seu millor capital, i la malaltia una limitació que priva de gaudir de la vida, impedeix el treball i comporta un trasbals en l'entorn personal i familiar.

1.1. La protecció de la salut, un dret dels ciutadans

La malaltia comporta sofriment i incertesa. Això ha fet que, al llarg del temps, en els països del nostre entorn, la protecció de la salut s'hagi anat configurant com un dret bàsic de tots els ciutadans. Les situacions de necessitat i les desigualtats han comportat una exigència en aquest sentit, i els poders públics han anat generalitzant unes prestacions sanitàries per atendre el conjunt dels ciutadans. La defensa de la protecció de la salut com un dret dels ciutadans, i la consegüent generalització de prestacions públiques, no ha estat fàcil. Constitueix una fita i un objectiu tradicional de les formacions reformadores i progressistes, en l'intent de mirar de garantir a tothom una atenció sanitària digna, de manera general, igual i gratuïta.

A Catalunya, la protecció de la salut és un principi universal. La Constitució espanyola recull el principi de protecció del dret a la salut i l'Estatut d'Autonomia dota la Generalitat de competència exclusiva en matèria de salut, alhora que diposita la capacitat decisòria en mans del govern.

1.2. Salut per a tothom

Durant molt de temps, el principal objectiu ha estat aconseguir un sistema sanitari accessible realment per a tots, i que el nivell d'atenció sanitària fos el mateix per a qualsevol ciutadà. Aquest esforç s'ha materialitzat principalment en l'extensió universal de la cobertura sanitària, la modernització de les tècniques mèdiques i la capacitat d'intervenir davant les malalties que afecten la població per mitjà dels serveis sanitaris públics.

Com a resultat de l'acció del sistema sanitari públic, la introducció de nous hàbits en la població, la informació sanitària en general més a l'abast, i altres causes, podem dir que, avui, gaudim d'uns nivells de salut progressius, i que els nivells de salut de la població són millors que els dels darrers anys. Hem aconseguit de viure més anys, i més sans. La mortalitat infantil ha descendit, l'esperança de vida ha crescut, les malalties de caràcter infeccios han disminuït, i s'ha produït la pràctica desaparició de diferents malalties susceptibles de vacunació com la diftèria, la poliomelitis, el xarampió, la verola o el tètanus.

1.3. Subsisteix un repte de qualitat, adaptació i amplitud

Totes aquestes consecucions s'han produït de manera paral·lela als països del nostre entorn, en els quals també existeix un sistema sanitari públic i universal. Si bé podem dir que el sistema sanitari de Catalunya ha cobert els nivells indispensables d'homologació amb els països del seu entorn i amb els requeriments més bàsics recomanats per la Organització Mundial de la Salut, cal dir que subsisteix un repte essencial de qualitat, adaptació i amplitud.

Tal com succeeix a la resta d'Espanya i als països veïns, Catalunya s'enfronta a un ràpid augment de

les demandes d'assistència sanitària. Aquest fenomen s'explica fonamentalment per la universalització efectiva de l'assistència a tots els ciutadans, l'envelliment progressiu de la població i el repte de les malalties amb mortalitats més notables —com el càncer, les cardíoc-vasculars, els traumatismes derivats dels accidents, la sida, i altres—. I, també, per la major preocupació que els ciutadans mostren pel seu benestar físic i la seva salut.

1.4. Millorar el sistema sanitari

Aquestes circumstàncies, manifestades de manera més acusada a mesura que avança la dècada, comporten la necessitat d'aprofitar millor els recursos disponibles, optimitzar-los i adaptar-los a les noves necessitats. I en aquest sentit cal perfeccionar l'actual sistema públic, si volem continuar garantint la protecció del dret a la salut de tothom, qualsevol que sigui el seu origen, residència o nivell social. I també cal comptar amb la resta de possibilitats que conté el sistema sanitari dependent dels ens mutuels, religiosos o privats, amb una funció de complementarietat.

1.5. Atendre les noves necessitats

La sanitat pública de Catalunya ha de poder garantir que, davant la malaltia, el ciutadà sigui atès degudament, amb diligència i amb agilitat, sigui quina sigui la seva situació i pronòstic. I també ha de poder garantir una lluita efectiva contra les malalties des d'un punt de vista general de salut pública, d'acord amb les noves necessitats que es manifesten, constituint una garantia i seguretat per a tothom.

Per a aquests objectius, diferents aspectes del sistema sanitari han de ser notablement millorats i adaptats de nou. Per exemple, en el terreny de l'atenció primària, cal promoure canvis per aconseguir una atenció àgil i eficaç, adaptada a les noves demandes i especialitats. I, en el terreny de l'atenció sociosanitària, cal ampliar llits en règim d'hospitalització de llarga estada, i crear formes d'atenció individualitzada i domiciliària que permetin una correcta atenció de les persones amb edats avançades o que no poden valdre's.

1.6. Evitar involucions

Algunes formacions polítiques del conjunt europeu han intentat iniciar processos de desmantallament del sistema sanitari públic per reorganitzar-lo en base a cobertures parcials i prestacions derivades de l'oferta privada. Aquestes situacions han generat problemes i tensió social. La renúncia al concepte d'universalitat i a la garantia de l'atenció pública comporta desigualtat, desprotecció i profunda preocupació davant l'adversitat de la malaltia.

Igualment, d'altres forces, sense qüestionar el fons obertament, utilitzen llenguatges ambigus a l'hora de garantir la universalitat i l'obligatorietat de contribuir al sistema sanitari públic, des dels pressupostos públics i des del règim general de la Seguretat Social.

1.7. Compatibilitzar avenços amb una major racionalitat econòmica

Per tot això, cal reiterar que els socialistes ens proposem aprofundir les consecucions del sistema sanitari, públic, universal i gratuït, mirant d'avançar en una nova etapa de desenvolupament dels serveis sanitaris al nostre país, adaptant el sistema a les noves demandes i necessitats, i als canvis poblacionals, qualitatius i epidemiològics que es manifesten els darrers anys en què vivim.

Ens proposem igualment compatibilitzar aquest camí de millora i adaptació de serveis amb els objectius d'una major racionalitat econòmica, control de despeses i una administració més eficaç i productiva.

1.8. El Servei Català de la Salut

El Servei Català de la Salut ha de garantir que l'assistència sanitària i la salut pública estiguin assegurades en tot el territori. En aquest sentit, cal completar la reforma de l'organització territorial en regions, sectors i àrees bàsiques, que és una condició prèvia per assegurar que els serveis es presten realment.

Les fites bàsiques del Servei Català de la Salut han de centrar-se en la prevenció i promoció de la salut, l'assistència de la malaltia i la rehabilitació i reinserció social dels malalts.

Els centres d'atenció primària i els hospitals han de millorar la seva imatge i el seu funcionament per superar definitivament ineficàcies i descoordinacions, posant-se a l'alçada d'un bon nivell tècnic de prestacions. Cal reduir els tràmits, que la relació entre professionals i usuaris estigui presidida per la mútua

correcció, que la informació sigui comprensible per als usuaris, i que els temps d'atenció siguin els adequats.

La implicació ciutadana en els òrgans de direcció i participació del Servei Català de la Salut ha de contribuir igualment a millorar el seu funcionament. Cal que professionals i usuaris participin activament en la presa de decisions tendents a millorar la qualitat dels serveis. L'elaboració i desenvolupament de Plans de Salut de regions i sectors sanitaris pot ser una oportunitat per fer efectiu el principi de participació en el sistema sanitari.

2. MESURES DE GOVERN

2.1. Noves prestacions sanitàries

Introduïrem l'odontologia integral —inclosa l'ortodòncia—, així com l'òptica, en les prestacions ordinàries del sistema sanitari públic, per als nens i joves en edat escolar fins als 18 anys.

2.2. Impulsar l'atenció primària de salut

— *Reformarem els serveis d'atenció primària* per transformar-los en un nivell assistencial ben dotat i bàsic en el sistema sanitari. Estendrem la reforma dels centres d'atenció primària a la totalitat del territori, *arribant al 100% de cobertura*, durant els pròxims quatre anys. La reforma es basarà en la millora de l'organització i funcionament dels centres, el foment de la prevenció i promoció de la salut, el suport al metge de capçalera, facilitar la lliure elecció de metge, la implantació de la cita prèvia, un tracte individualitzat i la potenciació de la visita domiciliària, les urgències primàries i el suport social als usuaris, de manera que es pugui aconseguir una millora notable de la qualitat dels serveis.

— *Prioritzarem especialment la implantació de la reforma de l'atenció primària en les comarques més deprimides i sanitàriament desassistides.*

— *Millorarem el tracte que reben els usuaris. Amb aquest objectiu, elaborarem un codi de funcionament de l'atenció primària que reculli els drets i deures dels usuaris i un conjunt de normes elementals d'organització i funcionament a l'abast de tots els professionals i usuaris.*

— *Impulsarem el protagonisme, formació i situació laboral dels metges de capçalera, que han d'esdevenir la referència bàsica d'atenció i orientació dels malalts en la utilització del sistema sanitari.*

— *Promourem tant com sigui possible la personalització de l'atenció amb un tracte individualitzat. Elaborarem un cens general de beneficiaris del sistema sanitari, i implantarem la targeta sanitària individual.*

— *Facilitarem als usuaris del sistema sanitari l'exercici del seu dret a la lliure elecció del metge entre els adscrits al seu propi sector. En el marc d'una regulació, facilitarem igualment accés a l'atenció mèdica en altres sectors sanitaris quan calgui.*

— *Generalitzarem el règim de cita prèvia per a la medicina general, en tots els centres d'atenció primària, i per a les especialitats, en els centres de suport a l'atenció primària i en les consultes externes dels hospitals.*

— *Vetllarem per una bona informació i atenció en la visita mèdica i incrementarem el temps per visita. Impulsarem l'organització d'arxius d'històrics clíniques.*

— *Impulsarem actuacions adreçades a millorar la selecció de medicaments, desenvolupant sistemes de farmacovigilància i programes de formació i assessorament farmacèutic continuats als professionals.*

— *En el marc de la cobertura de cada centre d'atenció primària, potenciarem els consultoris municipals amb un objectiu de proximitat i per garantir l'atenció primària en tot els nuclis urbans i zones rurals.*

2.3. Modernització dels serveis hospitalaris

— *Assegurem l'assistència hospitalària en l'àmbit territorial del sector. Modernitzarem els centres hospitalaris i els dotarem d'autonomia de gestió, millorant el seu funcionament intern i la coordinació amb l'atenció primària.*

— *Reduirem les llistes d'espera de les especialitats, especialment les quirúrgiques, mitjançant una efectiva coordinació d'hospitals entre si, i entre els hospitals i els corresponents centres d'atenció primària, promovent la presència laboral d'especialistes i afavorint l'ús d'instal·lacions en horaris de tarda.*

— Realitzarem un esforç inversor en els territoris que disposin d'una xarxa hospitalària deficient, mirant de mantenir l'equilibri territorial de l'oferta hospitalària pública, i de garantir la igualtat de tracte dels usuaris.

— Elaborarem un pla d'inversions per a tecnologia mèdica bàsica i complexa, a aplicar en cada hospital segons les especialitats i funcions previstes en els plans de salut.

— Propiciarem una acció hospitalària de conjunt dels diferents hospitals públics i concertats, mirant d'assolir objectius sanitaris i econòmics del conjunt, formes de concertació i finançament homogènies i racionals, i garantir la continuïtat i la major racionalitat de la xarxa hospitalària.

— Propiciarem un procés de descentralització de la gestió dels hospitals, dotant-los progressivament de personalitat jurídica i autonomia financera, amb objecte de millorar la gestió, evitar duplicitats, incrementar la qualitat, optimitzar recursos i aconseguir resultats homologables.

— Desenvoluparem formes assistencials alternatives a l'hospitalització tradicional com l'hospitalització de dia, la cirurgia ambulatoria i l'atenció domiciliària.

— Promourem una millor habitabilitat hotelera dels hospitals, una millor informació a l'usuari i les seves famílies sobre els aspectes relacionats amb la pròpia assistència, la difusió d'un règim de drets i deures de l'usuari i, especialment, un tracte humà, atent i afectuós.

— Mentre la reforma de l'atenció primària no permeti una absorció més significativa d'urgències de caràcter primari, dotarem els hospitals amb grans serveis d'urgències i problemes de saturació amb equips territorialitzats d'urgències primàries. Aquests equips de suport tindran una funció complementària i de descongestió dels serveis d'urgències hospitalaris.

2.4. Prioritzar els serveis sociosanitaris, especialment els adreçats a la tercera edat

— Ampliarem la dotació de llits sociosanitaris per atendre malalties i situacions derivades de processos crònics. Durant els pròxims quatre anys, doblarem els efectius de llits per malalts crònics amb necessitat d'estades llargues, passant dels 4.300 llits disponibles actuals a 8.000 llits.

— En col·laboració amb les administracions competents, facilitarem l'habilitació de places residencials que integrin formes d'atenció sanitària, adreçades a persones amb edat avançada que no puguin resoldre la seva situació social i de salut d'altra manera. Promourem la supervisió i adaptació sanitària de les places residencials ja existents.

— Promourem que les malalties incurables comptin amb un tractament addicional al purament assistencial, per tal de facilitar la vida dels malalts fins al traspàs: programes de cures pal·liatives per reduir substancialment el dolor, programa de suport psicològic i obtenció de col·laboració de les famílies. El tractament ha de permetre una mort digna i en el moment més convenient, des d'una consideració humanista de la vida.

— Alternativament al règim de residències, fomentarem la col·laboració amb les administracions que gestionen els serveis socials, amb objecte de potenciar significativament formes d'assistència domiciliària. Aquestes formes, adreçades bàsicament a persones amb edats avançades o impossibilitades, han de permetre el tractament dels malalts i el seu seguiment en el domicili i entorn familiar.

— Promourem programes de sensibilització per millorar les actituds envers les persones amb edats avançades, i assumir una relació de solidaritat, de comprensió i de suport. Igualment, respecte les persones que pateixen malalties cròniques o que no es poden valdre.

2.5. Actuacions específiques d'assistència sanitària

— Desenvoluparem els serveis de salut mental en el marc del contingut del Pla de Salut Mental, i promourem la plena integració en el marc del sistema sanitari. Promourem la consolidació dels serveis primaris de salut mental projectant-los sobre una cobertura del 100% de població. Ampliaran les seves funcions de prevenció i treball comunitari i actuaran de suport especialitzat dels centres d'atenció primària. Així mateix, promourem la transformació dels hospitals psiquiàtrics en centres especialitzats d'atenció sociosanitària.

— Donarem un nou impuls a la lluita contra les drogues i les seves conseqüències socials. Doblarem els recursos que actualment es dediquen a la prevenció, tractament i rehabilitació de toxicòmans, tant en el vessant social com en el sanitari. Es tracta de fer un esforç significatiu. La prevenció serà el nostre objectiu

fonamental. Igualment combatrem les pràctiques socials rebutjables enfront de la drogaddicció. L'educació i la prevenció constitueixen la clau decisiva per abordar aquest problema, sense oblidar tanmateix la necessitat de millorar substancialment l'atenció sanitària i la qualitat de vida dels afectats.

— Generalitzarem els serveis de planificació familiar, amb funcions de prevenció, assistència i treball comunitari, projectant-los sobre el 100% de cobertura de la població, en els termes que estableix la llei. Impulsarem l'acció externa dels centres, en especial cap al sector educatiu. Introduïrem programes especialitzats d'informació per als joves. Els serveis de planificació familiar actuaran de suport especialitzat dels centres d'atenció primària. S'implantaràn programes de formació permanent per als professionals dedicats a la planificació familiar.

— Millorarem la qualitat de vida dels malalts amb insuficiència renal crònica, per mitjà dels processos de transplantament de ronyó i la millora de l'hemodiàlisi per als malalts que no siguin tributaris de transplantament.

— Impulsarem un programa d'hemotràpia global i eficaç, que incrementi la taxa d'autoabastament de sang per a les necessitats sanitàries de Catalunya. La recaptació, el fraccionament i l'obtenció d'hemoderivats han d'estar garantits amb la corresponsabilitat de les administracions competents.

— Desenvoluparem la Llei d'Ordenació Farmacèutica incorporant a les oficines de farmàcia formes d'atenció més intensives i promovent l'educació en l'atenció primària de salut, amb l'objecte d'aconseguir un ús progressivament més racional dels medicaments. Propiciarem un règim de col·laboració amb la indústria farmacèutica i amb els col·legis professionals en aquest sentit. Impulsarem un sistema d'informació periòdica per als metges dispensadors de receptes sobre medicaments, així com d'informació a la població sobre l'ús adequat. Impulsarem un sistema de farmaco-vigilància per controlar els efectes indesitjats dels medicaments. Col·laborarem per possibilitar que la indústria farmacèutica tingui uns nivells de rendibilitat, competitivitat i d'aportació al sistema de salut que siguin compatibles amb les necessitats de salut de la població, les disponibilitats pressupostàries i les polítiques farmacèutiques de la Unió Europea.

— El Servei Català de la salut determinarà els programes de transplantament i d'alta complexitat quirúrgica en funció de les necessitats de la població, d'uns protocols sanitaris i dels recursos disponibles. El Pla de Salut de Catalunya inclourà els indicadors i condicions necessàries per a l'aplicació d'aquestes tècniques.

— Impulsarem un sistema globalitzat d'atenció d'urgències sanitàries i emergències mèdiques de la població, que pugui prestar la primera atenció en qualsevol indret del territori i organitzar la derivació al centre hospitalari més adient. Impulsarem que cada sector sanitari disposi d'un equip responsable i director de les urgències, catàstrofes i emergències del seu territori. Els accidents de carretera han de poder ser atesos en pocs minuts, i en perfecta coordinació amb l'hospital de referència. Impulsarem una relació àgil amb els serveis de protecció civil, policia i bombers.

— Lluitarem prioritàriament contra les malalties oncològiques i cardíaco-vasculars, que constitueixen les primeres causes de mortalitat. Promourem la informació sanitària, la modificació d'hàbits vitals i la introducció de controls periòdics per prevenir situacions de malaltia. Aquestes actuacions les adreçarem principalment als grups de població amb més risc i promourem la creació de centres especialitzats amb l'objectiu d'emetre informació rigorosa sobre prevenció i tractament, d'investigar i de formar professionals especialitzats.

— L'aparició de la Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida (SIDA) ha comportat un problema important de salut pública a moltes zones del món. Mentre no es disposi d'agents terapèutics, i de vacunes, la prevenció és l'eina adequada per a combatre-la. En l'origen i el desenvolupament d'aquesta malaltia hi ha unes connotacions socials evidents. Es parla alhora de sexe, droga, prostitució, marginalitat, malalts incurables, por. Totes aquestes manifestacions condueixen a la recreació social d'antics postulats encara vigents, en els quals la consideració dels conjunts humans aparta i deixa fora els individus o col·lectius de persones, els fets i relacions socials dels quals no s'ajustin perfectament a les normes establertes. En aquest terreny les nostres actuacions seran aquestes:

— Posarem en funcionament programes de prevenció adequats, implicant en la seva planificació i aplicació el conjunt dels organismes públics i de les organitzacions no governamentals. Insistirem en la necessitat de protegir els drets de la persona i la dignitat humana.

— Donarem a la població una informació real i veraç que no sigui ni alarmista ni sensacionalista, fent

noves i constants campanyes d'informació-educació per tal que els ciutadans prenguin les mesures preventives convenients.

— Escoltarem la veu dels afectats: cal fer-ho si no volem crear una nova marginació social. Aquestes persones es troben sovint amb deficiències o mancances personals i socials que no són tingudes sempre en compte.

— Farem també una estadística actualitzada que permeti avaluar el nombre de malalts i contagiats asimptomàtics a Catalunya.

— Promourem una bona informació entre els joves i els grups juvenils per posar a la pràctica les mesures preventives adequades.

— Potenciarem que els centres de planificació familiar donin informació i assessorament a la població sobre la Sida.

— Fomentarem que els programes existents a Catalunya sobre la droga facin una autèntica revisió de la seva actuació i tinguin present aquesta malaltia.

— Farem un estudi de la situació de la prostitució a Catalunya i de les seves condicions, i portarem a terme una campanya específica de prevenció i educació adaptada a aquest sector de la població.

— Incrementarem la labor sanitària als centres penitenciaris on hi ha moltes persones afectades per virus de la Sida. Insistirem en la seva prevenció i atenció.

— Lluitarem per despertar la solidaritat dels ciutadans enfront de la Sida. Cal, doncs, proclamar i fer vigents els drets dels malalts de la Sida i dels seropositius.

2.6. Promoure la prevenció i promoció de la salut

— Col·laborarem amb els governs locals en l'elaboració de programes de prevenció i promoció de la salut per a les diferents etapes de la vida de les persones: per a la salut materno-infantil, per a la salut escolar (vacunacions, salut buco-dental, drogodependència juvenil), per a la salut de grups de risc (diabetis, hipertensió, tabaquisme, alcoholisme, obesitat). Impulsarem actuacions amb l'objectiu de promoure *canvis en el hàbits de vida i en les conductes de risc cap a formes més saludables*.

— És una condició necessària per a la bona salut dels ciutadans que existeixi *un alt nivell d'informació i educació sanitària*. Propiciarem el desenvolupament de programes informatius per mitjà de publicacions, dels mitjans de comunicació i de la mateixa xarxa assistencial; id'educació escolar, en col·laboració amb la xarxa educativa i l'associacionisme ciutadà.

— Potenciarem *el règim de vacunacions i farem més exhaustives les cobertures* per a un millor control de les malalties susceptibles de vacunació. Prioritzarem les vacunacions escolars. Introduïrem règims de vacunació progressiva en grups de risc, especialment per prevenir els efectes de la grip i de l'hepatitis. Així mateix, ampliarem els mitjans disponibles per al control de la tuberculosi.

— Impulsarem un *règim de prevenció de la salut materno-infantil*. Ampliarem la cobertura de les proves referides a la prevenció de la subnormalitat. Dotarem els centres de planificació familiar perquè puguin desenvolupar aquestes actuacions.

— Promourem actuacions informatives i educatives *contra l'ús del tabac* i la seva promoció pública, i previndrem dels seus efectes sobre la salut. Impulsarem iniciatives legislatives de caràcter limitatiu en aquest sentit.

— Promourem actuacions informatives i educatives per a la *limitació del consum d'alcohol* i previndrem dels seus efectes sobre la salut. Les adreçarem especialment a la població jove. Impulsarem així mateix iniciatives legislatives de caràcter limitatiu en aquest sentit.

— Promourem l'*impuls de la salut laboral* i aplicarem les recomanacions dels organismes internacionals en aquest terreny. Basarem les actuacions en la detecció de riscos, la prevenció de malalties i accidents laborals, la informació als treballadors i empresaris i la supervisió de les condicions de treball.

UN COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE LES PERSONES

1. LA DESIGUALTAT SUBSISTEIX

És evident que la subsistència de la desigualtat d'oportunitats entre els homes i les dones té la seva arrel en les estructures socials i, per tant, per afrontar-les i trobar-hi solucions cal un enfocament polític global.

Estem vivint una etapa de canvis socials i ideològics molt profunds, amb importants convulsions dels sistemes econòmics que obliguen a tenir present la gradual i múltiple incorporació de les dones a totes les esferes socials.

El procés d'incorporació de les dones al treball productiu, en la mesura que trenca el seu paper tradicional de responsables exclusives del treball privat, implica un canvi en els antics models de comportament i exigeix la corresponsabilització en el treball privat, de manera que l'entrada de les dones en el món productiu no ha de comportar, ni dobles responsabilitats ni renúncies obligades a la vida privada.

Nosaltres reafirmem la nostra convicció que les dones són un col·lectiu fonamental en la construcció del país, i que el moviment feminista ha estat i és un motor d'impuls dins les polítiques democràtiques i progressistes.

Reconeixem la importància de les contribucions que han fet les dones en les activitats econòmiques, com també en la vida social i cultural. Partim del principi d'un repartiment equitatiu de les tasques familiars i socials entre homes i dones, i el nostre compromís és dur a terme una acció de govern que garanteixi la cura dels infants i la gent gran, l'educació, la salut i els serveis socials per a tothom.

2. LA RESPOSTA DE L'ADMINISTRACIÓ

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el seu article 9.27, determina que correspon a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria de promoció de les dones.

La Llei 11/89 del 10 de juliol va crear l'Institut Català de la Dona, organisme autònom amb dependència orgànica de la Presidència de la Generalitat, i que té com a objectiu l'impuls i la coordinació de les accions de govern en la promoció de la igualtat de drets i la no discriminació entre homes i dones.

El Decret 194/90, del 30 de juliol, preveu el desplegament del Consell Nacional de Dones de Catalunya, com l'òrgan consultiu de l'ICD, la qual cosa implica la integració a la realitat institucional de representacions de les entitats catalanes que treballen en programes a favor de la igualtat d'oportunitats de les dones. Aquest organisme hauria de fer real la comunicació entre l'ICD i l'a societat civil catalana.

L'Institut Català de la Dona ha destinat els seus recursos pressupostaris bàsicament a activitats de lluitament i de campanyes d'imatge, deixant al marge de la seva atenció tant les administracions locals (veritables agents capdavanters en els programes per la igualtat) com a les associacions, entitats i col·lectius que treballen amb un suport institucional pràcticament nul.

3. UN OBJECTIU CENTRAL

En la perspectiva d'un model alternatiu de govern a la Generalitat de Catalunya, és evident que l'objectiu central que cal proposar-se és la plena participació de les dones en tots els àmbits de la vida social: al govern, a les organitzacions no governamentals, a la política i a Europa, entre d'altres.

3.1. Al govern

Aquest és un dèficit evident. Cal resoldre'l amb la incorporació de conselleres, com també de dones en altres llocs de responsabilitat i execució política.

Cal crear un veritable àmbit de consulta, participació i seguiment dels plans per la igualtat. Aquest àmbit ha de tenir presència de representants de tot el teixit associatiu de Catalunya i de les administracions locals, per tal que el Pla que s'elabori amb el consens de tothom (administració i societat civil) respongui realment a les necessitats i les capacitats de Catalunya.

3.2. A les organitzacions no governamentals

Cal fomentar la participació de les dones en el moviment associatiu i impulsar-ne la consolidació, amb mesures com les següents:

- Incrementar els recursos de les associacions i donar suport efectiu a la seva tasca.
- Fer programes d'assessorament i suport en l'organització d'activitats i disseny de programes.
- Subvencionar les seves activitats.

3.3. A la política

Cal fer campanyes de sensibilització a través dels mitjans de comunicació i també amb material divers, per tal de promoure la major participació política de les dones.

3.4. A l'economia

Un dels eixos de les polítiques per a la igualtat és reduir les taxes d'atur de les dones, utilitzant tots els mecanismes necessaris que afavoreixin avançar en la integració i participació en el mercat de treball. A tal fi proposem:

- Fer una política més activa d'informació, coordinant tots els recursos laborals i de formació a l'abast.
- Estimular la presència de les dones en sectors laborals nous o no tradicionals.
- Adaptar l'organització de programes formatius a les necessitats de dones amb responsabilitats familiars.
- Promoure la formació de dones a les empreses.
- Estendre les polítiques d'acompanyament en el procés de recerca d'ocupació.
- Estimular l'activitat emprenedora de les dones mitjançant una xarxa de recursos formatius.
- Impulsar un Pla d'Actuació orientat a propiciar un repartiment de responsabilitats familiars entre dones i homes, que afavoreixi la creació de recursos per a l'atenció de la família i l'adequació i racionalització d'horaris entre treball, escola, carrer, etc.

3.5. A Europa

Incrementarem les relacions amb els programes europeus adreçats a la promoció de les dones, facilitant informació àmplia i sistemàtica de les directrius i programes a persones, col·lectius i a la resta d'administracions. La Generalitat, i en nom d'ella l'Institut Català de la Dona, actuarà com a administració impulsora que facilita recursos i gestions.

Avui s'obre una nova perspectiva en la qual ja no es tracta solament de reivindicar la plena incorporació de les dones als assumptes públics sinó que es tracta, sobretot, d'aconseguir un canvi social, una transformació de les formes de vida que afecten les dones i els homes, per tal d'adequar la vida social a una realitat igualitària.

4. OBJECTIUS PER A UN FINAL DE SEGLE

Explicitat l'objectiu central, resten sens dubte altres objectius prioritaris que cal acomplir de cara al proper final de segle. Són els que assenyallem a continuació.

4.1. La plena consecució de la igualtat en l'ocupació

Cal intensificar el suport a les dones que busquen treball, promoure la seva incorporació a llocs de treball tradicionalment no femenins, promoure el seu accés a llocs de responsabilitat en les empreses, prestar suport als projectes de les dones empresàries. Amb tot això es tracta, en definitiva, de modificar els estereotips de gènere que són vigents encara a la nostra societat.

Aquest objectiu cal treballar-lo des de les administracions governamentals, des de les organitzacions no governamentals i molt especialment des de les organitzacions d'empresàries i les secretaries de la dona dels sindicats.

Les principals actuacions se centraran en:

- Programes de formació ocupacional adreçats a dones per tal d'incrementar, mantenir i millorar les seves capacitats reals ocupacionals, mitjançant convenis de col·laboració entre diferents administracions (departament de Treball, ICD, diputacions, ajuntaments).
- Programes d'ajuda a la contractació de persones aturades de llarga durada. Incentivació econòmica per a les contractacions de dones.
- Programes d'ajut a la contractació de dones amb responsabilitats familiars.
- Foment i suport a l'autocupació de les dones mitjançant un servei gratuït d'assessorament i formació.
- Formació de dones directives o responsables de tècniques i estratègies de promoció i direcció de grups.
- Formació de tècniques per a la igualtat.
- Formació adreçada a professionals de l'administració, a la Inspecció de Treball, als agents socials i als empresaris, sobre la discriminació indirecta i les pautes d'actuació.
- Anàlisi dels processos de negociació col·lectiva i convenis laborals a fi de detectar les situacions de discriminació.

4.2. El canvi d'imatge de les dones, molt especialment als mitjans de comunicació

Hom constata que la imatge de les dones que es transmet als mitjans de comunicació dista molt de la realitat social. De manera que, mentre aquesta realitat ha variat notablement, els mitjans continuen, en general, representant el passat, és a dir insistint en els tòpics de la divisió sexual del treball i les formes de vida socialment superades, alhora que transmeten estereotips i valors sexistes. Així es desaprofita la rapidesa de difusió i la repercussió social d'aquests mitjans per introduir nous models.

Per això incorporem com a objectiu principal l'eliminació de la imatge discriminatòria de les dones, la potenciació de la seva presència als mitjans de comunicació i la lluita contra la publicitat que utilitza la imatge de les dones o l'adreça a elles des de rols tradicionals.

Algunes mesures que proposem són:

- Realitzar estudis, propostes i recomanacions, per tal de modificar la terminologia sexista en el llenguatge dels mitjans de comunicació.
- Realitzar campanyes de sensibilització de l'opinió pública, per tal d'eliminar les imatges sexistes dels mitjans informatius.
- Convenir assessorament i col·laboració amb els mitjans públics i privats.
- Facilitar l'accés de dones expertes en temes específics als mitjans de comunicació, mitjançant la base de dades "Curriculum dones".
- Actuar d'ofici contra la publicitat que atempti contra la dignitat de les dones i, de forma positiva, estimular la producció de la que transmet imatges i continguts igualitaris.
- Eliminar els anuncis de festes turístiques que suposin explotació sexual en el propi país o en d'altres.
- Constituir una comissió nacional amb personal tècnic i polític per elaborar una normativa d'ús del llenguatge no sexista.
- En relació amb els premis oficials, s'analitzarà amb compte la presència de dones en les previsions de les bases, en la composició dels jurats i en l'atorgament.

Respecte als processos educatius, malgrat els avenços aconseguits i la important incorporació de dones a les diferents etapes educatives, encara es reproduïxen actituds i models socials que corresponen als patrons tradicionals.

És important, doncs, que tots els processos educatius institucionalitzats incorporin la perspectiva d'una educació no sexista que sedimenti les bases per a una nova generació amb actituds noves i més integradores de les diferències.

Algunes mesures que proposem són aquestes:

- Incorporar el principi d'igualtat en els programes curriculars, en la producció de materials didàctics i en els processos d'accés i formació del professorat.
- Organitzar activitats (cursos i encontres) per a la sensibilització i formació dels professionals de l'educació, en la identificació d'estereotips i prejudicis sexuals i en el combat contra ells.
- Promoure la investigació no sexista, la creació d'instituts d'investigació feminista i coeducació, per a la qual cosa l'ICD col·laborarà amb diferents institucions i ONG.
- Promoure el desenvolupament de programes formatius per a les dones adultes. Aquests programes s'hauran d'adequar a les necessitats de les dones, a fi de reduir el nivell d'analfabetisme i facilitar la inserció o reinserció laboral.
- Incorporar als currículums dels processos educatius bàsics matèries relacionades amb la cura de les persones, des d'una perspectiva no sexista.
- Realitzar estudis per conèixer els processos de socialització i els estereotips que es transmeten des de la família i per adequar els horaris laborals i escolars.
- Potenciar la igualtat en la pràctica esportiva de nens i nenes.

4.3. L'accés de les dones a llocs de poder i decisió

Cal assenyalar, i lamentar la baixa presència de les dones en càrrecs de responsabilitat de la vida política i en llocs de responsabilitat i presa de decisions del sector privat i públic de l'àmbit econòmic-social (empresa, educació i òrgans superiors del sistema judicial).

La importància de la participació de les dones en els processos de configuració de l'estructura econòmica-social i productiva del país, radica en la capacitat transformadora que contenen aquestes estructures i des d'on les dones poden agilitar els canvis d'actituds necessaris i aportar-hi nous enfocaments que facin possible la configuració d'una societat que integri els valors femenins com un patrimoni positiu.

Algunes mesures concretes poden ser aquestes:

- Realització de campanyes d'informació pública sobre les possibilitats d'accés als diferents nivells de l'administració pública.
- Elaboració d'estudis i recomanacions per eliminar el sexisme a les organitzacions.
- Elaboració d'estudis que permetin identificar els obstacles que troben les dones per accedir a aquests llocs, valorar les estratègies del canvi i preveure escenaris futurs.

UNA NOVA FORMA DE FER POLÍTICA AMB I PER ALS JOVES

Les eleccions autonòmiques suposen per als joves socialistes de Catalunya l'oportunitat de traslladar el nostre model de participació i de progrés a les propostes d'acció d'un govern, com és el de la Generalitat, que al llarg dels darrers anys ha anat aprofundint en una política feta d'esquena als interessos i a les aportacions dels joves, com a col·lectiu i com a membres de la societat.

Des del govern de les institucions, el nostre objectiu ha estat sempre *cercar la complicitat dels joves en l'acció pública*, des del disseny de les activitats fins a la posada en pràctica d'aquestes, des de la creació fins a la gestió de les polítiques juvenils. Aquest objectiu s'ha fet realitat des de l'acció en molts municipis governats pel PSC i ara ha de ser la fita principal en l'acció des de la Generalitat.

Patim un govern que, des d'una de les institucions que més afecten el dia a dia de tots els joves —ja que té les competències en temes de tanta importància com l'habitatge, la formació, l'ocupació...—, ha practicat una política de joventut altament paternalista, "intervencionista" i assistencialista: *els joves som el "futur" i per això s'ha de tenir cura de nosaltres i dirigir-nos per tal que passem "tranquils" la nostra "problemàtica" època juvenil.*

Si hi ha una administració on la joventut té una implantació pràcticament nul·la en el desenvolupament dels afers públics aquesta és la Generalitat. Durant aquests anys s'han perdut infinitat d'oportunitats. No s'ha fet feina, i la que s'ha fet ha estat d'esquena a la joventut. El govern ha creat una gran administració, burocratitzada, enorme i poc àgil, que no ha servit ni per implicar el jove ni per millorar la seva qualitat de vida ni les seves oportunitats. Si que ha servit, en canvi, per crear una administració omnipotent i per practicar un doble llenguatge: en els discursos, en les paraules, sempre hi és present la societat civil, les seves iniciatives; a la pràctica, en canvi, no s'ha donat oportunitats als joves per ser-ne protagonistes actius.

Ens trobem davant d'una administració que ha sofert la paralització pròpia d'una política que no aprofita la força innovadora i transformadora de la joventut. Se'n ha convertit en mers subjectes de propaganda.

1. OBJECTIUS MÍNIMS

Els joves i les joves som el futur, però també som el present de Catalunya. La formació dels joves en el seu camí cap a la total inserció social i laboral és essencial, però també ho és *la participació activa d'aquests en la transformació de la societat*. Hem de marcar uns objectius mínims per a la nova política autonòmica des de la visió jove i participativa.

— *La proximitat com a realitat*. La proximitat de la presa de decisions i de la gestió no només es basa en la descentralització de les institucions, sinó que és essencial que sigui la societat el veritable motor de les accions públiques. Cal delegar en entitats i individus la solució d'alguns problemes, descentralitzar al màxim la presa de decisions i oferir serveis amb la màxima atenció personalitzada i de qualitat.

— *El diàleg com a mitjà*. Explicar-se més i millor, remarcar les raons i les conseqüències de les actuacions polítiques i destacar sempre el que podem fer tots i cadascun dels individus per transformar la societat.

— *La participació de tothom com a element clau*. Des del punt de vista col·lectiu, per mitjà de les associacions i entitats, de forma individual, del voluntariat com a forma de solidaritat i cooperació cívica directa o mitjançant el compromís personal.

— *Les institucions com a transmissors de valors*. L'interès dels governs de les institucions ha de ser la transformació de la societat en quelcom més solidari i igualitari, i no la utilització d'aquestes mitjançant l'apropiació partidista de béns comuns, com ara la idea de Catalunya.

Cal abordar la tasca de les institucions com a transmissors de valors mitjançant la formació i la participació dels joves, com la millor garantia de present i de futur per assolir una societat participativa i democràtica.

Per desenvolupar eficaçment la nostra política autonòmica, amb i per a la joventut, és essencial que assegurem la proximitat de l'acció pública. Cal, doncs, prioritzar la participació i el diàleg amb la Generalitat, amb *la potenciació del paper dels municipis com a administració més propera als problemes dels ciutadans i ciutadanes*.

Tot això es realitza en el marc d'una Catalunya que ha de caminar cap la plenitud de l'autogovern, com a garantia de la defensa de la seva identitat nacional.

Els nostres valors com a joves progressistes ens fan apostar per aquest model dins d'una Europa construïda en base a la cooperació i la solidaritat entre els pobles, que és la millor defensa de la diversitat, la igualtat i la llibertat.

2. INNOVAR DES DEL PRESENT PER GUANYAR EL FUTUR

Les polítiques de joventut han d'esdevenir el motor de la *innovació* en la forma de fer d'un nou govern de progrés per Catalunya. Per això, no només cal adequar la política directament dirigida als joves a formes més pròximes, participatives i transmissores de valors, sinó que els joves i les joves *hem d'aportar a la visió global aquells punts de preocupació i aquella forma de veure les coses que ens són pròpies*.

L'única forma de guanyar el futur és treballar el present. *La joventut ha de ser la protagonista del present de Catalunya*, per aconseguir que aquesta es construeixi i estransformi amb garanties, que els nous

reptes del futur no serveixin per augmentar les diferències sinó per eliminar-les. Els joves i les joves aporten una visió diferent i nova de:

— *La formació*: són els qui tenen una consciència més gran de la necessitat d'una bona formació bàsica per entendre, viure i poder canviar el nostre món complex de finals de segle. Cal veure l'educació no sols com a quelcom necessari, sinó com una eina essencial, igualadora i transformadora que cal planificar amb els joves i les joves.

— *La igualtat*: són especialment sensibles a les discriminacions. En alguns casos, com la discriminació social de les dones, són els primers protagonistes d'una generació on homes i dones han arribat a majors graus d'igualtat (de comportaments, de gustos...) i per això n'enten millor la gravetat.

— *La cooperació internacional*: els joves coneixen molt bé la resta dels països, són plenament conscients de la interdependència mundial i volen considerar-se ciutadans del món amb drets i deures envers els ciutadans d'altres pobles. En aquest sentit, la construcció europea és un objectiu de primera magnitud i els intercanvis —dins i fora de l'Estat— una eina imprescindible per al seu assoliment.

— *La preservació del medi ambient*: la destrucció de la natura salta, amb molt evidència, als ulls dels joves. Ja no conceben la natura com una font de riquesa ni com un límit al desenvolupament de les seves vides: el medi natural urbà o rural és un bé que contribueix a la qualitat de vida i que, per tant, cal preservar.

— *La llibertat*: els joves i les joves són els principals defensors de les llibertats individuals, de la pluralitat, dels mestissatge de cultures i els gustos estètics...

— *La potenciació de la cultura*: són els principals consumidors de cultura. Cinema, concerts, exposicions i esport configuren una part molt important de l'activitat dels joves. L'ampliació dels mitjans i les formes culturals constitueix una de les seves principals aspiracions.

Un govern no només ha de ser sensible a tots aquests temes sinó que ha de representar l'avantguarda. Molts moviments dels joves —com ara el del 0,7%, i en general el de la solidaritat envers el Tercer Món, o envers el medi ambient— han demostrat la capacitat de compromís real de la joventut. El govern de CiU no sols no hi ha estat sensible sinó que ha menyspreat aquests moviments i els ha volgut amagar. Cal, també en aquest terreny, recuperar el pols.

3. ABORDAR, D'UNA VEGADA PER TOTES, ELS TEMES D'IMPORTÀNCIA PER ALS JOVES

Aquesta nova forma de fer política de joventut, amb diàleg i participació activa dels joves i amb innovació, va intimament lligada a la necessitat d'abordar amb garanties tots aquells temes que són essencials per a la inserció laboral i social dels joves.

Aquests temes concrets —habitatge, educació, ocupació...— són responsabilitat directa del govern de la Generalitat i han estat víctimes d'una política restrictiva i de mínims per part de CiU, que ens ha fet arribar a situacions inacceptables a les quals cal donar solució.

Volem una política de creació d'*habitatge* públic, de promoció de l'*habitatge* de lloguer i de sistemes d'ajuda per a la gent jove, enfront de la política nul·la i d'aparador que ha fet el Govern de CiU en aquest àmbit.

En el tema de l'*ensenyament*, cal que aquest s'assumeixi d'una vegada per totes com una competència que no comporta només la simple gestió econòmica, sinó una planificació de qualitat, amb una distribució de recursos justa i adequada.

Demancem garanties suficients d'accés en les mateixes condicions per a tothom a una educació pública i de qualitat, i és per això que exigim una aplicació seriosa i amb prou mitjans de la reforma de l'ensenyament secundari per tal que aquesta sigui eficaç. Alhora, volem un tractament equitatiu, atenent el nombre d'alumnes i les seves necessitats, en l'accés a les universitats catalanes.

En el terreny de la *sanitat*, exigim un sistema sanitari que potencii la prevenció en base a la llibertat personal i no en base a la moral sectària del govern de CiU. Per exemple, cal una aplicació seriosa i amb garanties de la legislació vigent en matèria d'avortament.

Garantir que tots els *objectors de consciència* facin la prestació social substitutòria a Catalunya i que aquesta estigui enfocada a la formació dels objectors, alhora que presti un servei a la societat. Establir

mecanismes àgils que permetin un temps d'espera raonable.

En el camp de l'ocupació i de la formació professional, manca un fort impuls que canviï la situació d'alta incidència de l'atur juvenil i de la manca de perspectives laborals i professionals.

En les properes eleccions ens juguem tot això i moltes coses més. El nostre *compromís* és treballar per crear habitatge per als joves, crear treball, donar major qualitat als instituts, centres de FP i les universitats, fer que els estudiants i les estudiantes tinguin un major protagonisme, etc.

En definitiva, exercir, des de l'esquerra, totes les competències que el govern de Catalunya té al seu abast. Catalunya no pot continuar sense ocupar-se dels problemes dels joves. Aquest és el nostre compromís.

4. UN NOU PROJECTE PER AL MOVIMENT ASSOCIATIU

En democràcia, la participació dels joves catalans en la societat civil s'ha articulada principalment entorn al *moviment associatiu juvenil*. Els joves i els moviments socials, però, han evolucionat i s'han transformat, en molts casos després de més de quinze anys.

El creixement i la diversificació han fet enriquir l'associacionisme i, al mateix temps, han aparegut noves formes de participació i de gestió.

1. L'aposta de la participació en les associacions juvenils, com a escoles de democràcia, ha d'ésser una de les accions prioritàries per als propers anys. Requisit indispensable per a això és la col·laboració i el treball conjunt de tots els nivells de les administracions. Cal, doncs, arribar a un *acord nacional de joventut*, i no apostar per fórmules que treballin en un sol nivell, oblidant, com fins ara, el món local. És imprescindible descentralitzar competències i recursos, per tal d'arribar de manera més eficaç a tots els joves i les joves de Catalunya.

Simultàniament, però, cal crear un marc polític adient per desenvolupar aquest acord, i aquest ha de ser el Parlament de Catalunya, amb la creació de la *Comissió de Joventut*, entorn a la qual ha d'existir una fluida interlocució entre moviments juvenils i institucions.

Així, per exemple, una de les propostes per al funcionament d'aquesta comissió és la compareixença anual del president del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), a instància del president del Parlament de Catalunya, per tal de conèixer les inquietuds i propostes dels joves i poder legislar, d'acord amb la realitat i necessitats de les associacions, temes com la llei d'associacions o la llei del CNJC.

2. Un dels nostres reptes principals és canviar radicalment el tractament i la gestió de la Secretaria General de Joventut, tant en el fons com en les formes envers el moviment associatiu. Així, proposem:

- Transparència i racionalització dels recursos, moderant i reduint al màxim les despeses.
- La desburocratització i major accessibilitat de l'administració catalana a la joventut.
- Promoure l'associacionisme tradicional i de nova creació, tant de grups formals com no formals.
- Ajudar i incentivar la participació dels joves desfavorits en associacions juvenils.
- Definir models de gestió conjuntament amb les entitats (co-gestió)
- Promoció i respecte de les plataformes interassociatives.

3. L'evolució de la societat i dels moviments associatius requereix, però, *respostes a les noves situacions i demandes dels joves*. El voluntariat és un bon exemple de com milers de joves solidaris i compromesos volen participar i treballar per a la societat. S'hauran, doncs, de donar els recursos i les eines perquè ho puguin continuar fent, deixant que es desenvolupi la seva creativitat i no condicionant-los o dirigint-los.

Ha d'existir l'oportunitat que aquesta voluntat de participar pugui romandre estable si els joves i les joves així ho desitgen. Una de les vies és donar a conèixer les diferents associacions juvenils o els grups de joves.

Si ens fixem en temes concrets, sense cap mena de dubte la *cooperació internacional* és una de les àrees que major interès desperten entre els joves i les joves. La promoció del treball en aquest camp i la tasca de donar a conèixer les entitats especialitzades en aquest àmbit, ha de combinar-se també amb l'aportació de recursos.

Proposem doncs, la creació del programa *Joves Cooperants*, en virtut del qual joves catalans/es puguin anar als països en vies de desenvolupament a fer-hi un treball solidari, al mateix temps que aquesta experiència constitueix un enriquiment personal.

Cal dir, doncs, que el desenvolupament del moviment associatiu català és una garantia per a l'enfortiment de la societat catalana, i la seva funció social, no sempre reconeguda, només pot ésser desenvolupada per mitjà de polítiques progressistes i innovadores.

ELS DRETS SOCIALS, UN OBJECTIU PER A TOTHOM

Els socialistes hem treballat per construir un país on els drets socials siguin una garantia per a tothom. Aquesta defensa ha estat la senyera que ha identificat les actuacions que hem portat a terme a les administracions locals, al Parlament de Catalunya i al govern de l'Estat.

Per avançar en el desenvolupament de les polítiques de benestar i qualitat de vida, els socialistes continuarem treballant perquè el govern de Catalunya afavoreixi la igualtat d'oportunitats entre els ciutadans i ciutadanes del nostre país i molt especialment l'accés als serveis públics dels sectors de població en situacions de més precarietat econòmica i social.

En els darrers anys, i mitjançant les polítiques públiques, hem fet possible la universalització de les pensions, de l'educació i de la salut, eixos bàsics de l'Estat del benestar; però hem d'avançar més i fer possible a Catalunya, en un termini de temps no gaire llarg, el desenvolupament i consolidació de les prestacions i serveis bàsics del sistema de serveis socials, responsabilitat estatutària del govern de la Generalitat. Més encara si pensem que els serveis socials complementen les polítiques socials de l'habitatge i la inserció laboral, també de competència autonòmica.

Aquest objectiu l'aconsegurem impulsant una política de més descentralització envers els ajuntaments i acostant els serveis i prestacions allí on es generen les necessitats i demandes: afavorint una redistribució dels recursos més eficaç; i afavorint l'adequada coordinació entre les actuacions socials, urbanes i territorials que propiciïn una gestió integrada de tots els programes i serveis. Les actuacions públiques ens han d'ajudar a assolir més benestar per als ciutadans i ciutadanes del nostre país, assegurant que la igualtat arribi als sectors socials més descapitalitzats social i econòmicament.

1. OBJECTIUS PREFERENTS

Els socialistes considerem imprescindible orientar l'acció de govern en la direcció dels següents objectius:

- a) Fer efectives les bases administratives i polítiques per donar un impuls municipalista a la política de Serveis Socials.
- b) Fer del departament responsable de les polítiques socials una estructura de servei a les administracions locals, a les entitats d'iniciativa social i als ciutadans.
- c) Impulsar l'acció participativa de les entitats i les ONG a fi d'articular fórmules de cogestió entre les administracions i els administrats, per tal d'aconseguir una corresponsabilitat social més gran.
- d) Potenciar mesures de desenvolupament econòmic i social, facilitant la participació i l'organització dels ciutadans i ciutadanes, a fi d'eradicar les polítiques assistencialistes, que sovint mantenen les desigualtats.
- e) Superar la fragmentació i duplictat de xarxes de serveis, tant públics com privats, impulsant una gestió que integri programes socials i que en faciliti la coordinació a nivell local.
- f) Lluitar contra els desequilibris socials, urbanes i territorials, potenciant mesures articulades al territori, integrant accions urbanístiques, socials i econòmiques i promovent l'acció conjunta de les administracions públiques per corregir i superar aquestes situacions de desigualtat, tant en zones rurals com en zones urbanes deprimides.
- g) Aprofitar les noves tecnologies per afavorir la informació, l'accés, l'ús i el ple exercici del dret als serveis socials de tots els habitants de Catalunya.

2. PER UNS SERVEIS SOCIALS MÉS RACIONALS I MUNICIPALISTES

A fi de cercar una major racionalitat i eficàcia en l'impuls i desenvolupament del Sistema de Serveis Socials, portarem a terme les actuacions següents:

1. Assegurar el desplegament del Sistema Públic de Serveis Socials, en un termini de temps controlat, a partir de la planificació efectiva dels serveis i el control dels recursos financers. El Mapa de necessitats serà l'instrument de planificació general que anirà acompanyat de les actuacions següents:

- Crear un observatori permanent sobre els nous problemes socials, amb una actuació específica sobre l'àmbit metropolità que tingui en compte les transformacions i canvis tecnològics, econòmics, demogràfics, etc., així com el desplegament de les polítiques de serveis socials, i establir un sistema de recerca bàsica i aplicada coherent amb d'altres models europeus ja desenvolupats, que permeti la racionalitat dels recursos dispensats.

- Assegurar una major qualitat i control en la funció administrativa, proposant la unificació de les convocatòries d'ajuts i subvencions i la descentralització de la seva gestió.

- Establir criteris modulars en l'assignació de convenis i subvencions a administracions locals i entitats d'iniciativa social, de manera que s'acabin les mostres de favoritisme, amiguisme i tracte desigual per serveis d'identica qualitat i necessitat social.

- Eliminar les fórmules de subvencions puntuals i arbitràries fora de les convocatòries generals reglades i sotmeses a control dels Consells de Participació i del Parlament de Catalunya.

- Millorar i ampliar els sistemes d'inspecció, control i acreditació dels establiments de serveis socials, eradicant les pràctiques mercantilistes, explotadores i de malfuncionament.

- Atendre especialment les polítiques de serveis socials d'àmbit metropolità, a fi de coordinar i integrar actuacions i afavorir la participació en la gestió conjunta i la solució de problemes.

2. Els socialistes sempre ens hem significat per una defensa aferrissada del principi de subsidiarietat. Tota actuació que pugui ser desenvolupada per una administració local, no ho ha de ser per les administracions superiors. Nosaltres continuarem fent senyera d'aquest principi i, com a conseqüència, cohesionarem el Sistema Català de Serveis Socials a l'entorn de les administracions locals, tot garantint una gestió àgil i eficaç, una resposta personalitzada als problemes socials i una actuació preventiva davant de situacions que comencen a emergir i que tenen el risc de transformar-se en greus problemes socials.

El nostre model de Serveis Socials estableix els següents blocs de prestacions a totes les persones que viuen i resideixen a Catalunya:

a) Informació i orientació àmplia mitjançant els serveis municipals.

b) Serveis d'ajut a la llar per garantir una atenció domiciliària adequada a totes les famílies en situació de necessitat.

c) Atenció a les necessitats convivencials (residències, centres de dia, etc).

d) Serveis per a la integració social de persones en situació de risc (inserció sociolaboral, ajuda mútua, tractament psicosocial, acolliments familiars).

e) Foment del desenvolupament comunitari, mitjançant la promoció de la vida associativa i l'organització social, així com la prevenció i detecció de situacions de marginació.

f) La potenciació de les prestacions socioeconòmiques (pensions no contributives, PIRMI i ajudes econòmiques d'urgència), així com la descentralització de la seva gestió.

3. La garantia d'efectivitat i racionalitat del sistema públic és la subsidiarietat. Els problemes sorgeixen a peu de carrer i les administracions locals són la garantia per a una actuació ràpida. A tal fi portarem a terme les iniciatives següents:

- Ampliarem les àrees bàsiques i les delimitarem per factors demogràfics i geogràfics, a fi que les polítiques urbanes i rurals tinguin l'atenció que els correspon en funció de les seves connotacions sociològiques. Aquestes abastiran una població aproximada de 10.000 habitants per a les Unitats d'Atenció Primària, i de 100.000 per als Serveis d'Atenció Secundària. Ambdues es podran revisar en funció de les especials característiques que es puguin produir en els corresponents territoris.

- Estendrem la Xarxa Pública de Serveis Socials a tot el territori de Catalunya, cercant la màxima racionalitat organitzativa i financera entre els serveis que l'han d'integrar, privats, públics o d'iniciativa social, a fi de fer possible el seu desenvolupament en deu anys.

— Reforçarem i ampliarem les competències municipals i donarem un tractament adequat als ajuntaments de més de 50.000 habitants, els quals considerarem sectors bàsics en la gestió dels diferents nivells dels serveis socials.

— Establirem una política de corresponsabilització financera entre les administracions.

— Els consells comarcals i els sectors regionals només portaran a terme funcions subsidiàries que, per la seva especialització o amplitud, no puguin desenvolupar les administracions més properes als ciutadans.

4. La participació dels ciutadans i ciutadanes és la pedra angular del nostre projecte polític. Per això volem oferir a les organitzacions d'entitats i associacions la possibilitat de co-participar en la gestió del nostre projecte de Serveis Socials, fomentant la seva capacitat organitzativa, el coneixement mutu entre administració i administrats i assolint entre tots una millora de la qualitat de vida.

— Farem possible que es faci extensible la solidaritat entre barris, pobles i ciutats, potenciant l'organització de grups d'ajuda mútua al voltant de problemàtiques sociosanitàries, individuals o familiars difícils de resoldre amb els recursos propis.

— Desenvoluparem fórmules més racionals de participació mitjançant en tot l'àmbit territorial i sectorial de Catalunya.

3. ACTUACIONS ORIENTADES A SECTORS DE POBLACIÓ

3.1. Infants i adolescents, el futur del nostre país

Des de l'aprovació de la Convenció dels Drets dels Infants, vivim en un nou període històric, en el qual la responsabilització de tots envers els menors ha de ser prioritària, tant per desenvolupar i fer efectius els drets, com per avançar en una cultura de respecte i diàleg democràtic en tots els espais on viuen els infants i adolescents.

Des de la nostra responsabilitat de govern, els socialistes treballarem en la direcció de la corresponsabilitat col·lectiva, per tal d'afavorir la socialització dels nostres nens i nenes i fer front a les dinàmiques que volen reforçar els individualismes. Promourem les actuacions següents:

a) Impuls de la legislació aprovada pel Parlament de Catalunya per avançar en el sistema de protecció i atenció. A tal fi, enfortirem la base municipal de la Xarxa de Serveis Socials i ampliarem els Equips d'Atenció a la Infància (EAIAS), per tal d'actuar més àmpliament en una doble direcció: atenció i suport a la família i informació i atenció a la infància i adolescència.

b) Promoció de programes d'ajuda mútua entre famílies, entesos com a suport als casos que requereixin atenció temporal fora del domicili familiar, per evitar l'internament i establiment de tots els mecanismes necessaris perquè la política d'adopcions sigui àgil.

c) Promoció de les polítiques de participació, amb recursos a l'abast perquè es creïn associacions infantils i juvenils. Establiment de canals específics per a l'accés dels menors a les administracions públiques encarregades de la seva protecció i assistència. Impuls de la figura del Síndic de Greuges dels Menors.

d) A fi de garantir l'efectivitat dels drets reconeguts, el govern establirà un sistema de mediació i assessorament que intervindrà en cas de conflicte entre els menors i els seus familiars o tutors.

e) Racionalització de l'activitat preventiva de tractament i reinserció de la delinqüència infantil i juvenil, i integració de tots els recursos en el Sistema Públic de Serveis Socials. Es potenciarà el caràcter fonamentalment educatiu de les actuacions, ja siguin en medi obert o en institució, i s'evitarà, sempre que sigui possible, el tractament judicial dels infants i joves. Impulsarem, doncs, el sistema de mediació, conciliació en cas de conflictes i reparació dels danys.

f) Informació, per mitjà de campanyes institucionals, sobre totes aquelles iniciatives necessàries per ajudar el creixement i maduració dels infants i adolescents. A tal efecte s'hauran de potenciar el descans, el joc, les activitats recreatives, l'esport i el foment cultural perquè arribin a tots els nens i nenes.

g) Impuls a una política de lluita contra els càstigs físics i desenvolupament d'un nombre més grans de mesures per a la prevenció i detecció dels maltractaments físics, psicològics i d'abús sexual.

3.2. Un nou impuls a la qualitat de vida de les persones amb disminució

Aquest és el moment d'iniciar una nova etapa de govern caracteritzada per l'impuls a la qualitat de vida per a aquest sector de població afectada per situacions de disminució física, psíquica o sensorial. Per fer-ho àmpliament factible, fomentarem la corresponsabilitat de totes les administracions, així com dels actors socials, per dissenyar i executar les polítiques socials necessàries.

Ens comprometem a impulsar les següents actuacions que considerem prioritàries:

1. Coordinar les polítiques socials i d'ocupació del govern per tal de propiciar:
 - El desenvolupament de mesures per al foment de l'ocupació tant en empreses ordinàries com en centres especials de treball.
 - L'increment dels mecanismes administratius i recursos públics per a la formació professional ocupacional.
 - El compliment de la reserva del 3% de places en les administracions públiques.
2. Prioritzar des del departament responsable de les polítiques socials:
 - El desenvolupament d'una bona estructura professional de centres ocupacionals i d'altres fórmules similars.
 - L'acceleració del compliment de la Llei que promou l'accessibilitat i la supressió de barreres urbanístiques, en l'edificació, en el transport i en la comunicació.
 - L'accés més fàcil a l'habitatge tutelat o protegit.
3. Desenvolupar formes de participació més activa i fomentar la corresponsabilitat de les associacions i entitats.

3.3. La gent gran, una força viva

L'increment de l'esperança de vida i, com a conseqüència, la major població de les persones d'edat avançada ens obliga a fer un replantejament de les polítiques socials adequades a les noves situacions demogràfiques i socials. Ara ja s'estan produint canvis en el concepte d'edat, en l'activitat i la influència del paper social de la gent gran, en la seva participació activa en la cultura, el lleure, la família, etc.

La seva potencialitat social i l'experiència de vida obliga de forma molt especial a plantejar noves dinàmiques d'actuació que afavoreixin, entre moltes altres qüestions:

1. La reconversió i l'aprofitament de les capacitats i possibilitats de la gent gran ja jubilada.
2. L'intercanvi cultural i social entre grans i joves.
3. L'impuls del treball social amb els nuclis familiars per afavorir la cohesió entre els seus membres.
4. Les experiències en l'autogestió dels serveis socials, clubs, casals i associacions, que assegurin una dinàmica viva i eficaç.

Pel que fa a les persones grans en situació d'abandonament o pèrdua de facultats, proposarem les mesures adients per:

- Assegurar la seva protecció i tutela social i jurídica i les prestacions socials adequades per incrementar l'autonomia personal.
- Facilitar l'habitatge tutelat.
- Atendre molt especialment les persones que viuen soles i no tenen prou recursos.
- Millorar la situació econòmica i social de les dones grans, doblement marginades per la seva situació de dones.

Tots els programes de política social, i molt especialment els serveis socials, s'han d'orientar de cara a aquesta realitat social i a la vegada convivencial:

3.4. Treballarem per la integració dels immigrants i les minories ètniques

La xenofòbia i el racisme són fenòmens socials cada vegada més presents a les societats europees. Els socialistes estem convençuts que una de les tasques prioritàries ha d'ésser la d'afavorir la plena integració educativa, laboral i social dels col·lectius d'immigrants estrangers i les minories ètniques que, per motius socials, polítics i econòmics, es troben al nostre país.

Posarem en marxa programes que permetin recuperar la seva dignitat humana i desenvoluparem una tasca que assegurí l'libertat política i religiosa, al mateix temps que orientarem l'actuació social de cara als objectius següents:

- Desenvolupar, mitjançant la formació i orientació adequada, les capacitats laborals i professionals.
- Fomentar la interculturalitat, mitjançant el coneixement de les característiques de la nostra societat, junt amb l'autoconeixement de les societats d'origen, per assegurar la convivència i l'intercanvi.
- Desenvolupar programes d'actuació interdepartamentals per fer front a les greus mancances en matèria d'educació, habitatge, sanitat, serveis socials, etc.

3.5. Per fer front a la pobresa i l'exclusió social

La lluita contra la pobresa i l'exclusió social ens obliga a impulsar, des de diferents vessants polítics i administratius, una integració de recursos i una programació conjunta, per fer front a les conseqüències de la precarietat del mercat laboral, a les noves formes de pobresa que sorgeixen com a resultat de la crisi estructural, als canvis demogràfics, a les estructures familiars monoparentals i als grups en situació de risc o en procés d'exclusió social.

Per assegurar l'efectivitat d'aquestes polítiques, establim un programa d'actuació ampli que contempli la salut, l'habitatge, l'ocupació i la formació, els serveis socials, les pensions i prestacions, etc.

Les estratègies prioritàries del govern de la Generalitat seran:

- a) Les prestacions no contributives, especialment la Renda Mínima d'Inserció, entenent-la com una prestació del Sistema Públic de Serveis Socials. El control i seguiment dels beneficis socials de la Renda Mínima correspondrà a les unitats bàsiques de serveis socials.
- b) L'extensió de les altres prestacions i serveis i l'impuls de la racionalitat en la gestió i la coordinació entre tots els ajuts socials, encara no suficients.
- c) El control perquè cap grup de risc no quedi fora del sistema públic de salut, del sistema educatiu i del de serveis socials.

4. CONCLUSIONS

El programa de govern que presentem els socialistes vol defensar el dret de totes les persones a accedir als serveis socials, considerant l'atenció primària com els serveis socials universals per a tota la població i l'atenció secundària com els serveis socials que van dirigits especialment als sectors de població que més ho necessitin. D'altra banda, l'acció de govern s'adequarà i donarà resposta a les noves situacions emergents.

Com que el sistema públic de Serveis Socials està en els inicis de desenvolupament com a sistema de drets, els socialistes impulsarem les actuacions marc següents:

1. Propiciar un acord entre les administracions i les institucions socials per fer possible l'extensió i consolidació del dret a les prestacions dels serveis socials en el termini de deu anys.

2. Vertebrar el sistema públic ampliant el marc legislatiu i presentant al Parlament de Catalunya la modificació de la Llei 4/94, d'Administració Institucional, Coordinació, Desconcentració i Descentralització dels Serveis Socials de Catalunya, per reconduir la política de serveis socials en la direcció d'aconseguir major eficàcia en la gestió, descentralització, corresponsabilitat financera entre les administracions i establiment d'un contingut més municipalista.

3. Impulsar iniciatives tendents a:

- Reconèixer socialment la gent gran, amb l'aprovació d'una llei que reculli i amplii, si s'escau, els drets socials; que estableixi la protecció, tutela i curatela quan calgui; i que impulsi la participació de les persones grans en la gestió i control dels programes i serveis.
- Regular els drets de les persones en situació d'exclusió, mitjançant una llei que estableixi el programa de subsidi econòmic i prestacions d'inserció destinades a aquest col·lectiu, així com els drets de les persones afectades i la participació de les entitats i administracions locals gestores dels recursos.
- Aprovar Plans d'Actuació interdepartamentals orientats al reequilibri social dels territoris que afavoreixin alhora el desenvolupament econòmic de les zones urbanes i rurals deprimides.
- Promoure estratègies efectives per assolir la integració de les persones afectades per qualsevol tipus de disminució o exclosos del mercat de treball, amb una orientació especial a la formació laboral i ocupacional.

ESPORT PER A TOTS I ESPORT DE QUALITAT

1. L'AUGE DE L'ESPORT

L'evolució positiva de l'esport a Catalunya en els últims anys és evident. En aquest sentit, cal reconèixer el mèrit i l'esforç compartit de les institucions públiques, les entitats i la immensa majoria dels ciutadans.

D'altra banda, disposem d'un marc competencial que distribueix responsabilitats al govern de la Generalitat, als ajuntaments i al sector federatiu. Cadascú, doncs, ha sabut respondre pressupostàriament i reglamentàriament a aquesta tasca compartida d'oferir als ciutadans la generalització de la pràctica esportiva i el foment de l'esport d'elit. El ventall avui existent d'instal·lacions i d'activitats confirmen aquesta valoració.

La presència estatal i internacional de l'esport català ve afermada pel prestigi que li atorguen els esportistes, els directius i les entitats que participen en organismes i competicions d'àmbit estatal i internacional.

D'altra banda, les competicions internacionals que se celebren al nostre país, la tasca de preparació tècnica que s'organitza a través d'estades a les instal·lacions olímpiques i d'altres iniciatives i activitats com ara el Circuit de Catalunya o el paraigudisme a Empuriabrava, tot plegat fa un gruix consolidat que confereix un rol important a l'esport català en el món.

La pràctica de l'esport també té un gran interès en el marc de la relació entre els ciutadans i com a escola de convivència per als sectors més joves de la població que, a més de beneficiar-se de l'activitat física, aprenen les regles del joc i d'altres valors similars de civisme, que cal vetllar perquè siguin mantinguts.

La popularitat de l'esport és creixent mercès que li atorguen els mitjans de comunicació. L'interès de la competició i l'espectacularitat d'algunes activitats fomenten el seguiment generalitzat entre la població, i s'ha ampliat el nombre d'aficionats. Cal reforçar aquesta tendència i fomentar l'interès comunicacional en aquelles entitats i activitats que també convé de popularitzar. Així mateix, valorem l'esforç en la generalització del català en l'àmbit esportiu dels mitjans de comunicació.

Els Jocs Olímpics celebrats a Barcelona l'any 1992 també van culminar el doble propòsit plantejat: impulsar encara més l'interès dels ciutadans per l'esport i dotar-nos d'instal·lacions d'alt nivell per a la formació d'esportistes d'elit i per a la celebració de competicions de primer ordre. Per tant, els Jocs no han estat un punt final sinó un nou impuls en la generalització de la pràctica esportiva i la consolidació de l'esport d'alt nivell.

Aquest balanç globalment positiu ha generat noves expectatives i, per tant, encara té esculls que cal superar. Resoldre'ls és precisament el propòsit que els socialistes volem realitzar des del govern de la Generalitat, per fer avançar l'esport de Catalunya a nivells que l'etapa actual demana i en els quals cal incidir si volem garantir un bon futur en un sector que evoluciona ràpidament.

Actuarem, doncs, en diversos fronts complementaris: en les actuacions pròpies de les administracions públiques, però també en la indispensable funció del sector associatiu, a través de federacions i entitats.

2. PROPOSTES CONCRETES D'ACTUACIÓ

Els socialistes ens proposem l'adopció de les mesures següents:

1. Reestructurar l'organigrama de la Secretaria General de l'Esport per tal que racionalitzi les seves funcions amb la Direcció General i millori les relacions amb el sector públic, l'àmbit federatiu i altres àmbits de l'esport.

2. Consolidar la prioritat pressupostària de l'esport i rendibilitzar millor els recursos, amb més austeritat en la gestió administrativa i publicitària, per tal d'atorgar més mitjans a l'activitat i els equipaments. Mitjançant una normativa específica, atorgarem racionalitat, transparència i agilitat a les subvencions a

clubs i entitats esportives, i fonamentarem la seva relació en les respectives federacions i ajuntaments.

3. Iniciar una àmplia consulta als sectors implicats de cara a l'ajustament de la legislació vigent a les necessitats i conveniències de l'esport avui.

4. Col·laborar responsablement i solidàriament amb l'administració de l'Estat i les comunitats autònomes per tal de fomentar la relació esportiva, atès que l'esport català hi ha d'exercir un paper de lideratge.

5. Reformar el Consell Català de l'Esport creant una taula de col·laboració amb el sector públic i el federatiu a través de la representació de les organitzacions municipalistes, la Unió de Federacions (UFEC) i la Unió de Consells (UCEC), com a àmbit àgil i eficaç de participació.

6. Impulsar el Centre d'Alt Rendiment com a equipament de preparació d'esportistes d'elit i com a marc idoni de relació entre representants de diversos països i cultures. Aquest centre, que gaudeix d'un elevat prestigi tècnic al servei de l'esport, serà reforçat en el seu vessant de recerca i procurarem la col·laboració del sector privat per desenvolupar-hi programes d'interès comú.

7. Elaborar un Pla d'Ajudes per a equipaments esportius que es basi en dades objectives de les necessitats existents, a fi de garantir una distribució de les instal·lacions per barris, nuclis, municipis i àmbits supramunicipals, de tal forma que s'asseguri una accessibilitat a les instal·lacions ben distribuïdes per tot Catalunya.

Actualitzarem i aprovarem el Pla d'Equipaments Esportius de Catalunya, que serà la base tècnica que ha de desenvolupar la política de creació, millora i reforma de les instal·lacions esportives de Catalunya.

8. Amb col·laboració dels sectors afectats, elaborar un Pla específic d'adequació de les instal·lacions esportives escolars per al seu ús públic fora de les hores lectives.

9. Elaborar un Programa Especial d'impuls a la creació d'equipaments per al foment d'esports en la natura i d'aventura, de tal manera que s'optimitzi el medi natural i que s'ajudi el recullidri territorial de Catalunya, mitjançant la pràctica esportiva en les zones més adequades. Aquesta pràctica ha de salvaguardar la protecció del patrimoni natural i paisatgístic, i s'haurà de fer tot procurant la major col·laboració dels organitzadors i practicants amb els municipis rurals afectats.

10. Defugint d'intervencionismes, regular els aspectes bàsics de professionalitat i dels mitjans per a les noves activitats físiques i esportives sorgides tant en l'àmbit urbà com en l'esport d'aventura, a fi de fomentar la seguretat i la salut dels practicants.

11. Ser respectuosos amb l'autonomia de l'esport federatiu català en les seves relacions estatals i internacionals, relacions que fomentarem que siguin de col·laboració en la suma d'objectius i de reconeixement de les seves personalitats. En qualsevol cas, no abonarem les propostes que apunten a un aïllament de l'esport català de la resta de l'Estat i de l'àmbit internacional. Potenciarem l'UFEC com a entitat aglutinadora de totes les federacions esportives de Catalunya, per tal que jugui el màxim paper d'entitat impulsora i prestadora de serveis envers les federacions i, per extensió, els clubs.

12. Fer que l'educació física sigui una realitat en l'horari lectiu, i que l'esport en edat escolar respecti les característiques evolutives dels seus practicants. Perquè l'educació física deixi de ser una matèria discriminada dins del sistema educatiu, establim un pla especial d'actuació que contempli pressupostàriament la dotació de personal docent especialitzat a les escoles públiques i l'adaptació del disseny curricular en l'ensenyament primari i secundari a un concepte de l'educació del cos més formatiu que no pas de rendiment. També potenciarem l'especialització en Educació Física a les escoles de Magisteri.

13. Impulsar, d'acord amb els ajuntaments i entitats esportives, que tots els catalans que ho desitgin tinguin un accés garantit a la pràctica d'activitats físiques i esportives, especialment els qui pertanyen a col·lectius que, per motius de mobilitat (gent gran, disminuïts...) o culturals (dones...), requereixen que se'ls faciliti la igualtat d'oportunitats. Donarem prioritat a la política compensatòria que propugnem els socialistes.

14. Impulsar els dimecres esportius a l'escola com a part de l'educació infantil i juvenil i com a instrument per arrelar més l'hàbit esportiu des de l'escola.

15. La col·laboració de les empreses a l'esport i el suport que donen a les entitats mitjançant la publicitat té una importància creixent i ens mereix una valoració molt positiva. Cal, doncs, fomentar no sols l'interès de la col·laboració voluntària —que ja és àmpliament reconegut— sinó continuar complementant l'interès publicitari amb aspectes econòmics.

16. Potenciar la iniciació esportiva de tots els nois i noies de Catalunya des de l'escola primària. Creiem en els valors formatius que té l'esport a la infància i a l'adolescència. Cal, doncs, implementar les ajudes per potenciar la tasca que duen a terme les escoles, les entitats esportives, les federacions, els ajuntaments en el si dels Consells esportius i la UCEC.

En coordinació amb el departament d'Ensenyament, vetllarem perquè l'educació física i la pràctica esportiva en el marc escolar es potenciïn en els anys d'aplicació de la reforma del sistema educatiu. Alhora, prendrem mesures per evitar la desaparició a molts pobles de Catalunya de l'esport escolar, a causa de la pèrdua de les aules d'educació secundària.

DROGUES: UN COMBAT EN TOTS ELS FRONTS

Les drogodependències són un dels problemes que la nostra societat valora com a més greus, i tant l'administració com la mateixa societat són, precisament, el marc fonamental per abordar-lo.

Els actuals patrons de consum, expansius en algunes substàncies, ens indiquen que si no ho corregim a temps es poden generar, a mitjà i llarg termini, greus problemes de benestar social.

En la nostra societat constatem dos fets importants que perpetuen elements que dificulten l'abordatge d'aquesta problemàtica. D'una banda, el manteniment d'una postura ambivalent davant les drogues. Així hi ha les drogues convencionals, l'abús de les quals està totalment acceptat, com és el cas del tabac i l'alcohol, i les substàncies no convencionals, de les quals es diu que no pertanyen al nostre àmbit cultural occidental i no se'n admet l'ús. D'altra banda, la presència d'un discurs social ple d'estereotips que constitueixen la major part del bagatge teòric i en el qual conflueixen afirmacions tals com dir que la droga és malaltia, però al mateix temps vici, etc.

Els socialistes ens plantejem la tasca d'anar modificant les realitats socials, sense introduir canvis arbitraris que escapin al control institucional i social. Aquestes modificacions han de comptar amb l'opinió pública i, algunes d'elles, han de realitzar-se en àmbits internacionals.

1. DROGUES LEGALS

Cal plantejar-se d'una forma decidida estratègies que avancin cap a la reducció de l'oferta. En les actuals drogues legals (alcohol i tabac), l'elevat consum constitueix un greu problema per a la societat, de manera que restringir-ne l'oferta és una necessitat imperiosa. A llarg termini, una política eficaç contra totes les drogodependències tan sols pot construir-se sobre la base d'una disminució del consum de l'alcohol, del tabac i dels fàrmacs. En aquest sentit, adoptarem mesures com:

1. La reducció de la publicitat de l'alcohol i el tabac destinada a estimular l'ús —i indirectament l'abús— de cap tipus de drogues.
2. L'increment del control dels fàrmacs psicòtrops.
3. L'elaboració de programes d'educació per a la salut, amb la participació ciutadana, destinats a reduir i sancionar la venda de drogues a menors.
4. Cal desenvolupar programes informatius, formatius i preventius que tinguin com a objectiu mitigar, i en el millor dels casos eliminar, actituds i comportaments socials que vagin en contra de la implantació de centres d'atenció a les persones drogodependents i, en conseqüència, dels programes de tractament que se'n deriven.

2. DROGUES IL·LEGALS

Respecte a les drogues il·legals, les mesures a emprendre serien de caràcter dissuasiu en el terreny de la reducció de l'oferta, amb actuacions contra els llocs públics on existeixen indicis de tràfic, etc.

Totes aquestes mesures seran ineficaces si no s'acompanyen d'una política social preventiva, que ensenyi

els ciutadans a reconèixer la realitat del fenomen de les drogodependències, capacitant-los perquè en facin una observació no pre-codificada, per mitjà d'una informació, formació i difusió de campanyes publicitàries. Aquestes actuacions s'han de dur a terme en el conjunt de la societat, amb especial incidència dins dels col·lectius més sensibles, però sobretot fent-hi una menció especial en el camp escolar.

L'administració pública ha de comptar amb la col·laboració ciutadana per al desenvolupament dels programes de prevenció, i també cal que els doni la prioritat que es mereixen en termes polítics, pressupostaris i tècnics.

Cal afavorir la pràctica de l'exercici de la responsabilització des de la participació social, sobretot la de les persones adolescents i joves.

També fa falta potenciar la coordinació entre els sectors i entre les administracions per tal de facilitar un pla de prevenció de drogodependències que es pugui desenvolupar en diferents àmbits d'intervenció —sanitat, ensenyament i joventut, entre altres—, dins el marc d'una política integral d'infància i adolescència.

Cal que els plans d'estudis professionals dels àmbits social, educatiu i sanitari incorporin coneixements de drogodependències i de la seva prevenció.

Aquests programes d'intervenció en drogodependències han de incloure en el seu disseny, i d'una forma específica, criteris metodològics d'avaluació.

S'ha de posar esment també en l'atenció a les drogodependències. Es fa imperiosa la necessitat d'homologar i coordinar els diversos recursos públics i privats que han sorgit com a resposta a aquest problema. Sobretot considerem una tasca prioritària afrontar l'excessiva descoordinació a tots els nivells entre el conjunt de les administracions públiques, i dins de cadascuna d'elles entre els diversos departaments, per no lesionar més l'eficàcia dels esforços públics. És urgent canviar els models d'actuació i sovint haurérem de trencar les barreres imposades per l'existència de diversos àmbits administratius amb competències sobre el tema.

La continuació de l'oferta dels programes lliures de drogues, amb l'objectiu que l'usuari que ho desitgi pugui arribar a l'abstinència en el consum i a la seva consolidació, és un objectiu prioritari. Tanmateix, atesa l'existència de determinats pacients que no assolixen l'abstinència en el consum per mitjà d'aquests programes, i atesa també l'existència de determinats pacients que associen a la seva addicció complicacions de caràcter psicosocial i legal, cal potenciar els programes de tractament amb substàncies agonistes als opiacis. Per tal de fer realitat aquest objectiu, cal regular les ordres corresponents per tal de facilitar la prescripció, dispensació i manteniment d'aquests tractaments, incloent-hi per a determinats pacients els programes de dispensació, manteniment i tractament amb heroïna.

També cal potenciar el contacte, la comunicació i l'estimulació de la demanda assistencial de tota la població de persones drogodependents. Amb aquesta finalitat és imprescindible que aquests tractaments es realitzin amb una infraestructura estable i itinerant; i que a la vegada es potenciïn programes d'intercanvi de xeringues i de dispensació de preservatius, així com la forma de fer arribar aquests programes a les presons.

En altres recursos, sens dubte imprescindibles per a l'atenció adequada de les drogodependències, com són les comunitats terapèutiques, es fa necessària l'homologació dels centres basada en criteris d'adequació, de competitivitat, de planificació territorial i de compliment dels objectius de la inserció social.

La inserció social dels individus deshabituats és una necessitat imperiosa, que s'ha de plantejar des del començament de la intervenció. Per això convé l'ús dels serveis educatius, laborals, culturals, etc... i la coordinació de la utilització dels diversos recursos des de la perspectiva del procés de recuperació.

Ens sembla molt urgent l'elaboració d'un estudi epidemiològic fiable que, sense perdre la visió de conjunt, contempli la diversitat de les diferents comarques de Catalunya i ens permeti una distribució racional dels recursos.

Hem de posar en pràctica una estratègia progressista per fer compatible els valors de llibertat i seguretat. I això ho hem de fer mitjançant el desenvolupament de la solidaritat de totes aquelles activitats o iniciatives procedents de la pròpia societat a través de les associacions, amb l'objecte d'arribar a una progressiva corresponsabilitat en la resolució i prevenció de la problemàtica social en general, i de les drogodependències en especial.

Cal també abordar la problemàtica de les drogues a les presons, en allò que són els dos aspectes més

bàsics: lluitar per disminuir-ne l'ús i fer que el temps penitenciari serveixi per rehabilitar el màxim nombre de drogaddictes.

Diguem, finalment, que aquest programa segueix la línia de la taula d'acords *Per una política consensuada en drogodependències* que varen acordar tots els partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya el desembre de 1994.

EDUCACIÓ: UNA PROPOSTA PER A LES NOVES NECESSITATS

El dret a l'educació és un dels objectius permanents que cal assolir ara amb tots els elements de qualitat, des de l'escola bressol a la universitat, en el marc de l'aplicació adequada de la renovació educativa.

En els últims anys l'escola pública ha assegurat, amb progressiva solvència, les demandes d'escolarització exigides per la societat i ha procurat l'accés igualitari al dret fonamental de l'educació.

L'escola pública no s'ha limitat, però, a satisfer les demandes educatives bàsiques de la nostra societat, sinó que ha intentat millorar la qualitat de l'educació i oferir un model de gestió participativa inèdit, d'altra banda, en la resta de serveis públics.

Enguany, però, coincidint amb els deu anys d'aplicació de la LODE, i trobant-nos en ple debat, tant a la societat com al Congrés de Diputats, de la Llei de "Participación, Evaluación y Gobierno de los Centros Docentes", ens cal assumir la participació en els diversos consells escolars com escola de ciutadania que fomenta un estil de gestió no autoritària.

1. PARTICIPACIÓ EDUCATIVA

En el marc de la participació educativa proposem:

1. Proposar mesures per afavorir la participació dels diversos agents educatius en els Consells Escolars de Centre, municipal, territorial i del Consell Escolar de Catalunya. En el cas dels ensenyants, donar-los un adequat reconeixement professional.

2. Estimular la creació d'associacions d'alumnes als centres de secundària, com a mecanisme d'estímul a la seva participació. Definir els criteris de participació de les Associacions de Pares i Mares d'Alumnes en el nou marc de funcionament de l'escola.

Per articular la participació, proposarem que el director i l'equip directiu, tot garantint la seva elecció, tinguin una estabilitat més gran que permeti la cohesió interna i una gestió més eficaç de les escoles.

Una major capacitat professional dels mestres i dels equips directius són, sens dubte, una de les garanties més segures per aprofundir en el compliment de la LODE (Llei Orgànica del Dret a l'Educació) i, alhora, en la correcta aplicació de la LOGSE (Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu).

2. APLICACIÓ DE LA LOGSE

La LOGSE és una llei de gran ambició que reordena el sistema educatiu per a l'infant i el jove, des del naixement fins a les portes del treball i de la universitat, i integra a les escoles d'ensenyaments de règim general, infantil, primari i secundari, les escoles dels ensenyaments de règim especial, els artístics, la música, l'educació contínua i la compensadora.

Els socialistes, per poder gestionar l'educació, inclourem en una sola conselleria les competències educatives, des de l'escola bressol fins a la gestió universitària i l'educació d'adults, així com els ensenyaments artístics o de règim especial.

L'esforç dels socialistes, des de l'any 1990, reclamant una aplicació de la LOGSE a Catalunya consensuada amb els partits polítics i el món educatiu, ha estat inútil per la manca d'una direcció política educativa des de la conselleria, que ha dedixat perdre una bona ocasió per planificar una millora de la qualitat de l'educació en el nostre país.

A la meitat del període de la seva aplicació, estem encara patint aquestes greus mancances de planificació amb:

1. *La implantació anticipada de la reforma.* A partir de deu mesures mínimes que els socialistes vam presentar al Parlament de Catalunya, s'aconseguí una Proposició no de llei sobre mesures per a la implantació del nou Sistema Educatiu, amb el consens de totes les forces polítiques, text que ha servit per a la planificació dels cursos 1994-1995 i 1995-1996 i que respectarem en la planificació del proper curs 1996-1997 en què ja s'aplicarà la reforma en tots els centres de Catalunya.

2. *El Mapa Escolar*, avui encara proposta i pendent de resposta per part de la Generalitat a les aportacions i al·legacions. Per als socialistes, aquesta proposta de Mapa Escolar, no només ha de solucionar els problemes de quantitat de l'Escola, sinó que ho ha de fer tenint en compte els seus problemes de qualitat, com el de continuïtat entre centres de diversos nivells de l'educació —el pas d'escola bressol a primària i d'aquesta a secundària—, el transport i els menjadors.

La proposta de Mapa és encara, però, incompleta, i per tant caldrà complementar-la, en aspectes quantitatius i qualitatius, amb les aportacions de tots els sectors i territoris (ajuntaments, consells escolars municipals, consells comarcals) i amb els aspectes recollits en la Proposició no de llei sobre criteris del Mapa Escolar de Catalunya del Parlament, així com, d'una manera especial, amb les que proposem els socialistes:

- Planificació de l'oferta d'ensenyament de primer cicle d'Educació Infantil (Escola Bressol), d'Arts Plàstiques i de Disseny, d'Art Dramàtic i dels Programes de Garantia Social.

- Establir el diàleg amb les administracions locals titulars de centres d'ensenyaments no obligatoris, per tal de facilitar la corresponent oferta educativa en aquests àmbits.

3. *L'educació infantil a les escoles bressol*, considerada ja etapa educativa, cal que sigui gestionada en tota la seva oferta per la conselleria d'Ensenyament. Els socialistes proposem:

- Treballar conjuntament amb els ajuntaments, titulars de l'oferta pública a Catalunya, el Mapa Escolar amb l'oferta existent i futura, així com la fórmula de finançament.

- Incloure en el Mapa l'oferta privada i establir convenis amb aquelles escoles la finalitat de les quals és sense ànim de lucre.

- Proposar un pla per al reconeixement de les categories del personal que hi treballa.

4. *L'educació especial.* Mancada d'una orientació i planificació, els socialistes proposem d'actuar-hi mitjançant les mesures següents:

- Realitzar un Llibre Blanc de les experiències d'educació especial en centres específics, d'integració en centres ordinaris i d'altres.

- Elaborar l'ordenació de l'educació especial en centres específics i de la integració en centres ordinaris amb els recursos pertinents.

- Treballar conjuntament amb les associacions preocupades per l'educació especial i amb els ajuntaments titulars d'escoles municipals, per tal d'elaborar la planificació i incloure-la en el Mapa Escolar de l'oferta d'educació especial en centres específics i de la integració en centres ordinaris.

5. *L'educació d'adults.* Cal que doni resposta educativa a totes les persones des d'un àmbit educatiu i no de benestar social. Els socialistes proposem:

- Desenvolupar la Llei de Formació d'Adults que va aprovar el Parlament de Catalunya i donar el suport necessari perquè els ajuntaments realitzin els plans locals d'adults.

- Elaborar un estudi de les necessitats reals i planificar els recursos pertinents.

- Traspasar la gestió d'aquest servei del departament de Benestar Social a la conselleria d'Ensenyament.

3. EL CENTRE DOCENT

Una de les condicions indispensables de l'èxit de la reforma educativa és disposar d'una organització apropiada dels centres docents. Cal, doncs, adoptar mesures concretes referents a l'autonomia dels centres docents:

1. Considerar el centre docent com a nucli decisiu del sistema escolar. Com el lloc concret on ha de realitzar-se tota l'activitat en el marc d'un adequat procés d'innovació, de formació del professorat, de programació curricular i d'avaluació de l'oferta educativa amb la seva adaptació al medi. En definitiva, considerar el centre docent com el lloc privilegiat d'acumulació d'experiència docent i professional.

2. Reconèixer que els trets que contribueixen a la personalitat del centre són:

a) El seu projecte educatiu, que implica una cultura de centre, una imatge exterior i una continuïtat de projectes i d'estil.

b) Les mesures que permeten assegurar l'estabilitat d'un ampli consens, per tal d'evitar que les contradictòries i diverses demandes que rep per part de la societat i de l'administració educativa no impedeixin un correcte exercici professional i una avaluació solvent del sistema escolar.

Per a aquest repte és imprescindible una adequada formació inicial i permanent que garanteixi:

1. La formació teòrica i pràctica de forma integrada durant la formació inicial.

2. L'impuls dels dos eixos fonamentals de la formació permanent: el desenvolupament curricular i l'organització escolar.

3. La vinculació de la formació permanent a les activitats del centre, mitjançant la presentació de projectes col·lectius.

4. L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA

Una administració educativa al servei de la comunitat escolar i no una comunitat escolar al servei de l'administració: aquest és l'esperit que hauria de guiar l'acció dels poders públics per fer possible l'aplicació de la reforma i la millora quantitativa i qualitativa de l'escola pública. Per això proposem:

— Una estructura administrativa i eficaç, que garanteixi als centres la seva gestió en el marc d'autonomia prèviament definit en el seu projecte educatiu, i que sigui capaç d'avaluar la tasca realitzada.

— Una reorganització a partir d'una nova distribució de responsabilitats i competències que apropi l'administració, amb les seves directrius i propostes, als centres escolars. Amb l'aplicació de la Reforma, és encara més important definir les unitats territorials, cadascuna amb un nombre de centres abastable, entre 50 i 100. A Catalunya, aquestes unitats poden correspondre a diverses realitats territorials, des de comarques a agrupacions de municipis.

Només amb l'aportació del coneixement de la realitat educativa i social que tenen els professionals i els municipis, pot realitzar l'administració educativa un canvi en la seva organització interna que respongui a les necessitats reals.

5. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

La LOGSE ha establert que la Formació Professional només serà de qualitat si està connectada amb les necessitats productives, els canvis tecnològics i la demanda de nous perfils professionals.

Per avançar en aquest gran repte de la reforma proposem:

1. La creació del Consell Català de la Formació Professional, que coordini tots els sectors i que garanteixi que la seva programació s'adequa a les necessitats productives i del mercat.

2. L'impuls a nivell de comarca o àmbit territorial d'un consorci en el qual l'administració Local actui de motor, amb presència del món empresarial, sindical, comercial i acadèmic per tal que hi exerceixi les funcions següents:

a) actuar d'observatori econòmic

b) ajustar el mapa i els perfils dels futurs llocs de treball

- c) proposar mòduls i cicles formatius segons les necessitats
 - d) realitzar els convenis amb les empreses per a la realització de pràctiques
 - e) actuar de punt d'informació i d'orientació professional
 - f) cercar nous recursos
3. La posada en marxa dels nous cicles formatius que just acaba d'aprovar el Consell Escolar de Catalunya.
 4. Un treball ajustat per a una bona distribució territorial de la Formació Professional en el Mapa Escolar i en les aportacions rebudes durant la consulta d'aquest.
 5. Un augment de les dotacions d'inversions per als centres existents i per als centres que en el futur s'hagin de crear.

UNA UNIVERSITAT PER A UNA CATALUNYA DE PROGRÉS

1. INTRODUCCIÓ

Per als socialistes, les universitats han estat sempre una prioritat política, perquè són sens dubte una clau del progrés cultural i científic, del desenvolupament tecnològic i professional i de la transformació social de Catalunya. Així doncs, des del govern de la Generalitat afavorirem el desenvolupament de l'ensenyament superior, a partir de la seva concepció de servei públic.

Una de les funcions de la universitat és la recerca. La recerca desenvolupada a la universitat juga un paper fonamental en l'avenç del coneixement, en el progrés tecnològic i professional i, en conseqüència, en el desenvolupament socioeconòmic de la societat catalana. Lligada a la recerca, l'altra funció principal de la universitat és la formació de professionals i la promoció de la cultura.

Per complir aquestes dues funcions, s'ha d'adequar l'oferta de les universitats a la demanda social i a les peticions dels estudiants. Aquesta adequació requereix una acurada planificació que tingui present la distribució territorial de l'oferta universitària, tant per facilitar l'accés de l'estudiant com per adaptar-se a la realitat socioeconòmica de Catalunya.

L'assignació de recursos públics a les universitats ha d'abandonar el caràcter discrecional que té ara, i s'han d'establir uns criteris racionals que, respectant una igualtat de tracte, fomentin la qualitat de l'ensenyament i l'eficiència de les universitats de Catalunya.

2. L'ACCIÓ DE GOVERN DE CIU HA ESTAT INSUFICIENT

El govern de CiU proclama verbalment la prioritat de les universitats, però, en contradicció amb les seves paraules, ha congelat els pressupostos de les universitats i ha ajornat el Pla d'Inversions Universitàries.

Malgrat la creació de noves places universitàries, el desequilibri entre l'oferta de places i la demanda dels estudiants ha anat augmentant els darrers anys. Milers de joves que tenen totes les condicions acadèmiques per ingressar a la universitat no poden accedir-hi per manca de places, mentre una part dels qui obtenen una plaça es veuen obligats a cursar estudis que no són de la seva preferència o es veuen forçats a un important desplaçament geogràfic, que no ha estat compensat per una política de residències i ajuts.

Aquesta política de CiU ha afavorit l'oferta privada, particularment a través de centres adscrits, que han incrementat el percentatge d'alumnes de Catalunya que escolaritzen, particularment en les diplomatures i enginyeries tècniques. No existeix una política definida, per part del govern de CiU, que assenyali el paper d'aquests centres en el sistema d'ensenyament superior de Catalunya.

D'altra banda, el govern de CiU no ha elaborat el Mapa Universitari de Catalunya (nombre de titulacions, capacitats, localització geogràfica), eina que hauria de ser fonamental per a qualsevol política d'ordenació del sistema universitari.

3. LES NOSTRES PROPOSTES DE GOVERN

En la voluntat de donar resposta als problemes que hem denunciat, els socialistes ens proposem l'adopció de les mesures següents:

1. Potenciar l'oferta universitària de cara a l'any 2000, coordinant-la amb els nous cicles formatius de la nova formació professional.
2. Potenciar el paper del Consell Interuniversitari de Catalunya en la planificació de la política universitària i la confecció del Mapa Universitari de Catalunya.
3. Definir i aplicar de forma gradual una assignació de recursos a les universitats que permeti millorar-ne l'eficiència i evitar la massificació i les discriminacions.
4. Preveure la creació de noves places universitàries, atenent la demanda social i les preferències dels estudiants.
5. Redefinir i impulsar la formació inicial i continuada del professorat universitari, fomentant la qualitat de la docència i de la recerca.
6. Elaborar un pla d'allotjament universitari i d'ajuts específics per reduir l'impacte econòmic que suposa l'obligada mobilitat a un bon nombre d'estudiants.
7. Promoure la modificació del sistema de concessió de beques, per tal que siguin més realistes, transparents i adaptades a la societat catalana.
8. Potenciar el paper de les universitats en la formació contínua dels professionals.
9. Impulsar la Universitat Oberta de Catalunya, eliminant aquelles limitacions en l'accés que no responguin al nom i a l'objectiu d'una universitat oberta, que ha de facilitar l'accés a la cultura i a l'ensenyament superior al major nombre possible de ciutadans.
10. Potenciar la recerca de les universitats en tots els àmbits de la ciència i de la cultura.
11. Potenciar la coordinació de la recerca de les universitats amb el conjunt de la recerca de Catalunya.
12. Promoure programes de recerca universitat-empresa i fomentar convenis entre les universitats i les institucions públiques, econòmiques i culturals.
13. Finalment, potenciar una universitat catalana de progrés, oberta a Europa i al món, centre d'intercanvi de professorat i alumnes, i espai de relació de les idees, la ciència, la cultura i els coneixements. Una universitat que farà del nostre país un lloc de progrés per a tots els ciutadans i ciutadanes.

EL DRET A L'HABITATGE

Durant els darrers anys, la qüestió de l'habitatge a Catalunya —especialment a les grans ciutats i a les àrees metropolitanes— ha esdevingut una de les reivindicacions socials més importants. Actualment, la manca d'habitatges a preus accessibles afecta molts sectors socials, sobretot les persones menys protegides, però també les classes mitjanes. Un dels col·lectius més perjudicats per l'actual situació són els joves. Així mateix, s'han de cercar solucions més idònies per a la gent gran.

En conjunt, per satisfer les necessitats del proper decenni, cal construir una mitjana aproximada de 30.000 habitatges anuals, la majoria dels quals hauran de gaudir d'algun tipus d'ajut públic. Ha de merèixer també una gran atenció la rehabilitació d'habitatges i d'edificis, mitjançant la qual es millora la qualitat de vida dels usuaris i es dignifica l'entorn urbanístic.

Davant d'aquest repte, els socialistes reafirmem la nostra voluntat de fer efectiu el dret a un allotjament de qualitat per a tothom, dret reconegut al nivell social i constitucional, i factor indispensable de cohesió social. En conseqüència, assumim el compromís clar d'endegar una política ferma d'intervenció pública des de la Generalitat en relació amb la quantitat i la qualitat dels habitatges i dels equipaments necessaris, d'acord amb els criteris, objectius i instruments que proposem.

1. CRITERIS FONAMENTALS

La política d'habitatge i de sòl dels socialistes s'articularà d'acord amb uns principis que considerem fonamentals per complir la seva finalitat.

L'abast del problema a resoldre i el marc competencial requereixen que els diferents nivells de l'administració actuïn de forma coordinada dins de marcs estables i precisos de col.laboració.

1.1. Cooperació institucional

És fonamental que el procés per generar sòl urbanitzable i promoure habitatges es faci de manera concertada amb totes les institucions implicades, d'acord amb uns objectius fixats en cada cas i en el marc de convenis presidits per l'esperit de cooperació.

1.2. Corresponsabilització pressupostària

Correspon a l'administració central propiciar el marc financer general necessari per dur a terme una política d'habitatge; però la Generalitat, que té competències exclusives en matèria d'habitatge i urbanisme, i els ajuntaments, que disposen de la clau per generar nou sòl edificable, han de corresponsabilitzar-s'hi pressupostàriament.

1.3. Adequació territorial

Cal donar solucions específiques a les realitats territorials diverses. Els problemes de les grans ciutats, les àrees metropolitanes, les ciutats intermèdies i les zones deprimides, exigeixen tractaments diferenciats. La nova política d'habitatge ha de tenir ben present la territorialització.

2. OBJECTIUS I MESURES DE GOVERN

2.1. La creació de sòl residencial suficient

El preu del sòl, fonamentalment el localitzat en àrees urbanes o en les seves proximitats, ha experimentat un increment realment espectacular. Això fa que a les grans i mitjanes ciutats sigui molt problemàtic construir habitatges de Protecció Oficial i de preu taxat. Cal, doncs, articular un conjunt d'actuacions coherents amb la finalitat de generar sòl edificable suficient i a preus raonables per incidir en la regularització del mercat immobiliari i per permetre la construcció d'habitatges protegits. Proposem les següents:

1. Dins del planejament, promoure l'edificació dels solars que permetin la construcció d'habitatges.
2. Amb l'idea bàsica que l'obtenció de sòl ha d'ésser el principal objectiu de la política municipal d'habitatge, es fonamentarà l'increment dels patrimonis públics de sòl, amb noves fórmules de finançament. Això tindrà un reflex als pressupostos de la Generalitat mitjançant la creació d'un Fons Especial de Finançament de Sòl Públic.
3. Establir una política de sòl a llarg termini que permeti una línia continuïsta als plans i programes que s'elaborin.
4. Agilitar la tramitació urbanística, sobretot pel que fa als Plans Parciais de sòl residencial.
5. Utilitzar els instruments legals d'expropiació urbanística per garantir la disponibilitat de sòl urbanitzat en lloc i temps adequat.
6. Assegurar dins el planejament urbanístic que un mínim del 15% en sòl residencial es destini a la construcció d'habitatge protegit.
7. Potenciar el paper de l'Incasol en l'adquisició i urbanització de sòl, amb estreta col.laboració amb

els municipis. Les actuacions residencials de l'Incasol destinaran un mínim del 75% del sòl urbanitzable per a la construcció d'habitatge protegit.

2.2. Fomentar la promoció privada d'habitatge protegit

És absolutament necessari que la inversió privada aposti decididament per totes les modalitats d'habitatge protegit. És un factor imprescindible per garantir el compliment dels objectius d'una política social d'habitatge. Amb aquesta finalitat s'adoptaran les mesures següents:

1. Facilitar sòl a preus raonables a les empreses interessades en la promoció i construcció d'alguna modalitat d'habitatge protegit.
2. Tenir actualitzada la informació necessària per tal que la inversió privada s'orienti a satisfer les necessitats reals existents arreu del territori. S'elaborarà un Llibre Blanc de l'Habitatge que farà possible el coneixement exacte de la situació de l'habitatge a tot el territori de Catalunya i de les necessitats per a la dècada 1996-2005.
3. Es faran les previsions en coordinació amb els programes de finançament estatal i s'agilitaran els tràmits, de forma que les qualificacions concedides puguin acollir-se immediatament a les subvencions i als crèdits previstos.

2.3. Promoure l'habitatge públic

La promoció pública de la Generalitat és clarament insuficient. Els socialistes impulsarem decididament la promoció pública d'habitatges, que es basarà necessàriament en una programació territorialitzada i en la col·laboració de les corporacions locals i altres promotors públics. Una part important dels habitatges públics es destinarà a lloguer. Es programaran les inversions necessàries per aconseguir construir 8.000 habitatges públics anuals.

2.4. Concentrar els ajuts públics disponibles als grups socials de més baixos nivells d'ingressos

Aquesta línia és coherent amb l'orientació general de la política social, i resulta ser un criteri lògic d'assignació de recursos en l'objectiu de millorar a mitjà termini les condicions econòmiques dels segments més desfavorits de la població. Es crearà el *Fons de garantia per a l'accés social a la propietat*, que tindrà com a finalitat facilitar l'accés al crèdit hipotecari dels adquirents d'habitatges protegits.

2.5. Potenciar la rehabilitació i atendre els problemes derivats de les patologies estructurals

Atesa l'existència d'un nombre d'habitatges vells i de segona mà ocupats per sectors econòmicament dèbils, els socialistes ens comprometem a realitzar un gran esforç inversor per tal d'impulsar, coordinadament amb els municipis, una ambiciosa política de rehabilitació que permetrà a àmplies capes populars de la ciutat i del camp millorar la qualitat i dignitat del seu habitatge. La rehabilitació del patrimoni públic de la Generalitat i de les corporacions locals serà objecte d'interès preferent i es dotarà els municipis afectats dels recursos necessaris per dur a terme les obres d'infraestructura pendents als polígons traspassats.

Menció especial mereix la problemàtica sorgida de la detecció de greus patologies estructurals degudes a la utilització de materials en males condicions i inadequats -com el ciment aluminós i altres-, que afecten una part dels habitatges construïts en les dècades dels 50 i dels 60. És un problema social molt greu, que atendrem adequadament i amb la urgència que requereix.

En aquest sentit, regularem un nou règim comú d'ajuts públics als afectats, *sense fer cap diferenciació per raó de ser usuaris i propietaris d'habitatges públics o privats*.

2.6. Lloguer

El parc d'habitatges de residència principal destinats a lloguer és molt reduït a Catalunya. Aquesta és una situació que s'ha de corregir, atès que el règim de lloguer facilita l'accés a un allotjament a les famílies amb baixos nivells de renda, als joves emancipats i a les parelles que inicien la seva convivència. D'altra banda, el lloguer fomenta la mobilitat interespacial a Catalunya, especialment de cara a la flexibilització dels mercats laborals.

Per aquests motius, el foment del lloguer constitueix una clara prioritat de la política social d'habitatge dels socialistes.

2.7. Impulsar el cooperativisme d'habitatges

Les cooperatives d'habitatges poden contribuir de manera significativa a disminuir l'especulació en el sector de la construcció, alhora que introdueixen elements de gestió democràtica i participativa. És per això que les cooperatives d'habitatge jugaran un paper important en la nova política d'habitatges. Així mateix, i com que el sector de l'habitatge és complex en el seu desenvolupament, activarem la formació dels cooperativistes —principalment els quadres mitjans— a través de cursos específics a nivell empresarial, a fi de reforçar els seus coneixements de gestió. D'altra banda, i considerant la necessitat d'impulsar iniciatives empresarials, cal tenir en compte que les comunitats de béns són instruments legals que faciliten la construcció d'habitatges a preu de cost i que afavoreixen la gestió i la participació dels titulars.

2.8. Atendre les necessitats dels joves

Els joves són el col·lectiu més perjudicat per l'actual situació del mercat de l'habitatge. També constitueixen el gros de l'exèrcit que busca accedir a un nou sostre. De fet, és el ritme de formació de noves parelles el que determina una bona part de les previsions i expectatives per al futur de l'habitatge. En aquest sentit, és clar que els grans beneficiaris de la nova política d'habitatge han de ser els joves. Malgrat això, cal programar ajuts personalitzats complementaris segons els nivells de renda, tant per a la compra com pel lloguer. Altres mesures que ens comprometem a dur a terme són:

1. Construir habitatges de 60 i 70 m².
2. Incrementar les subvencions a fons perdut per al pagament de l'entrada.
3. Concentrar la subsidiació d'interessos dels crèdits hipotecaris als primers anys d'amortització.
4. Ampliar l'oferta d'habitatges de lloguer.

2.9. Habitatges per a la gent gran

La nova política d'habitatge ha de donar resposta també a les necessitats de la gent gran. No pot ser que les úniques alternatives possibles siguin el recurs a acollir-se a una residència o la de romandre en semireclusió sense assistència en un habitatge a vegades de difícil accés. Els socialistes optem per la creació d'una xarxa d'habitatges de dimensions i accés adequats, absolutament integrats als barris i, assistits o tutelats per tal de facilitar les seves activitats i la seva relació convivencial.

2.10. Reforçar la funció inspectora i de control

Es reforçarà la funció inspectora i de control administratiu per tal de garantir que els habitatges protegits i de preu taxat siguin utilitzats com a residència principal exclusivament, i que sols hi puguin accedir els adquirents i usuaris amb les rendes màximes que marca la llei. Es facilitaran els instruments legals per tal d'exercitar per part de l'administració actuant el dret de tènpteig i retracte en totes les transmissions d'habitatges protegits.

3. EL PLA D'HABITATGE: 300.000 ACTUACIONS EN 5 ANYS

Per ser portada a terme, la nova política d'habitatge dissenyada requereix una planificació en el temps que assenyali els objectius, els terminis i les inversions previstes, per tal de proporcionar un marc estable d'actuació a tots els agents privats i públics que operen en el sector. Per això els socialistes articularem les mesures anunciades en un *Pla Quinquennal de l'Habitatge 1996-2000*, l'objectiu final del qual serà la construcció de 125.000 nous habitatges protegits destinats a residència principal.

Es donarà preferència a la promoció pública, al règim de protecció oficial i al preu taxat en aquelles modalitats destinades a les famílies amb menors recursos econòmics. Conjuntament, es duran a terme intervencions en sol residencial per a la construcció de 70.000 habitatges. Finalment, es fomentarà la rehabilitació d'edificis i habitatges, política a la qual es preveu d'atorgar 105.000 ajuts públics. El conjunt del Pla suposarà un total de 300.000 actuacions públiques.

CATALUNYA, PAÍS D'ASSOCIACIONS

La ciutadania de Catalunya es caracteritza per la seva capacitat d'associació. En el món rural, a les comarques, a les ciutats i viles, hi ha nombroses associacions que expressen diversitat i pluralitat, són canals de transmissió de valors, de cooperació social, de les tradicions de la societat catalana i, alhora, són referents per a les innovacions i transformacions que miren al futur.

El govern de CiU va presentar un projecte de Llei, pensat per a associacions mercantilistes i corporatives, obviant la democratització del moviment associatiu. No recull ni la tradició associativa democràtica, ni serveis per fomentar l'associacionisme innovador. Aquest projecte ha estat rebutjat per les principals federacions i associacions de Catalunya.

No és, només, una assignatura pendent del govern, és una expressió més de l'esgotament i rebuig de les propostes de CiU, expressada per amplis sectors de la ciutadania associada de Catalunya.

Catalunya és un país d'associacions i d'intensa vida associativa que expressa les potencialitats de la societat catalana. Els socialistes i els progressistes recollim la tradició emancipadora i impulsem l'associacionisme lliure i democràtic, conscients que la paradoxa del nostre temps s'expressa, amb gran nitidesa, a Catalunya i se situa entre l'excés de control propi de les dretes conservadores i la lluita permanent per la llibertat i l'autonomia dels sectors progressistes de la societat.

CiU pretén associacions controlades i ha centrat la seva tasca de govern en l'atorgament de subvencions i en l'organització d'actes tutelats i instrumentals, considerant la ciutadania com a "menor d'edat" i depenent del seu govern.

Les propostes dels socialistes de Catalunya es basen en l'impuls del potencial emancipador que conté l'associacionisme, divers, plural i obert, convençuts que es tracta d'un debat decisiu per a tots els sectors socials, econòmics i culturals de Catalunya. El debat el situem en els aspectes següents:

— El paper social i polític de l'associacionisme català, que ha estat i és determinant com a articulador social i de convivència, i que en èpoques de dictadura ha desenvolupat els valors democràtics que varen ser decisius per a la recuperació de les llibertats i les institucions d'autogovern de Catalunya.

— El dret d'associació lliure i voluntària és una conquesta de les lluites dels moviments socials impulsats per socialistes, per l'esquerra i per tots els sectors progressistes de Catalunya. La Constitució de 1978 el reconeix i li dona la categoria de dret fonamental.

— L'associacionisme modern neix íntimament lligat a la transformació i modernització de la societat catalana. El moviment associatiu ha crescut aquests darrers anys a les viles i ciutats amb associacions que reivindiquen, que cooperen, que gestionen serveis i que lluiten per la millora de la qualitat de vida dels ciutadans. Els ajuntaments hi mantenen relacions de col·laboració, cooperació i complementarietat. Darrerament, algunes associacions gestionen i participen directament en serveis i equipaments de competència municipal.

— L'associacionisme és la més important escola de valors. La moral de la nostra societat depèn, en bona part, de quins tipus d'associacions tenim i de la seva força.

— Les associacions són fonamentals per aprofundir la democràcia i desenvolupar les organitzacions dels ciutadans i ciutadanes del futur. Associar-se comporta una solidaritat moral basada en la cooperació social i en la confiança recíproca a partir d'un projecte col·lectiu.

El nostre compromís, des del govern de la Generalitat, és presentar un *nou projecte de Llei*, en el qual hagin participat la majoria d'associacions de Catalunya. L'alternativa que proposarem ja està esbossada en el text presentat al Parlament de Catalunya l'octubre de l'any 1994, i des del govern l'adreçarem a tots els sectors del moviment associatiu de Catalunya, per incorporar les seves aportacions i suggeriments.

No cal regular el dret d'associació, ja que per fer-ho caldria una Llei orgànica. Partint d'aquest dret fonamental ja reconegut, la Llei ha d'articular com intervenen les associacions en el tràfic jurídic ordinari i en el mercat de béns i serveis. La Llei d'Associacions sense afany de lucre incidirà en les formes d'organització, en el model de societat del futur. Ha de ser una Llei que fomenti les associacions obertes amb funcionament democràtic i que faciliti les pràctiques solidàries.

A més d'aquesta iniciativa legislativa, adquirim compromisos ben definits com els següents:

1. Potenciarem els valors de solidaritat i igualtat enfront dels valors corporativistes i mercantilistes.

2. Facilitarem el desenvolupament d'associacions democràtiques, obertes i solidàries, capaces d'articular noves respostes a les noves preguntes del nostre temps, potenciant les associacions innovadores i amb projectes.

3. Afavorirem canvis organitzatius en les associacions, avançant en l'autofinançament, la incorporació de voluntariat i de professionals.

a) Clarificarem els rols de l'administració en relació amb les associacions; les entitats lucratives i les associacions no lucratives; les associacions d'interès general i les d'interès particular.

b) No oblidarem que les noves tecnologies comporten canvis i faciliten noves formes d'associacionisme, com les xarxes.

4. Proposarem el principi de subsidiarietat que, enfront de la centralització política i administrativa que ha imposat el govern de CiU, ha de definir les relacions entre les diferents administracions públiques de Catalunya i les associacions dels ciutadans, amb l'objectiu de facilitar els projectes d'àmbit local i d'interès general.

5. Facilitarem la col·laboració de les associacions sense afany de lucre amb entitats i institucions públiques en el desenvolupament d'activitats d'interès general.

6. Proposarem la constitució del *Consell d'Associacions de Catalunya*, com a òrgan consultiu, on participin la Generalitat, els ajuntaments i les principals federacions d'associacions. Ha de ser, entre d'altres, un lloc per clarificar els criteris per atorgar les subvencions amb transparència.

Aquest consell ha de dictaminar i assessorar sobre les disposicions que dictin els poders públics sobre associacions i, al mateix temps, afavorir l'associacionisme de segon grau (federacions i confederacions), prestant una especial atenció a la interrelació de l'associacionisme català amb el de la resta de l'Estat i de la Unió Europea.

VII. LA CREACIÓ DE RIQUESA I EL FOMENT DE LA IGUALTAT

LA CREACIÓ D'OCUPACIÓ

Els socialistes no renunciem a situar l'objectiu d'un lloc de treball per a cada persona activa en el centre de la nostra acció política. Per aquesta raó, una de les prioritats bàsiques de la nostra acció al govern de la Generalitat serà gestionar totes les competències de què ja disposa i orientar-les a afavorir una economia sana i una administració eficient que permetin la creació d'ocupació.

La generació de polítiques actives a favor de l'ocupació, que complementin les mesures de dinamització de l'economia catalana, requereix una coordinació integral de tots els recursos existents i la col·laboració entre tots els nivells de l'administració i els agents econòmics i socials.

Això, els socialistes ja ho hem portat endavant, amb resultat satisfactoris, als ajuntaments en els quals tenim responsabilitats de govern. Hem fet un gran esforç d'imaginació, d'audàcia i també financer, i hem substituït l'actuació exclusivament assistencial sobre les persones en atur per iniciatives ocupacionals arrelades a les necessitats i possibilitats de cada territori.

L'acció del govern de CiU s'ha caracteritzat per la descoordinació, la insuficiència i manca de transparència en la gestió i l'allunyament dels altres agents actuant (administracions locals, organitzacions empresarials i sindicals). Ha estat una gestió més preocupada per plantejar problemes de competències i per duplicar xarxes —que han generat ineficiència i despeses supèrflues—, que no pas per orientar i encapçalar la coordinació de recursos —sempre insuficients— que ens arriben a Catalunya.

1. PROPOSTA DE MESURES

En aquest sentit, els socialistes ens proposem durant tota la legislatura desenvolupar les mesures següents:

1.1. *Dotar amb 100.000 milions de pessetes un pla d'acció integral contra l'atur que formi part d'una política econòmica global, adreçada a aconseguir un creixement econòmic sostingut, equilibrat i equilibrador, que tingui com a prioritat la lluita contra l'atur i en especial contra l'atur femení, juvenil, de llarga durada i d'aquells col·lectius amb especials dificultats per accedir a un lloc de treball. Aquest pla serà sotmès a la necessària concertació amb les organitzacions empresarials i sindicals.*

1.2. *Incentivar la contractació de caràcter indefinit a les empreses, mitjançant un programa d'actuació dotat amb 10.000 milions de pessetes i orientat prioritàriament vers les persones majors de 45 anys, amb especials dificultats per accedir a un lloc de treball, dones i joves.*

1.3. *Impulsar les empreses d'inserció laboral, a fi que siguin reconegudes socialment i econòmicament com a generadores de riquesa i com a instruments cabdals per ajudar la integració de sectors de població exclosos del mercat laboral, de manera que puguin accedir al mercat ordinari o bé als sectors de l'economia social.*

1.4. *Crear el Servei Català d'Ocupació com a instrument gestor de la política d'ocupació, amb un caràcter integral en les prestacions, descentralitzat en la gestió, complementari en els recursos i corresponsabilitzador de totes les administracions i agents socials implicats. Per assolir aquest objectiu el Servei Català d'Ocupació:*

— Integrarà i gestionarà totes les competències, recursos i serveis adreçats al desenvolupament de la política ocupacional, i més en concret la formació professional ocupacional, els plans d'ocupació, els programes d'intercanvis internacionals de caràcter ocupacional, els serveis de col·locació (Servei Català de Col·locació), la xarxa de gabinets d'orientació professional i els serveis de suport a l'autoocupació.

— Realitzarà una política per obtenir el màxim de recursos en base a la necessària coordinació i clarificació d'allò que aporta cada nivell de l'administració (Estat, Generalitat i municipis). Això permetrà d'incentivar i cofinçar més polítiques ocupacionals amb la Unió Europea.

— Cercarà el màxim aprofitament dels recursos existents a la societat integrant, mitjançant convenis de col·laboració, l'activitat desenvolupada pels ens de caràcter públic o sense ànim de lucre que tinguin objectius coincidents, tot mantenint el grau d'autonomia necessari.

— S'organitzarà en base a serveis locals i/o comarcals d'ocupació, per tal d'oferir una estructura descentralitzada en el territori que apropi les decisions i les prestacions a les persones i les seves necessitats, tot aprofitant infraestructures ja existents.

— Incorporarà als òrgans de direcció, de tots els nivells, representants de les organitzacions sindicals i empresarials i de les administracions locals.

1.5. *Crear el Consell Català de Formació Professional, per tal que tinguem una sola formació professional al servei de tots.* En aquest sentit, aquest Consell tindrà com a objectiu la planificació de la formació professional —tant reglada com ocupacional—, la formació d'adults, la formació tècnico-professional i de postgrau —amb pràctiques a les empreses— per adequar-la a les necessitats de les persones i les empreses. Aquest organisme estarà constituït per tots els departaments de la Generalitat amb competències, representants de les administracions locals i dels agents econòmics i socials que alhora gestionen la formació continua al si de les empreses.

2. MILLORA DE LES RELACIONS LABORALS

A Catalunya, en els últims anys, els agents econòmics i socials han protagonitzat un seguit d'acords al marge del govern, en una pràctica de responsabilitat i capacitat de concertació que molts cops no ha rebut ni el suport ni la comprensió del govern de la Generalitat, preocupat per ofegar tot allò que no controla.

Els socialistes som partidaris d'unes relacions laborals presidides pel principi d'autonomia de les parts. Coherentment, el paper dels poders públics en les relacions laborals han de consistir en ajudar els agents socials a enfortir la seva capacitat contractual, però tanmateix som conscients que l'aplicació exclusiva de les regles del mercat pot produir discriminacions, injustícies i insolidaritat social. Cal, doncs, desenvolupar en paral·lel una actuació reequilibradora envers els menys afavorits en aquesta relació, els treballadors.

Per això exercirem les competències en matèria laboral amb una orientació progressista, segurs que l'eficàcia econòmica que necessita el nostre teixit productiu no és contradictòria, sinó tot el contrari, amb la cohesió social que es deriva de la protecció dels drets laborals.

En aquest sentit, la nostra acció de govern serà:

2.1. *Impulsar una política de relacions laborals en la qual, cada cop més, els agents econòmics i socials siguin protagonistes.* En aquesta línia recolzarem de manera decidida:

— La negociació col·lectiva entre els representants empresarials i sindicals com a eina fonamental per gestionar als centres de treball de forma consensuada el canvi que s'està produint al teixit econòmic i productiu, mitjançant el coneixement i la racionalització dels continguts i els àmbits dels convenis col·lectius.

— El funcionament de les estructures paritàries que generin els representants sindicals i empresarials, destinades tant a la solució dels problemes que es deriven de la gestió dels canvis tecnològics i productius (millora de la productivitat, salut laboral, formació professional continua i ocupacional), com dels conflictes laborals, com ara el Tribunal Laboral de Catalunya.

2.2. *Exercir el dret de tutela sobre les relacions laborals* que li confereix la legalitat vigent mitjançant una ferma acció inspectora, inicialment preventiva, però sense renunciar a l'activitat sancionadora. En particular, aquesta política de prevenció, control i vigilància sobre la normativa laboral vigent se centrarà en el següent:

— Compliment de la legislació sobre no discriminació laboral per raó de sexe, origen, llengua, estat civil o afiliació sindical.

— Correcte utilització de les modalitats de contractació temporal.

— Establiment de les mesures de prevenció dels riscos laborals al lloc de treball.

2.3. *Desenvoluparem un pla integral de prevenció dels riscos contra la salut i el medi ambient en el lloc de treball.* Per als socialistes, és una condició imprescindible que la millora de la competitivitat del nostre teixit econòmic i productiu s'assenti en la millora de les condicions de treball ja que, en cas contrari, el creixement econòmic no tindria un resultat socialment acceptable. Amb aquest objectiu, i a més a més de la coordinació de tots els departaments implicats (Treball, Indústria, Sanitat i Ensenyament), cercarem la col·laboració i corresponsabilització dels agents econòmics i socials.

2.4. *Exercir les competències laborals amb eficàcia.* Per assolir aquest objectiu dedicarem una especial atenció a la racionalització i millora de l'administració laboral. Per fer-ho, combinarem la màxima unificació a nivell polític i administratiu amb la màxima descentralització territorial possible dels organismes i serveis que corresponen a l'administració laboral. Fruit d'aquesta política reduïrem dues direccions generals del departament de Treball i crearem quatre noves delegacions territorials.

2.5. *Potenciar el paper i protagonisme dels agents econòmics i socials.* En aquest sentit, potenciarem la presència institucional i avançarem en la incorporació a la gestió de les centrals sindicals i les organitzacions empresarials en els diferents òrgans dependents de la Generalitat relacionats amb els temes sociolaborals, mitjançant una acció de govern adreçada a:

- Potenciar el Consell de Treball per tal que assumeixi, amb les modificacions necessàries, les competències d'un òrgan de participació institucional en tot els assumptes relacionats amb l'activitat econòmica i les polítiques adreçades a la millora de les condicions de vida i de treball. És a dir, equiparar-lo a un Consell Econòmic i Social.

- Aprofundir en la participació sindical en les empreses públiques catalanes mitjançant la presència dels representats sindicals en els consells d'administració.

- Incorporar a la responsabilitat de la gestió dels temes sociolaborals (prevenció de riscos laborals, formació professional, ocupació), de forma directa o paritària, els agents socials i econòmics, garantint en tot cas que es respectin els criteris d'universalitat, transparència i igualtat en l'accés a la prestació dels serveis finançats amb recursos públics.

POLÍTICA RURAL I PESQUERA

1. UNA POLÍTICA PER AL MÓN RURAL

En relació amb el medi rural, l'objectiu programàtic que els socialistes catalans ens proposem per als propers quatre anys és millorar la qualitat de vida dels ciutadans que hi viuen. És imprescindible aconseguir-ho si volem aturar el procés de despoblament que el medi rural està patint i que produeix gravíssimes conseqüències des de tots els punts de vista. Nosaltres, no solament volem aturar aquest procés, sinó inflexionar-lo i facilitar, fins i tot, la incorporació de nous habitants al món rural.

Aquest compromís implica intentar millorar-ne les condicions de vida i la renda de les persones que hi viuen, intensificant la diversificació d'activitats que ja s'hi produeixen, tot i que l'agricultura, la ramaderia i la silvicultura són —i han de continuar sent— les activitats econòmiques principals i de referència del medi rural. Volem reforçar les estructures agràries del país per fer-les més viables i competitives i volem que el sector agrari s'involucri molt més intensament en els processos de transformació i comercialització de les seves produccions, per tal de poder participar més directament en els valor afegits que es generen.

El compromís d'assegurar bones condicions de vida tant als ciutadans de Catalunya que viuen en el medi rural com als qui viuen a qualsevol altre indret del país, és un compromís que implica desenvolupar, de comú acord amb els ens locals presents en el territori, Plans d'Actuació Interdepartamental en matèria de construcció d'infraestructures, de creació d'equipaments i de generació de serveis. Per això, actuarem en les direccions següents:

- Millora de la xarxa de comunicacions (carreteres i camins).
- Subministrament d'energia elèctrica a tots els nuclis de població i manteniment de les xarxes de distribució elèctrica en les gudes condicions.
- Extensió de la cobertura telefònica, ràdio-telefònica i televisiva a tot el territori de Catalunya.
- Millora dels abastaments d'aigua potable.
- Depuració de les aigües residuals.
- Recollida i gestió de residus i escombraries.

- Conservació del patrimoni artístic i arqueològic.
- Adequació dels serveis educatius, sanitaris i assistencials a la realitat geogràfica, demogràfica i social del medi.
- Construcció dels equipaments culturals i esportius necessaris.

En qualsevol cas, el desenvolupament rural, en el sentit de la millora de les perspectives de futur, serà el resultat conjunt de l'acció de les diverses administracions públiques que incideixen en aquest àmbit, i la dels mateixos agents econòmics i socials que hi viuen i hi treballen. D'una forma especial, cal considerar que els creixents recursos comunitaris dedicats al desenvolupament rural —especialment els referits als programes Leader— s'apliquin realment a les iniciatives que generin dinàmiques d'efectes multiplicadors en el seu entorn, especialment a les zones més desfavorides. D'altra banda, i per raons de coherència funcional amb altres zones de similars característiques, caldrà revisar l'exclusió de les actuacions de l'objectiu 5b d'algunes zones que n'han estat excloses.

2. POLÍTICA AGRÀRIA

Tot i que, cada dia més, les rendes de la població rural procedeixen d'activitats més diversificades i que cada dia es fa més difícil considerar que els conceptes "rural" i "agrari" són equivalents, l'agricultura, la ramaderia i la silvicultura hi continuen essent les activitats econòmiques de referència. Entorn d'elles s'articulen les altres activitats econòmiques —la transformació industrial agro-alimentària, l'artesanía, el turisme rural, el sector serveis— generadores de renda en el món rural. És lògic dedicar, doncs, al sector agrari —agrícola i ramader— una atenció preferent.

El sector agrari compleix dues funcions bàsiques per la nostra societat: produir aliments i conservar el territori en les degudes condicions. En realitat, però, cal parlar més pròpiament de polítiques agràries —en plural— que de política agrària, perquè cal plantejar-se estratègies diferenciades per encarar les realitats que es produeixen en els diversos àmbits territorials de Catalunya, amb una estructura d'explotacions —agrícoles i ramaderes— amb un nivell de viabilitat i d'eficiència econòmica i productiva molt diferent.

Aquestes polítiques requereixen, però, algunes reflexions prèvies:

1. Tot i que la liberalització del comerç mundial i la internacionalització de l'economia poden suggerir que no cal altra política que una Política Agrària Comunitària —complementada, si de cas, per una Política Agrària Estatal—, els socialistes catalans considerem que Catalunya pot definir i ha de definir una política agrària pròpia que complementi i prioritzï les disposicions d'aquelles per atendre millor les necessitats específiques del nostre país.

2. En un país com Catalunya, que necessita una acció decidida en favor de l'equilibri territorial del país, resulta tan important produir aliments com assentar la població sobre el territori, a fi d'evitar-ne el despoblament i la desertització. Això implica la necessitat de contemplar l'activitat agrària no tan sols des d'una perspectiva d'eficiència productiva sinó també, i molt especialment, com la millor garantia per conservar i preservar el territori i el medi natural.

3. Cal definir i impulsar una política alimentària de qualitat que aprofiti les possibilitats productives del país i que impliqui un compromís de combat radical contra el frau i l'adulteració dels productes.

4. Un cop la Generalitat ha assumit ja, pràcticament, totes les competències en matèria agrària i és ja, de fet, l'única administració agrària que actua a Catalunya, cal procedir a una reforma important d'aquest departament per reduir el burocratisme actual, incrementar-ne l'eficàcia i recuperar la funció bàsica de suport i assessorament al pagès.

5. Cal donar un impuls important a la recerca agrària i a la seva difusió i aplicació mitjançant les corresponents tasques de formació tècnica, reglada o no, destinada als professionals agraris.

6. Les polítiques de desenvolupament rural i, específicament, la política agrària han de ser el resultat d'un procés de concertació amb la participació activa dels ens locals, de les entitats econòmiques sectorials i de les organitzacions professionals agràries.

2.1. Actuacions en àmbits territorials específics

2.1.1. Zona agrària periurbana

Aquestes zones són les compreses per les comarques del Baix Llobregat, el Maresme, el Vallès Occidental i les àrees immediates a les grans ciutats de Catalunya, que estan sotmeses a la pressió del creixement del medi urbà.

En aquests indrets, hi ha una gran dificultat per mantenir-hi l'activitat agrària, atesa la pressió per canviar els usos del sòl en favor d'activitats més rendibles econòmicament a curt termini. Només cultius d'alta rendibilitat —per exemple, certa horticultura ornamental— poden mantenir-s'hi en termes de benefici econòmic.

Qualsevol altre tipus d'activitat agrària només és viable si els agents socials i els ajuntaments respectius pacten el manteniment dels usos agraris a l'empar de la legislació del sòl.

2.1.2. Zones agràries de muntanya

Una part molt significativa de la superfície de Catalunya està catalogada com a zona de muntanya. Les produccions pròpies i típiques d'aquestes zones (carn, llet, patates, cereals i fusta) han vist reduir el seu preu en els mercats. D'altra banda, s'ha posat clarament en evidència la feblesa de les seves organitzacions sectorials associatives. En aquestes circumstàncies, es fa absolutament necessària una actuació decidida per evitar la desaparició de l'agricultura i la ramaderia en aquestes zones i el consegüent abandó del territori, amb tots els problemes que això implica.

L'actuació de la Generalitat s'encaminarà a:

1. Complementar les indemnitzacions compensatòries.
2. Assignar quotes de producció tenint en compte les característiques de la zona.
3. Impulsar Plans de Desenvolupament Interdepartamental que facilitin la diversificació d'activitats vinculant les produccions del sector primari amb la transformació artesano-industrial i l'explotació dels recursos turístics de la zona. A tal efecte, s'abordaran els replantejaments normatius necessaris per adequar-les a les circumstàncies específiques de les zones de muntanya. S'oferirà el suport tècnic i financer necessari per fer-ho possible.

2.1.3. Zones agràries en àrees protegides

A Catalunya hi ha diverses zones acollides a diverses figures de protecció del medi natural. Aquestes zones juguen un important paper, tant pel que fa a la conservació de la biodiversitat i del paisatge com pel que fa a la possibilitat que els ciutadans que ho desitgin puguin gaudir de la natura.

A causa de la seva naturalesa particular, en les zones protegides s'imposen restriccions en les activitats que s'hi porten a terme, tant dels ciutadans que hi viuen permanentment com dels qui les visiten.

Indubtablement, les restriccions conservacionistes de les zones protegides de Catalunya imposen limitacions i afecten negativament les rendes dels ciutadans que hi viuen, circumstàncies que generen desconfiança i desacord en aquells que n'haurien de ser els més amatents preservadors.

Amb la finalitat de rescabalar aquests efectes negatius sobre la renda, el govern:

1. Mantindrà un diàleg permanent amb els afectats.
2. Impulsarà la transferència de compensacions cap als habitants d'aquestes zones.
3. Prestarà el suport i l'assessorament necessari per generar activitats econòmiques que aprofitin els efectes positius d'aquella protecció.

2.1.4. Zones agràries desfavorides

A la Catalunya interior hi ha unes zones que, sense ser de muntanya, tenen unes característiques de clima i de medi natural (forts pendents, sòls pobres, manca d'aigua...) que obliguen a considerar-les zones desfavorides. Aquestes zones comprenen les comarques de la Terra Alta, la Ribera d'Ebre, el Priorat, la Conca de Barberà i les Garrigues.

Des del punt de vista socioeconòmic, aquestes comarques ocupen els darrers llocs de renda per càpita de Catalunya, tenen una població molt envellida i els subsidis de la qual constitueixen els principals ingressos,

l'agricultura està pràcticament centrada en els conreus típics mediterranis i en el cereal i, finalment, gairebé no tenen —o tenen molt poca— estructura industrial o de serveis.

És evident que no pot esperar-s'hi una recuperació ràpida ni radical. Es tracta, més aviat, de produir la transformació de secà en regadiu allí on sigui possible i d'aprofitar totes les petites possibilitats i potencialitats que la zona permet (produccions singulars, manipulats artesanals, petita indústria, foment del turisme...), tot integrant les diverses iniciatives de desenvolupament en veritables Plans d'Actuació molt localitzats, que gaudeixin del recolzament, de l'assessorament i del suport necessaris.

En aquest terreny, adoptarem les resolucions següents:

1. Nomenar un Comissari Nacional depenent de la Presidència de la Generalitat que impulsi les actuacions interdepartamentals per la reactivació d'aquestes zones.
2. Crear a cadascuna d'aquestes comarques un Comitè Econòmic-Social que integri representants dels ens locals i dels agents econòmics i socials de la comarca. Aquest Comitè elaborarà el Pla de Reactivació Comarcal i, un cop estigui aprovat, farà el seguiment del compliment d'aquest pla.
3. Dotar una partida pressupostària de 2.500 milions de pessetes anual per a cadascuna d'aquestes comarques, a fi que es pugui dur a terme el respectiu Pla de Reactivació.

2.2. Sectors de producció

El Pla Director de Política Agrària formula una primera aproximació a una anàlisi diferenciada dels diversos sectors productius que integren l'agricultura i la ramaderia catalanes. De tota manera és una aproximació tan excessivament superficial que sols pot ser considerada com un document de treball més. Cal elaborar un veritable Pla Estratègic per a cadascun dels sectors. I cal elaborar-lo a partir de les disposicions que configuren el marc comunitari, de la nostra pròpia realitat productiva actual —en alguns casos força desconeguda perquè es desconeix, fins i tot, el cens d'explotacions— i dels estudis de prospectiva de mercats a curt i mitjà termini. Cal tenir en compte, a més a més, la doble opció estratègica de produir aliments per mitjà d'explotacions viables i competitives i d'estabilitzar la població rural sobre el territori.

Cal, doncs, que aquests Plans Estratègics siguin el resultat d'un ampli debat entre l'administració i la pagesia, i que siguin coneguts, discutits i assumits pel conjunt dels sectors agrícoles i ramaders respectius.

La producció final agrària —agrícola, ramadera i silvícola— és d'uns 450.000 milions de pessetes. D'aquestes, l'activitat agrícola n'aporta un 38%, la ramadera un 60% i el sector forestal un 2%.

D'aquell 38% que aporta la producció agrícola, un 10% correspon a la producció de fruita dolça, un 7,8% a la de cereals, un 7,5% a la d'hortalisses, un 3% a la de vi i un 2% a la d'oli.

Del 60% d'aportació de la producció ramadera, un 28,4% l'aporta el sector porcí, un 11% el sector de les aus, un 7,5% el del vaquí de carn, un 5,5% la producció de llet i un 4% la producció d'ous.

Cada sector presenta unes característiques i una problemàtica totalment diferents. En uns casos hi ha OCM comunitàries que emmarquen el sector: en d'altres, no solament no n'hi ha, sinó que patim els efectes d'una competència importadora deslleial, com en el de la fruita. En alguns casos hi ha un elevat nivell de concentració de decisions mitjançant l'ús generalitzat dels contractes d'integració, com en els sectors del porcí i de les aus; en d'altres, la dispersió és absoluta.

Tenint en compte les circumstàncies específiques de cada sector de producció, elaborarem el Pla Estratègic de cadascun dels següents:

- a) Sectors ramaders: porquí, avicultura de carn, boví de carn, llet, ous, oví i cabrum, equí, conill, apícola.
- b) Sectors agrícoles: fructícola, cereals, horticola, vinya i vi, oli d'oliva, farratges, arròs, fruits secs, cítrics, flor i planta ornamental, agricultura ecològica.

Els esmentats Plans han de partir d'una avaluació correcta de la situació actual i han d'establir les possibilitats i perspectives de futur tenint en compte les previsions de la Política Agrària Comunitària (PAC), el potencial productiu de l'agricultura i la ramaderia catalanes i la previsió de suport tècnic i financer que la Generalitat pot prestar a la reestructuració dels diversos sectors productius.

Aquests Plans han de ser objecte de concertació amb els agents més directament relacionats, mitjançant les organitzacions professionals agràries, les taules sectorials o les interprofessionals quan sigui possible.

2.3. Modernització de les explotacions agràries

L'estructura agrària de Catalunya està constituïda en la seva majoria per explotacions familiars agràries, moltes de les quals presenten problemes de viabilitat.

L'administració pública ha de recolzar aquelles explotacions que, malgrat la seva manca de viabilitat, constitueixen un factor de presència i de preservació del territori però, sobretot, prioritàriament, ha de prestar el seu suport a les que són viables en termes de competitivitat. Per això, cal impulsar un ampli Pla de Modernització de l'agricultura catalana que aprofiti a fons els recursos econòmics comunitaris i les possibilitats que ofereix la Llei de Modernització que han aprovat les Corts recentment.

Per a nosaltres és prioritari:

1. Definir els professionals de l'agricultura i de la ramaderia d'acord amb les característiques pròpies del món agrari català i adaptar les previsions de la Llei de Modernització a les nostres circumstàncies.
2. Augmentar la dimensió mitjana de les explotacions.
3. Estimular la incorporació de joves al capdavant de les explotacions agràries catalanes.
4. Incrementar la productivitat de les explotacions.

La modernització del sector agrari català implica actuar en relació amb les característiques tecnològiques de l'explotació i sobre el marc jurídic-normatiu i de suport.

Respecte del primer, caldrà insistir en:

- a) Una major formació i una millor capacitat tècnica dels pagesos.
- b) La modernització de la maquinària i la utilització de noves tecnologies.
- c) La introducció de noves races i varietats.
- d) La sanitat animal i vegetal i l'ús adequat dels productes fito-sanitaris.
- e) L'aplicació de noves tècniques de reg que permetin estalviar aigua.
- f) La introducció de tècniques de gestió empresarial i de comercialització.

Pel que fa el segon, caldrà plantejar-se:

- a) El nou règim d'arrendaments rústics.
- b) La revisió de la legislació sobre contractes d'integració.
- c) La creació d'un fons de terres.
- d) Els incentius per l'abandó anticipat de l'activitat agrària.
- e) Els incentius a concentració parcel·laria.
- f) El règim fiscal de l'activitat agrària.
- g) El règim normatiu i fiscal de les cooperatives i SAT's.
- h) El suport financer que es pot prestar a tot el procés de modernització.

2.4. Polítiques d'acompanyament de la Política Agrària Comunitària

Constitueix un objectiu de gran importància retenir el cens agrari català i propiciar la incorporació de pagesos joves. El programa de cessament anticipat de l'activitat agrària no ha provocat l'acceptació que s'esperava, entre altres raons perquè els incentius eren insuficients atès que la Generalitat no va voler aportar-hi els fons propis necessaris. Assumim el compromís de complementar-los.

En aquesta mateixa línia, es crearà un Fons de Terres que permeti assumir, a canvi de les corresponents indemnitzacions, la terra de pagesos sense hereus, per facilitar un redimensionament de les explotacions i per propiciar la incorporació de pagesos joves.

En les terres retirades del conreu de productes excendentaris:

1. Es fomentarà el conreu de productes alternatius (per exemple, els dedicats a la possible utilització de bio-combustibles).
2. Es promourà, aportant-hi fons propis, un ampli Programa de Forestació. A tal efecte, es procedirà al replantejament operatiu de l'empresa Forestal Catalana, per convertir-la en un suport efectiu a les tasques de forestació i reforestació, quan escaigui.

2.5. Pla de reconversió del cooperativisme agrari

Les cooperatives agràries constitueixen una peça bàsica de l'estructura agrària de Catalunya. Són l'entitat associativa més representativa de la pagesia catalana, amb una història i una experiència centenària. Diverses circumstàncies han provocat, però, una greu crisi en el conjunt de l'estructura cooperativa catalana. La constatació d'aquesta crisi i la necessitat d'ajudar-les a superar-la va fer que s'endegués, per consens, després del debat parlamentari de política agrària del maig de 1992, un Pla de Reestructuració que permetés corregir els problemes estructurals bàsics que s'enumeren a la Memòria del Pla.

Per l'experiència acumulada, considerem que el Pla no està servint per a l'objectiu inicial sinó, simplement, per repartir unes subvencions que no resolen res. Fins i tot, s'han utilitzat recursos del Pla per subvencionar alguna societat anònima.

El Pla de Reconversió del Cooperativisme Agrari —prorrogat exclusivament per cinc anys més i dotat amb una partida de dos mil milions de pessetes anuals— serà objecte d'un profund replantejament, destinat a recuperar l'objectiu inicial de reforçar les possibilitats de les cooperatives més viables i disposades a integrar-se en projectes més amplis capaços d'incidir en la producció, en la transformació i en la comercialització de la producció agrària.

2.6. Aspectes sanitaris i ambientals

1. S'elaboraran Plans de Sanitat Vegetal i Animal per a cada sector productiu. S'oferirà el suport tècnic necessari per a les previsions d'aquests plans.

2. S'oferirà als pagesos l'assessorament necessari pel que fa a l'ús de productes fito-sanitaris.

3. Es farà un control rigorós d'impacte ambiental de totes les noves instal·lacions en el medi rural i s'estimularà la correcció de les insuficiències de les que ja estan instal·lades.

4. Es prestarà el suport tècnic i econòmic necessari per a la depuració d'aigües residuals i per a la gestió dels residus procedents de les activitats agràries. D'una forma prioritària, s'actuarà en la solució del problema dels residus que genera la ramaderia porquina.

5. S'actuarà amb tota contundència contra els fraus i les adulteracions que puguin produir-se en matèria alimentària.

2.7. Transformació i comercialització de productes agraris

~~Cal complementar l'activitat productiva~~ —en la qual Catalunya ja ha assolit un elevat nivell d'eficiència— amb la generació de valor afegit, mitjançant una major transformació dels productes agraris i una comercialització més eficient, que permeti millorar quotes de mercat. És molt important que la pagesia participi d'aquesta generació de valor afegit.

En aquest sentit, s'instrumentaran les línies d'actuació necessàries per potenciar i modernitzar la indústria agro-alimentària catalana, sobretot la petita i mitjana, i aquella en la qual els pagesos mateixos hi tinguin una participació directa a través de les seves entitats associatives. En la mateixa línia s'impulsarà, mitjançant l'assessorament, el suport econòmic i les modificacions normatives necessàries, la generació d'activitats de transformació artesanal alimentària.

S'impulsarà un Pla de Normalització per a la comercialització dels productes agraris i s'oferirà l'assessorament i la col·laboració tècnica necessària per fer-lo realitat.

Es potenciaran les Llotges i es vetllarà pel seu correcte funcionament, sense interferències ni distorsions.

S'exigirà que les denominacions de qualitat dels productes alimentaris corresponguin a tal singularitat i categoria.

2.8. Associacionisme i concertació

Considerem que, sempre que sigui possible, la política agrària de Catalunya ha de ser objecte de concertació amb els agents representatius del sector. A tal efecte, la Generalitat fomentarà l'associacionisme agrari, tant el de caràcter sindical com el de caràcter sectorial, tot atorgant-li la interlocució corresponent a la seva representativitat.

S'estimularà la constitució d'inter-professionals, representatives dels interessos concurrents en un determinat sector de producció.

Els sindicats agraris tindran la condició d'entitats col·laboradores de la Generalitat en la gestió de determinades matèries.

2.9. Foment dels regadius

En matèria de regadius, la política de la Generalitat atendrà una doble línia d'actuació: d'una banda, fomentarà l'extensió de les zones de regadiu allí on sigui possible; i de l'altra, continuarà els programes de condicionament dels canals ja existents i promourà la incorporació de noves tecnologies i tècniques de reg que permetin reduir el consum de l'aigua.

Fomentar el regadiu de noves terres potencialment més productives no és contradictori sinó complementari de la retirada del conreu d'altres terres més exhaurides. El que cal és considerar degudament les possibilitats d'unes i altres i els efectes econòmics i socials que impliquen.

Per la importància del seu abast, i per la seva llarga i complicada gestació, cal fer un esment especial dels Projectes dels Canals Algerri-Balaguer (8.000 Ha) i Segarra-Garrigues (50.000 Ha). En ambdós casos, s'ha fet ben evident el fracàs de CiU en la matèria, ja que ni tan sols no ha estat capaç de tirar endavant els projectes, ni ha deixat prosperar cap altra iniciativa al respecte.

Nosaltres considerem que, en ambdós casos, el canal principal constitueix una infraestructura que ajuda a vertebrar el territori més enllà dels interessos estrictes dels possibles futurs regants, perquè serveixi per subministrar aigua per a usos diversos. En conseqüència, els dos canals principals han de ser considerats infraestructures bàsiques a càrrec exclusivament dels pressupostos públics, del de la Generalitat el primer i del de l'Estat el segon, després de la seva declaració d'obra d'interès general pel Congrés dels Diputats el desembre de 1994. La xarxa de distribució, en canvi, ha de finançar-se d'acord amb el que estableix la Llei d'Infraestructures Hidràuliques.

L'administració de la Generalitat exigirà que els nous regadius incorporin noves tècniques de reg que permetin un estalvi d'aigua. Així mateix, concertarà amb les organitzacions dels regadius consolidats els Plans de Modernització que permetin assolir aquest objectiu d'estalvi.

3. POLÍTICA FORESTAL

El 61% de la superfície de Catalunya —gairebé dos milions d'hectàrees— és forestal. Més enllà de la titularitat jurídica de la seva propietat o de la seva rendibilitat econòmica, el bosc constitueix un patrimoni nacional que compleix una funció triple —productiva, protectora o ambiental i social-recreativa— i, per això mateix, té un valor que excedeix qualsevol magnitud econòmica. És lògic, doncs, dedicar una atenció especial a la política forestal i a la prevenció i extinció d'incendis forestals que periòdicament destrueixen part dels boscos catalans.

Cal tenir presents els següents aspectes:

- a) No existeix una "política forestal comuna" de la Unió Europea.
- b) A Catalunya, totes les competències relatives a política forestal les té assumides la Generalitat. Malgrat això, no hi ha una Direcció General específicament dedicada al tema.
- c) Catalunya, com la major part dels països europeus, és deficitària en productes forestals, ja que produeix la meitat del que consumeix.
- d) De la superfície forestal de Catalunya, el 80% és de propietat privada, repartida entre uns cinquanta mil propietaris. Aquesta realitat contrasta amb una certa propensió ciutadana a considerar que "el bosc no és de ningú" i que, per tant, el que hi ha al bosc (llenya, pinyes, bolets, tòfones, caça...) és de tothom.
- e) Els interessos dels propietaris forestals són molt diversos (des de tenir expectatives urbanístiques fins a explotar empresarialment la producció del bosc) i el seu nivell d'associacionisme molt baix (l'entitat més representativa aplega uns 700 propietaris dels 50.000 que hi ha).
- f) La rendibilitat mitjana dels nostres boscos és de l'ordre de 5.000 pta/Ha/any. Molts boscos, sobretot del sud de Catalunya, no tenen absolutament cap tipus de rendibilitat econòmica.

El govern de la Generalitat té, doncs, un amplíssim marge de maniobra a l'hora de dissenyar una política forestal pròpia i ajustada a la diversa realitat que tenim a Catalunya, en relació amb el tipus de boscos i l'estructura de la propietat forestal.

Disposem, a més, d'un marc normatiu -la Llei 6/88, Forestal de Catalunya- que gaudeix d'un ampli consens i que ens comprometem a aplicar plenament.

La nostra actuació s'encaminarà a:

1. Concentrar les competències i les responsabilitats en matèria de Política Forestal en una unitat administrativa amb el rang d'una Direcció General.
2. Impulsar la creació d'un Institut Català del Bosc que promogui l'ús, l'explotació i l'aprofitament integral dels productes i sub-productes del bosc; que fomenti un major i millor coneixement del valor

del bosc i dels seus productes i que, conjuntament amb el CREAM, impulsi un ampli programa de recerca sobre el tema.

3. Fomentar l'associacionisme forestal i potenciar el Centre de la Propietat Forestal com a marc d'interlocució entre l'administració i el sector.
4. Replantar el Pla General de Política Forestal, per tal de revisar els objectius i la programació que s'hi defineixen, ja que el diagnòstic que s'hi exposa s'ha demostrat erroni.
5. Promoure la realització de tots els Plans de Gestió que contempla la Llei Forestal.
6. Establir les condicions que han de complir les finques forestals que reben ajuts públics, per tal de garantir llurs activitats, conservació i funcions d'interès social.
7. Fer complir el relatiu a la Unitat Mínima Forestal en els contractes de compra-venda i planejament territorial.
8. Desenvolupar els articles de la Llei Forestal relatius a la coordinació entre les polítiques forestal i urbanística i els que fan referència a la compensació de pèrdues forestals degudes a noves infraestructures i ampliacions del sòl urbà.
9. Aplicar un programa d'adquisició de superfície forestal d'alt interès ecològic i/o de baixa rendibilitat econòmica però alt interès social.
10. Potenciar la implicació de la societat civil en l'ús social del bosc.

4. PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

En matèria d'incendis forestals, i malgrat que, avui, la prevenció és responsabilitat del departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, l'extinció del de Governació i el tractament post-incendi ho torna a ser del d'Agricultura, totes aquestes funcions s'interrelacionen de tal manera que ben bé poden tractar-se aquí, conjuntament, per tal de fer-ne un plantejament globalitzador. En qualsevol cas, és evident la necessitat que els dos departaments del govern actuïn coordinadament en aquest terreny.

Els socialistes assumim plenament les conclusions i recomanacions que el juliol de 1995 va aprovar, per unanimitat, la comissió parlamentària d'Estudi per al Millorament de la Prevenció i Extinció dels incendis forestals a Catalunya.

De tota manera, volem insistir especialment en els aspectes següents:

— *En matèria de prevenció:*

1. La millor prevenció és una bona política forestal que, mitjançant els Plans de Gestió en els boscos més productius o mitjançant un sistema d'ajudes en els menys productius, els mantingui en les degudes condicions i estableixi superfícies forestals separades per un sistema de tallafocs.
2. Tots els municipis —i totes les comarques— que tenen superfície forestal han de tenir plans operatius d'actuació municipal i comarcal que tinguin preparats els punts d'aigua necessaris, la xarxa de camins en condicions, la cartografia homogenitzada i actualitzada, els aparells de comunicació operatius, així com el material de les ADF de la zona i les previsions necessàries per a la coordinació del voluntariat.
3. Impulsar la creació d'ADF a tot el territori forestal i dotar-les dels mitjans materials i tècnics necessaris d'acord amb les previsions dels Plans d'actuació municipals i comarcals.
4. Modificar el decret 64/1995, de 7 de març de 1995, relatiu a mesures descargat en les línies elèctriques, en les urbanitzacions en zona forestal, en els abocadors, en les voreres de les carreteres i en l'entorn de les vies de ferrocarril, per tal de fer-lo realment operatiu.
5. Realitzar campanyes d'educació i de sensibilització ciutadana sobre la importància del bosc i el perill de les imprudències.

— *En matèria d'extinció:*

1. L'eficàcia en l'extinció d'un incendi forestal depèn d'una ràpida detecció del focus de l'incendi i d'una reacció contundent i immediata. Per tant, cal administrar els recursos humans i tècnics en funció d'aquesta prioritat.
2. Incorporar nous sistemes tecnològics que permetin una detecció immediata dels incendis.
3. La unitat de comandament contra un incendi forestal i la coordinació d'actuacions és bàsica. El

comandament correspon al cos de bombers, entorn del qual s'han d'articular tots els altres efectius que intervinguin en la lluita contra el foc.

4. Tenint en compte l'extensa superfície en què potencialment s'ha d'actuar, cal que, especialment en períodes de risc d'incendis forestals, les plantilles de bombers siguin prou operatives en efectius humans, disposin d'experts en la naturalesa del foc forestal —que són els qui suggeriran el mètode de lluita— i disposin dels medis tècnics necessaris —i en les degudes condicions— per fer front a la situació.

— *Després d'un incendi forestal:*

1. Retirar del bosc la fusta cremada, al més aviat possible.

2. Promoure campanyes de reforestació on no sigui possible una regeneració natural o calgui evitar processos d'erosió.

5. POLÍTICA DE PESCA

En matèria de política de pesca, els socialistes ens plantejem tres objectius estratègics que assenyalen a continuació:

5.1. Reforma i modernització de l'actual flota pesquera

Catalunya disposa d'una flota pesquera d'uns 1.800 vaixells, de diversos tipus, que mitjançant l'aplicació de l'arrossegament, l'encerclament o la pràctica d'arts menors produeixen unes captures d'unes 60.000 tones a l'any de peix fresc, crustacis i mol·luscs per un valor d'uns 17.000 milions de pessetes que són comercialitzats immediatament mitjançant el sistema de subhasta en les llotges dels mateixos ports.

La flota pesquera disposa de 21 ports pesquers que, en la majoria dels casos, noreuneixen les condicions adequades. El sector està organitzat en 31 confraries de pescadors que representen els interessos socioeconòmics del sector i assessoren l'administració. El sector pesquer genera uns 7.000 llocs de treball directes.

Els caladors on treballa normalment la flota pesquera catalana són menys abundants quantitativament que els d'altres flotes pesqueres espanyoles. Per això cal trobar el punt d'equilibri entre la rendibilitat del seu treball i el manteniment dels ecosistemes marins.

Ens proposem les següents actuacions:

1. Redimensionament de la flota pesquera catalana a les possibilitats dels nostres caladors.
2. Renovació i modernització dels vaixells de pesca per fer-los més confortables i operatius.
3. Millorament de la infraestructura portuària.
4. Suport a les confraries de pescadors per ajudar-les a diversificar l'activitat econòmica de les famílies dels pescadors i a introduir actuacions que permetin la generació de valor afegit.
5. Aplicació de mesures adequades per combatre les pràctiques i actuacions aniquiladores de les espècies marines de les nostres costes, així com la protecció de les zones marítimes protegides.
6. Establir les negociacions oportunes per planificar adequadament les possibilitats pesqueres del Mediterrani nord-occidental.
7. Incidir en els processos formatius que donin resposta als nous avenços tecnològics i la necessitat de preservar els recursos marins.

5.2. Foment de l'aqüicultura

L'equilibri, sempre inestable, entre l'oferta i la demanda de productes de la pesca tendeix a trencar-se cada dia d'una forma més evident. Això és així perquè els recursos de la pesca marina tendeixen a ser cada vegada més escassos. Aquesta disminució es deu a diversos factors:

- a) L'exhauriment dels caladors tradicionals.
- b) L'augment de la contaminació marina, com a factor que limita el desenvolupament harmònic de les comunitats marines.
- c) Les limitacions legals (quotes pesqueres, limitacions d'espècies i de grandària, aigües territorials...).

Fins a mitjans dels anys vuitanta, aquest desequilibri es pal·liava incrementant el volum de captures.

Certament, aquesta intensificació té uns límits insuperables. És aquí quan pren tot el sentit la pràctica de l'aqüicultura, o cria d'espècies marines en gàbies surants, en suports o en camps acotats.

Durants els anys vuitanta, aquestes activitats van experimentar a Catalunya un impuls important però després han patit una certa paràlisi deguda a obstacles, bàsicament tècnics i financers, inherents a la introducció de tota nova experiència. Tot i que l'aqüicultura catalana viu encara en un procés molt limitat —amb cultius al Delta de l'Ebre i a Roses, Blanes, l'Ametlla de Mar i l'Ampolla— té unes expectatives de rendibilitat molt bones si es desenvolupa adequadament, si sap incorporar el sector pesquer tradicional —a través de les Confraries de Pescadors— i si genera valors afegits en la producció, mitjançant una bona política comercial o una certa transformació de les produccions.

En aquest sentit:

1. Es prestarà assessorament i suport a les Confraries de Pescadors perquè participin conjuntament amb la iniciativa privada en el desenvolupament del sector.
2. S'oferirà suport tècnic per optimitzar recursos i diversificar la producció aquícola.
3. Es promourà la formació professional d'experts en la matèria.
4. S'impulsaran els estudis tècnics necessaris per reduir al mínim l'impacte ambiental que les unitats aquíferes puguin produir.

5.3. Millora dels processos de transformació i comercialització

1. Es prestarà suport tècnic i econòmic per fomentar la modernització de les indústries conserveres o semi-conserveres ja existents i per implantar-ne de noves que incorporin noves línies de producció, que millorin la qualitat del producte i rendibilitzin millor els costos.
2. Es promourà la millora en la presentació dels productes, tant en la venda del producte fresc com en els transformats.
3. S'assessorarà adequadament el sector sobre estudis de mercat, tècniques de gestió i de comercialització, campanyes de consum etc.
4. Es modernitzarà la infraestructura de les llotges i s'hi incorporaran sistemes de gestió informàtica.

UNA INDÚSTRIA SANA A CATALUNYA

Estem en una època de canvi radical a tot el món. Les relacions econòmiques i polítiques tradicionals entre països estan canviant ràpidament. A nivell mundial, hem entrat en una fase irreversible de globalització dels mercats, caracteritzada, en aquests moments, pels paràmetres següents:

- predomini de criteris ultraliberals
- tendència cap a un mercat pràcticament sense límits
- oligopolització creixent
- transnacionalització del procés de producció
- preeminència del capital especulatiu amb una llibertat de moviments pràcticament il·limitada, sense cap control social

En aquest context, en el nostre país, que no ha pogut situar pràcticament cap de les seves empreses entre les grans corporacions mundials, resulta d'una importància decisiva l'objectiu de disposar d'un teixit industrial fort i sa.

La política industrial, coherent i compatible amb els objectius i possibilitats de la política econòmica, ha de reforçar *la indústria del país, que és un dels factors decisius, a llarg termini, per a l'estabilitat i riquesa d'una nació.*

No es pot fer política educativa, cultural o sanitària real si el país no genera riquesa suficient, i aquesta depèn, en bona part, de la base industrial. Fins i tot el sector de serveis, en un país com el nostre, tampoc no es pot desenvolupar bé sense una base industrial sòlida.

1. EL PAPER DE LA GENERALITAT

La Constitució espanyola reserva les grans línies de política econòmica (tipus de canvi i d'interès, o marc laboral, entre d'altres) a l'administració central i el Banc d'Espanya i, a més, aquests instruments s'han d'emmarcar en polítiques globals de la Unió Europea.

A més, la creixent internacionalització de l'economia, amb la preponderància de les corporacions transnacionals, fa que el protagonisme d'importantes decisions s'escapi sovint de les possibilitats dels mateixos governs centrals.

Malgrat aquests fets, o millor dit, precisament per això, i dins l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, és *especialment rellevant la política industrial a desenvolupar per l'administració autonòmica, incloent la creació d'opinió*: el govern de la Generalitat haurà de treballar per fer front —i no afegir-s'hi— a l'onada ultraliberal que, tant als Estats Units com a la Gran Bretanya, està fent més gran el nombre de pobres —així com l'abast i durada de la pobresa— i més petit el nombre de rics, que això sí, cada vegada són més rics.

Les idees que hi ha sota aquest discurs ultraliberal dominant són, en síntesi, les següents: la desigualtat social és bona, car fomenta la competència; la desprotecció dels aturats fomenta l'ocupació; els salaris baixos fan les indústries més competitives; i l'acomiadament més fàcil i sense contrapartides reforça les empreses.

Els socialistes ens oposem frontalment a aquest discurs i treballarem des de la Generalitat, en tots els àmbits i també des del de la política industrial, per la defensa de les idees de progrés. Treballarem per una empresa industrial sana, però sense que aquesta opció suposi sumar-se a l'onada de desprestigi del sector públic. La creació d'ocupació no es pot deixar només en mans de l'empresa privada. Hi ha moltes coses que la Generalitat pot fer i que s'expliquen en aquest programa.

2. L'OBJECTIU PRIMER

Cal, en primer lloc, treballar per incrementar el consens i l'eficiència en l'activitat de la Generalitat en l'àmbit industrial i, especialment, en la promoció de la petita i mitjana empresa industrial, base fonamental del teixit econòmic del nostre país.

L'objectiu és clar: *disposar d'una indústria oberta als mercats i competitiva, però no a qualsevol preu*. S'ha d'excloure, doncs, expressament, la competitivitat basada en el dùmping social o ecològic. És a dir, rebutgem el creixement basat en salaris cada vegada més baixos i en la degradació del medi ambient.

Factors com la innovació tecnològica, els canvis tècnics, la diferenciació de productes, la qualitat i, molt especialment, la seva transferència i incorporació al procés productiu, són variables decisives en el creixement econòmic. Com també és molt important el desenvolupament dels recursos locals, mitjançant, entre d'altres aspectes, el suport als ajuntaments.

3. EL MÓN LABORAL

Les relacions laborals han d'anar evolucionant cap a una cooperació més gran entre empresaris i treballadors: sense cooperació al si de les empreses no hi ha futur en un món on, o bé l'explotació del treball ha tornat al segle XIX (Índia, Indonèsia, Egipte, etc.) o bé la col·laboració entre treballadors i empresaris ens porta anys d'avantatge (Alemanya).

La formació dels treballadors i dels empresaris és bàsica. A Catalunya no funciona l'ensenyament professional ni la formació ocupacional i continuada: hi han de participar les empreses, els sindicats, les organitzacions sectorials i les Cambres de Comerç. La formació no només ha de ser tècnica, ha d'arribar també a la cultura general, per augmentar el nivell d'autoestima de les persones.

4. MESURES CONCRETES IMMEDIATES

— La primera i principal mesura serà fer molt més eficients els diners públics gestionats pel departament d'Indústria i Energia, eliminant burocràcia i duplicitats innecessàries i dotant de transparència la política industrial de la Generalitat.

— Per a la millora tecnològica cal fomentar encara més la transferència Universitat-Empresa. La política d'ajuts a empreses és irrellevant si prèviament no es disposa d'un teixit industrial fort.

— La gestió de la seguretat industrial s'ha de realitzar sota control real del Parlament, per vetllar per la seva qualitat i eficàcia.

— El reforçament del paper de les Cambres de Comerç i organitzacions sectorials, per tal d'establir un canal de comunicació privilegiat i directe amb les administracions i per simplificar molt la relació de l'empresa amb l'administració. Avançar més en la simplificació administrativa i en la facilitat de relacionar-se amb l'administració. Cal creure, realment, en la societat civil i abandonar actituds intervencionistes.

— Elaborar un *Pla quadriennal de suport a la internacionalització*, per coordinar els diferents organismes públics que, a Catalunya, realitzen activitats de promoció, amb la participació d'associacions empresarials i Cambres de Comerç. L'objectiu és simplificar i coordinar els incentius a l'exportació, amb la coordinació del COPCA i de l'ICEX.

— Reforçar i fer més transparent el paper de l'Institut Català de Finances, tant per a crèdits directes com per a fons d'aval.

5. EL PLA DE DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL

El Pla de Desenvolupament Industrial de Catalunya, que el departament d'Indústria redactarà en un termini breu amb la col·laboració de les diferents administracions i agents econòmics i socials, ordenarà les polítiques sectorials a desenvolupar, tot potenciant i coordinant els actuals instruments i millorant-ne l'eficiència:

— Millora del CIDEM i organismes adscrits, per incrementar el seu nivell de serveis.

— Suport al Laboratori General d'Assaigs i Investigacions.

— Impuls de l'IDIADA i racionalització de la seva gestió econòmica.

— Coordinació amb l'Institut Català del Sòl per contribuir als objectius de recullibrí territorial i protecció del medi ambient.

— Redefinició i millora dels plans comarcals de reactivació econòmica.

— Definició dels programes de suport a la innovació tecnològica.

— Potenciació dels programes de col·laboració universitat-empresa.

— Coordinació dels diferents departaments i organismes de la Generalitat amb incidència a la indústria, especialment els de Treball, Obres Públiques i Medi Ambient, així com l'Institut Català de Finances.

L'*Institut Català de Promoció Industrial* serà l'organisme responsable de controlar i avaluar el Pla de Desenvolupament Industrial de Catalunya i comptarà amb la participació dels diferents agents econòmics i socials.

6. PETITA I MITJANA EMPRESA

La Petita i la Mitjana Empresa són, per excel·lència, les endegadores dels processos que milloren la situació econòmica.

Les PIMES, i cada vegada més la microempresa —de menys de deu treballadors—, així com els autònoms, no solament per la seva quantitat sinó també per la seva naturalesa, constitueixen l'entramat que defineix el teixit industrial de Catalunya, i sobretot són el punt on ha d'adreçar-se tota política industrial.

La Petita i la Mitjana Empresa és generadora de riquesa, dipositària d'un preciós bagatge tecnològic i creadora dels nous llocs de treball. S'ha d'impulsar, doncs, la petita empresa, en la mesura que volem millorar la base industrial.

En aquest sentit, el nostre programa de govern preveu portar a terme una política activa de cara a la creació i manteniment de petites i mitjanes empreses i també microempreses, afavorint d'una manera especial l'activitat emprenedora de les dones.

Per a aquesta finalitat, caldrà adequar l'organització administrativa de la Generalitat i utilitzar els recursos econòmics i instruments tècnics suficients, per oferir a aquestes empreses aquells mitjans que necessiten per a la seva creació i desenvolupament i dels quals, atesa la seva dimensió i les seves limitacions tecno-econòmiques, no poden disposar per si soles.

Aquests ajuts de resposta a les necessitats de les petites empreses seran de variada naturalesa:

1. Fer possible l'accés a la informació existent en multitud de bases de dades i mitjançant l'accés a les modernes vies de comunicació informàtiques.
2. Acostar la formació tant tecnològica com empresarial.
3. Recolzar el finançament de les petites empreses mitjançant l'acció combinada de línies específiques de finançament, així com de l'impuls d'entitats apropiades per resoldre aquests problemes, com són les societats de garantia recíproques.
4. Facilitar els serveis que permetin a les empreses salvar les dificultats derivades de la pròpia dimensió, tant per mitjà de polítiques d'agrupaments i fusions com de l'afavoriment de serveis compartits —especialment en el camp de la recerca—, i també per fer possible l'accés a les exportacions, amb suport a les organitzacions sectorials.

Tindrem també una especial atenció amb el *sector de l'artesanía*, en tant que engloba professionals que a la vegada reuneixen les característiques d'ofici i de petita empresa. Caldrà, doncs, atorgar-li la mateixa atenció i el mateix impuls que la resta de països de la Unió Europea els dispensa.

En aquest sentit, ens proposem impulsar la formació artesana i facilitar l'accés a la informació i assessorament tècnic i empresarial i promoure les seves entitats professionals incorporant-les als organismes de participació econòmic i social de la Generalitat.

7. ECONOMIA SOCIAL

Les empreses cooperatives i les societats anònimes laborals tenen —i el tindran més encara en el futur— un paper molt destacat, tant des del punt de vista quantitatiu com qualitatiu. Quantitatiu, a causa del seu important paper en la generació del teixit empresarial i la consolidació i creació d'ocupació estable; qualitatiu, perquè incorporen els valors de la democràcia i la solidaritat en la cultura empresarial.

Per això donarem suport a les federacions i associacions representatives del sector, per concertar programes que, en el marc de la política econòmica global, millorin la seva productivitat i competitivitat, mitjançant la millora tecnològica, el reforçament de les estructures comercials i la formació dels seus socis.

Així mateix, afavorirem instruments que ajudin tant el reforçament financer d'aquestes empreses com la promoció de noves iniciatives empresarials. En aquest sentit, la potenciació de la gestió de serveis públics o d'interès públic per mitjà d'aquests tipus d'empreses tindrà l'especial atenció del govern socialista.

També treballarem per impulsar el mutualisme de previsió social que, en els darrers anys, ha realitzat un gran esforç per a la seva reestructuració i ha demostrat la seva eficàcia i la seva capacitat de servei a la societat reforçant del seu caràcter d'entitats complementàries del sistema d'assegurança social pública.

Per coordinar i potenciar la política de la Generalitat envers les empreses d'economia social, crearem un *Institut per al Desenvolupament de l'Economia Social*.

8. ENERGIA

Un dels elements claus de la competitivitat de la indústria és l'energia, el seu cost i la utilització que se'n fa. Tot assumint el fet que Catalunya és un país que no disposa de fonts pròpies d'energia i que, per tant, a curt i a mitjà termini continuarà depenent de les importacions, físiques i tecnològiques, és important de millorar l'eficiència energètica de les indústries, i del país en general. Això pot fer-se fomentant, en

col·laboració amb les universitats, el Col·legi d'Enginyers i les associacions sectorials, programes específics per a l'ús racional de les diferents fonts d'energia i la reducció de l'impacte del seu cost en el producte final.

Igualment, cal donar ampli suport a les iniciatives privades que treballin en el camp de les energies renovables (solar, eòlica, etc.).

L'extensió, quantitativa i qualitativa, de la xarxa de gas natural i la millora de la xarxa elèctrica en el medi urbà —soterrament de xarxes i millora de la seguretat— i en el medi rural —electrificació rural i reducció del risc d'incendis— són mesures que, com a mínim, cal estimular decididament.

RECERCA I DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC, INNOVACIÓ, COMPETITIVITAT

1. EL CREIXEMENT ECONÒMIC I LA INNOVACIÓ TECNOLÒGICA

En una economia cada cop més globalitzada, el creixement econòmic equilibrat necessita l'acumulació de coneixement i una alta competitivitat de les empreses. Per assolir-la, cal la innovació tecnològica, que alhora implica recerca científica i desenvolupament tecnològic (R+DT) a les nostres empreses.

~~A més a més, el creixement respectuós amb el medi ambient, que és un altre objectiu també prioritari, és afavorit per la R+DT.~~

Atesa la importància de la innovació, és fonamental prioritzar-ne tots els vessants, tant els econòmics i financers com els culturals o els relatius a la realització pràctica de la recerca als laboratoris.

El creixement econòmic, doncs, és funció també del canvi tecnològic, tant radical com incremental, que depèn directament de les activitats en R+DT, i, sobretot, de la seva difusió. L'increment del nivell tecnològic exigeix un gran èmfasi en la formació, necessària per mantenir les tecnologies d'alt nivell i per tenir accés a les tecnologies futures.

Tenint en compte la gran competitivitat, abastament demostrada, dels grups de R+DT a Catalunya, així com el potencial de la nostra indústria, els objectius que ens marquem en el camp de la R+DT - Innovació poden ser, sens dubte, assolits.

Així doncs, el PSC, dins el marc de la seva política industrial, proposa una política de recolzament decidit a la R+DT com a motor del creixement econòmic i de la generació de llocs de treball.

2. PROPOSTES

2.1. Articulació del sector públic amb el sector privat

- Reforçar la xarxa de centres tecnològics i crear-ne de nous en els sectors en què s'hi identifiqui la necessitat. Aquests centres faran de pont entre el sector públic i el privat i entre les diferents empreses.
- Assegurar la tecnologia de manera efectiva i ràpida com a vehicle fonamental del creixement.
- Establir mesures que facilitin als nostres investigadors i tecnòlegs l'accés al sector empresarial.
- Estimular la creació de laboratoris mixtos entre les empreses i les universitats o els centres públics de recerca per a la realització de R+DT conjunta.

2.2. Globalització

- Estimular les actuacions conjuntes dels grups de R+DT del sector públic i privat de Catalunya a Europa.
- Estimular la participació dels grups de R+DT als grans projectes internacionals.
- Facilitar l'accés a la informació mitjançant les tecnologies de la informació (xarxes)

2.3. R+DT

- Donar suport a la recerca bàsica i a grups d'activitat reconeguda.
- Prioritzar temes de recerca referents a la salut i a l'alta tecnologia.
- Acostar la ciència i els seus resultats al ciutadà -és a dir, divulgar la ciència- a través dels mitjans de comunicació.
- Aconseguir, per mèrits propis, major incidència en el "Plan Nacional de I+D" proposant iniciatives de qualitat.
- Garantir una política educativa que impulsi la formació de ciutadans en la seva capacitat per comprendre i transformar el seu entorn, mitjançant les universitats i altres institucions públiques d'ensenyament superior.

2.4. Petites i mitjanes empreses

- Facilitar la cooperació tecnològica entre empreses i la col·laboració internacional.
- Recolzar les inversions tecnològiques. Concretament es promourà la inversió en intangibles, en particular R+DT i formació.
- Establir una política de disponibilitat de capital-risc que permeti l'èxit dels desenvolupaments obtinguts mitjançant activitats de R+DT.

2.5. Rellançament de la despesa en R+DT

- A fi i efecte de garantir la continuïtat de la més alta capacitat tecnològica, s'establirà que un 0,5% de les despeses dels grans programes d'infraestructures sigui dedicat a R+DT.

EL SECTOR SERVEIS: QUALITAT I COMPETITIVITAT

1. COMERÇ

Els darrers anys, molt especialment des de la integració d'Espanya a la Unió Europea, l'economia, i molt especialment el sector dels serveis, han experimentat importants transformacions. I als canvis en l'economia s'han afegit nous comportaments en els costums dels consumidors, que han provocat contínues adaptacions i canvis en les tècniques i maneres de donar els serveis i molt especialment en l'àmbit del comerç.

Aquests canvis en els hàbits dels consumidors són la principal causa que explica la profunda transformació a què està sotmesa l'activitat comercial, i així com podem afirmar que una de les primeres d'aquestes transformacions ha estat la incorporació massiva de les dones en el món laboral, en el futur immediat ho serà sens dubte l'aplicació en l'àmbit comercial de les noves tècniques de venda. Probablement, cada vegada més, el consumidor podrà realitzar compres sense haver-se de moure de casa, sense limitacions en els dies i en els horaris.

Són molts i importants els reptes que es presenten en el futur immediat en el sector comercial, i el principal serà el de garantir la continuïtat i convivència de les noves fórmules comercials amb el comerç tradicional.

Els socialistes apostem decididament pel manteniment d'un model comercial que conjugui amb eficàcia els drets dels consumidors amb la continuïtat del comerç tradicional. Un projecte polític progressista sobre el comerç ha de reforçar el sistema de distribució per tal que sigui adequat a les necessitats, expectatives i demandes de la majoria de la població.

L'activitat del comerç és eminentment urbana. Així doncs, cal cercar en les activitats municipals les raons de la política a aplicar.

D'altra banda, el comerç no és només el negoci dels comerciants. En la història dels nostres pobles i ciutats, l'activitat comercial, ja en la seva forma més antiga, era present en llur construcció i organització, com ho és en l'actualitat, en què la necessitat de disposar d'espais adequats al comerç ha contribuït a

desenvolupar l'urbanisme comercial i aquest a millorar molts aspectes de la vida ciutadana, com són les zones de vianants, la il·luminació dels carrers, la seguretat a la via pública, etc.

A l'important creixement de l'activitat comercial cal sumar-hi el nombre cada vegada més important de persones ocupades i la considerable aportació que fa als pressupostos municipals a través de la fiscalitat. Podem, doncs, afirmar que un poble o una ciutat amb un comerç pròsper contribueix a la prosperitat de la comunitat. D'aquí ve que, més enllà de les seves funcions reguladores i administratives, els municipis tenen una missió molt important en el foment de l'activitat comercial, perquè cap altre sector econòmic no és capaç d'inserir-se tan profundament en la vida ciutadana.

D'acord amb l'anàlisi realitzada, la política que desenvoluparem els socialistes es concretarà en:

1.1. Mesures legislatives

1. La recopilació de tota la legislació comercial de Catalunya en una nova Llei de Comerç Interior.
2. Modificar la Llei d'equipaments comercials en els punts següents:
 - a) Per adequar-la a l'experiència que, sobre la repercussió en el sector del comerç, han originat les instal·lacions de grans superfícies i centres comercials.
 - b) Restringir la instal·lació de noves grans superfícies comercials fora de zones urbanes. No permetre la construcció de noves grans superfícies sobre sòl que requereixi una requalificació expressa.
3. Redactar un atlas comercial de Catalunya.
4. Determinar amb un nou reglament les condicions exigibles per poder autoritzar nous grans centres comercials, determinant amb claredat i objectivitat quines seran aquestes i llurs magnituds.
5. Modificar la composició de les Comissions Territorials, eliminant de llur composició la quota de representació política i substituint-la per tècnics.

1.2. Mesures administratives i polítiques

- a) La promoció de programes i ajuts econòmics per contribuir a la professionalització dels comerciants i per a la modernització i adaptació dels establiments a les poblacions o barris on realitzin la seva activitat. Elaboració de programes específics per a la creació d'agrupacions de comerciants en zones urbanes.
- b) L'impuls de l'Institut de Comerç, per tal d'orientar i proporcionar suports tècnics i financers a les iniciatives dels comerciants.
- c) La realització de programes de formació en la gestió.

1.3. Mesures per als ajuntaments

- a) Els municipis hauran de disposar dels Pla d'Ordenació i Orientació Comercial per tal d'informar els comerciants o aquells que pretenguin instal·lar-se de les característiques i necessitats de llurs poblacions.
- b) La realització de programes i dotació de recursos financers per a la construcció i adequació de mercats municipals.
- c) Realització de programes de suport tècnic i financer per col·laborar amb els ajuntaments en les actuacions adreçades a la millora de l'urbanisme comercial.

2. TURISME

La previsió estatutària de competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya sobre la política de turisme és efectiva de forma completa des del gener del 1983, ja fa prop de tretze anys. Els socialistes catalans ens proposem exercir aquesta responsabilitat de govern superant la inèrcia triomfalista i la timidesa d'un discurs governamental que, finalment, reconeix l'existència de problemes, però que no es tradueix en mesures i actuacions adients i suficients. Malauradament, el nostre programa del 1992 és pràcticament vigent i això indica clarament la inoperància i la gesticulació retòrica del govern en aquesta matèria.

De fet, les oscil·lacions s'han anat produint amb independència de l'acció de govern. 1992 va significar el punt més baix d'una crisi d'afluència i de rendibilitat iniciada el 1989, i des del 1993 ençà hi ha hagut una clara represa derivada, és cert, de polítiques correctes o, almenys, no contraindicades i de l'esforç inversor i innovador d'una part significativa de l'empresariat. Però es deriva també de factors externs de caràcter

conjuntural: represa econòmica a Europa, nous mercats emergents, competència provisionalment anul·lada per conflictes bèl·lics o problemes de seguretat...

2.1. Els problemes que subsisteixen

Tanmateix, subsisteixen en el nostre sector turístic uns quants problemes de fons, als quals ens proposem de fer front. Sintèticament, els podem identificar de la manera següent:

1. En el segment que coneixem amb el nom de turisme de sol i platja, que suposa no menys del 70% de la magnitud global del sector a Catalunya, és decreixent la rendibilitat global i la corba dels preus reals evoluciona en els darrers anys molt per sota de la dels costos. Hi ha, per tant, problemes.

2. Pel que fa a les ofertes emergents, bàsicament en zones rurals i de muntanya, el problema rau en la insuficiència de mesures cautelars que garanteixin la no reproducció d'errors iguals o similars als que han afectat la franja costanera, sobretot en relació amb un ús del territori que no el degradi en la mateixa proporció que hi hagi entre dimensió de l'oferta i recursos disponibles. De moment, però, s'ha estancat substancialment el desenvolupament i no creixen els nivells d'ocupació i utilització dels recursos.

3. Quant al turisme urbà i, en general, al que menys es basa en recursos naturals, no es detecten ni són previsible problemes punyents llevat, en tot cas, de la seva infrautilització en relació amb el seu potencial, tant en la seva explotació autònoma com en el seu valor de complementarietat per a les altres ofertes. Així i tot, i precisament aquest 1995, la Barcelona postolímpica ha fet un salt endavant realment espectacular com a destinació turística, malgrat que resta encara molt per dessota del seu potencial.

Els socialistes ens proposem una profunda reorientació estratègica de la política de turisme adequant-la, d'una banda, a la importància econòmica del sector, i de l'altra, a la magnitud i complexitat dels problemes que planteja. Cal superar la concepció restrictiva del que fins ara s'ha entès per política de turisme i ampliar-la en un sentit pluridisciplinar, per tal de donar resposta integral a la necessitat de consolidar un turisme socialment assimilable i econòmicament rendible, íntimament lligat a les singularitats del territori amb tots els seus atributs i equilibris. I això fugint de models unidimensionals i estandaritzats, que porten a dependre de les modes i de les guerres de preus. Un turisme que sigui font de riquesa i vehicle de comunicació, de prestigi i de projecció de Catalunya.

2.2. Les nostres propostes d'acció

Concretant pragmàticament aquesta política, les nostres accions seran les següents:

— Dotar la política de turisme d'una dimensió interdepartamental. No es pot fer una autèntica política de turisme sense capacitat de participació i incidència en qüestions depenents d'altres departaments.

— Establir mecanismes de coordinació i cooperació no jerarquitzades entre els tres nivells de l'administració i d'aquestes amb el sector privat, cercant acords entre tots aquests agents intervinents.

— Millorar la xarxa d'infraestructures i els serveis públics que formen part del productes turístics i són, per tant, factors de competitivitat.

— Desenvolupar l'article 72 de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya, que tipifica els municipis turístics, per tal de fer possible i estimular que aquests corregeixin les seves mancances i puguin millorar els seus serveis. La caracterització nominal no serveix de res.

— Procurar dimensionar les magnituds de l'oferta en funció dels recursos i la tipologia d'un creixement més selectiu i sostenible.

— Implicar a fons la política turística en la política mediambiental, atès que la preservació del medi és un valor capitalitzable turísticament i que les externalistes negatives generades pel turisme acaben, quan són excessives, fent inviable la seva mateixa subsistència.

— Fer ús dels ressorts de les polítiques urbanística i territorial per tal de refer l'equilibri entre activitats econòmiques i per evitar els models que suposen que el nou sostre edificat entri directament en el mercat al·legal de places turístiques o en subsectors saturats, subsidiaris del turisme.

— Estimular la iniciativa privada de cara a la implantació d'oferta complementària: bases nàutiques, complexos recreatius, etc., garantint però la mínima agressió al medi físic.

— Aplicar amb rigor mesures de control de qualitat dels mínims exigibles en els serveis turístics, afegint a la normativa existent en les reglamentacions classificatòries —que es limiten a regular les instal·lacions— d'altres paràmetres objectivables que contemplin la tipologia i qualitat dels serveis. Estimular els processos d'autoregulació empresarial de la qualitat.

— Encetar, perquè no està encetada tot i ser un dels grans instruments de requalificació i de prestigi de l'oferta, una decidida política de defensa del turista com a consumidor i de transparència de mercat, en el sentit que els turistes sàpiguen amb certa precisió el que contracten en el moment en què ho contracten. I això per tal que l'actual dicotomia entre, d'una banda, preus superbarats dels paquets bàsics i, de l'altra, serveis creixentment degradats i preus molt elevats dels serveis complementaris, deixi de ser un factor activíssim de desprestigi i de pèrdua de mercats.

— Restituir mínims acceptables de seriositat comercial i d'acompliment contractual pel que fa als fluxos intermediaris i de les seves derivacions i implicacions. Intentar, doncs, minimitzar el risc de fractura d'un sistema financer que és complex —i en alguns punts fràgil— i que s'autoalimenta cada vegada amb més dificultat.

— Fer més atenció a l'evolució de la demanda, molt dinàmica i canviant, sense gregarisme de les modes però adequant i estimulant la creació de productes genuïns i permeables entre si, productes que contemplin les noves tendències en un ampli ventall de modalitats de turisme: rural, verd, esportiu, formatiu, divulgatiu, cultural, urbà, congressual, firal, de negocis, itinerant, etc., tot redefinint i transformant també els de sol i platja.

— Homologar els productes de qualitat que poden ser de molt diferent composició i nivell de preu. Dit d'una altra manera, cal desneutralitzar en alguna mesura les actuacions de les administracions públiques discriminant positivament els productes homologats, que gradualment han d'anar abastant el conjunt de l'estructura d'oferta. Aquesta és l'autèntica política de requalificació del sector.

— Ampliar i dotar les línies d'ajut per a la modernització i reconversió d'instal·lacions que ho necessitin, condicionant, però, el seu atorgament a compromisos de reconversió, també, de la tipologia de serveis, per tal de garantir que aquests siguin competitius i homologables.

— Potenciar, pensant en el turisme intern, una cultura del lleure que contempli i desenvolupi totes les possibilitats d'autoprogramació del temps lliure per part dels grups socials, cooperant amb tot el moviment associatiu i, d'una manera molt especial, amb els sindicats.

— Accelerar la fi del tractament atípic de l'ensenyament turístic i fer-lo dependre del departament d'Ensenyament en tot el seu cicle: FP, diplomatura i llicenciatura. Racionalitzar programes i segregat especialitats, amb atenció a les noves professions. Coordinar i prioritzar les tasques de recerca sobre el sector que es porten a terme a Catalunya.

— Revisar a fons els criteris de promoció, marcats fins ara per la inèrcia, el burocratisme i el malbaratament estèril de recursos. Cal tenir en compte les noves dimensions de la capacitat receptiva de la ciutat de Barcelona arran de la transformació olímpica i estimular la seva utilització col·laborant des del govern de la Generalitat en la promoció de programes i productes propis d'una gran ciutat europea i capital de la Mediterrània. La promoció genèrica s'ha de limitar a les accions estrictament includibles, concentrant els esforços a comunicar dos tipus de missatge: primer, la nova política de control de qualitat i defensa del turista com a consumidor, que ha de respondre a una realitat efectiva i que ha de servir per recuperar credibilitat i prestigi en els mercats; segon, la promoció, precomercialització i, eventualment, comercialització dels productes homologats, els quals han de dotar d'un nou segell de qualitat el nostre sector turístic.

UNA POLÍTICA DE DEFENSA DELS CONSUMIDORS I USUARIS

Els socialistes creiem que la defensa dels consumidors i usuaris adquireix una importància cabdal en la consecució d'una societat més justa i solidària.

És per això que ens proposem d'intervenir activament en l'àmbit legislatiu, institucional i social en defensa dels drets dels consumidors i usuaris, reconeguts per la Constitució. En aquest sentit, proposem les mesures que relacionem seguidament:

1. Desplegarem la normativa necessària per desenvolupar íntegrament el conjunt de lleis de defensa dels consumidors i usuaris, en el marc de les directives comunitàries; tant les de caràcter general com les que exigeixen un tractament sectorial, en especial en el camp de l'alimentació, el turisme, l'habitatge i els serveis.

2. Impulsarem l'adhesió de les empreses, tant públiques com privades, al sistema arbitral per a la resolució dels conflictes relacionats amb el consum, a fi d'evitar la càrrega que suposa haver de recórrer a les reclamacions judicials.

En aquest mateix terreny, impulsarem la implantació del sistema arbitral de consum als municipis de Catalunya, establint les dotacions pressupostàries pertinents per tal de recolzar les iniciatives municipals en aquesta línia i incorporant-hi de manera efectiva les Associacions de Consumidors i Usuaris, amb el foment de la seva activitat de mediació davant les empreses.

3. La millora dels serveis públics serà un dels nostres eixos d'actuació. Promourem que les entitats i empreses públiques, a més d'incorporar-se al sistema arbitral, creïn serveis de consulta, reclamació i atenció als consumidors i usuaris.

Així mateix, exigirem que les empreses públiques de Catalunya i les concessionàries de l'administració s'incorporin de manera efectiva al sistema arbitral de consum. Establirem els mecanismes de participació i consulta a les Associacions de Consumidors i Usuaris de les activitats que les empreses públiques hagin de desenvolupar envers els consumidors.

4. La defensa dels consumidors resulta més efectiva des de l'administració més propera al ciutadà: l'administració local. Per això, els ens locals rebran ple suport i reconeixement en l'exercici de llurs competències en matèria de consum: s'incrementarà la capacitat sancionadora dels ajuntaments, les línies de finançament dels serveis municipals de consum, especialment les OMICS i el desenvolupament d'una xarxa de laboratoris adaptada a les funcions de defensa dels consumidors, en coordinació amb les diverses administracions.

Així mateix, farem de la tasca d'inspecció un eix fonamental de l'activitat municipal, per tal que les empreses de Catalunya respectin els drets dels consumidors i millorin la qualitat de vida dels ciutadans.

5. Convertirem l'Institut Català de Consum en un espai de diàleg i corresponsabilització entre les administracions (autonòmica i local), les associacions de consumidors i els representants empresarials i sindicals. L'Institut Català de Consum ha de desenvolupar autònomament les tasques que li assigna la legislació, assegurant la participació equitativa de tots els agents implicats en la producció i el consum de béns i serveis.

6. L'educació dels ciutadans en el coneixement dels seus drets i deures en matèria de consum, així com en la millora dels seus hàbits, ha d'ésser promoguda pels poders públics. Des del govern, doncs, s'impulsaran programes d'educació i formació tant a l'ensenyament primari com secundari i a la formació professional, i es fomentaran també les especialitzacions —àdhuc la universitària— de tècnics de consum.

7. Per garantir els interessos econòmics i socials dels consumidors, caldrà controlar l'oferta de productes i serveis, així com la seva promoció i publicitat, de forma que s'asseguri en tot moment la defensa dels drets dels ciutadans com a consumidors i usuaris, i es vetlli per tal que els consumidors no es trobin en situació d'inferioritat.

8. Potenciarem el moviment social de defensa dels drets dels consumidors i usuaris, fomentant la seva autoorganització, reforçant la dotació pressupostària i els beneficis fiscals establerts per a les organitzacions de consumidors, i assegurant el seu accés als mitjans de comunicació de titularitat pública. Potenciarem el Consell Assessor de Consum, com a òrgan consultiu i de participació.

9. Fomentarem la lliure competència del mercat, sempre exigint el ple respecte als drets dels consumidors, i incidirem en la supressió d'aquells aspectes monopolístics, gremialistes o que impliquin una manca de llibertat per a l'elecció seriosa i lliure dels consumidors.

10. Incidirem en la regulació de la publicitat adreçada als consumidors, sobretot pel que fa als grups socials més necessitats de protecció, com ara els menors i la tercera edat, per tal d'eradicar la utilització enganyosa de llur imatge i de protegir els seus drets de manera primordial.

**Eleccions al Parlament
de Catalunya 1995**

**Programa
de
Govern**

VOTA PSC
Fem que guanyi l'esquerra